

कान्तिपुर पब्लिकेशन्स (प्रा.) लि.

विताउँदै आएका उनीहरूलाई अहिले जनसेवक भएर हिँडेको देख्न सकिन्छ।

‘जनताको सेवक नै जनसेवक हो,’ अनेरास्ववियु (क्रान्तिकारी) मोरङका सदस्य तथा जनसेवक सुरेश गुरागाईं भन्छन्- ‘कुनै पनि विकास-निर्माणको काममा जनसेवक सहभागी हुन्छ।’ युद्धको मोर्चामा हुँदा जनतासामु जान अष्टयारो हुन्थ्यो भन्ने गुरागाईंले अहिले जनताले नै आफ्नो स्वागत गरेको बताए। भूमिगत जीवनमा जंगलमा बसेर युद्ध लड्ने जनसेना अहिले सहर-वजारमा खुलेर हिँडेका छन्। ‘अब खुला राजनीतिमा आएका छौं, फेरि हतियार बोक्नु नपरोस्,’ जनसेनाका छि्रिडले साप्ताहिकलाई बताए।

विराटनगरको जनआन्दोलन चोकमा माओवादी अध्यक्ष प्रचण्डको तस्बिर अंकित पहिरनमा बन्दुक बोकेका प्रहरीसँग शान्तिका बारेका कुरा गर्दै एक जनसेवक भन्छन्- ‘हामीले युद्ध लडेको शान्तिका लागि हो, शान्तिको सङ्केत देखिएको छ। अब काटमार रोकियोपछि।’ माओवादी कार्यकर्ता र प्रहरीले हात मिलाएर दोहोरो संवाद गर्दै फेरि युद्ध लड्नु नपरोस् भन्ने सल्लाह पनि गरे। जन-मिलेसियामा हिँडेकी ममताले खुला रूपमा हिँड्न पाएकोमा खुसी व्यक्त गरिन्। उनले भूमिगत नभै

सधै यसरी खुलेर हिँड्न पाइयोस् भन्ने कामना पनि गरिन्।

उनीहरूले जनसेवासम्बन्धी कुनै पनि तालिम पाएका छैनन्। माओवादी मोरङका अध्यक्ष सुशीलका अनुसार, पार्टीको काम नै उनीहरूको तालिम हो। हरेक क्षेत्रका कार्यकर्तालाई जनसेवामा ल्याइएकाले उनीहरू तालिमप्राप्त सरह हुन्छन्। सबैले गर्न सक्ने काम जनसेवकले गर्ने भएकाले कुनै पनि कार्य गाह्रो नहुने उनीहरू बताउँछन्। उनीहरूले बताएअनुसार माओवादीका हरेक गतिविधिमा सरिक भएकाहरूलाई खुला राजनीतिमा निस्किएपछि जनसेवकको जिम्मेवारी थपिएको हो।

जंगलमा बस्नेहरू सहरमा बस्न थालेका छौं भन्ने जनमुक्ति सेनाका विक्रमले सरकार-माओवादीबीच जारी वार्ता विफल हुन नहुने बताए। ‘पुनः जंगल जान मन छैन तर वार्ता विफल भए जंगल त जानैपर्ने हुन्छ,’ उनको भनाइ थियो। भूमिगत रहेर खुला भएका उनीहरू पिंजडावाट उम्किएको चरासरह देखिन्छन्। विराटनगरमा भएको माओवादीको विशाल जनसभामा खटिएका जनसेवकहरूसँग राय लिँदा सबैले पुनः लडाइँमा जान बाँकी पृष्ठ ६ मा

माओवादीका जनसेना अब जनसेवक

● कमल रिमाल

विराटनगर- भूमिगत माओवादी कार्यकर्ताहरू सरकार-माओवादी युद्धविरामपछि जनसेवकका रूपमा सहर-वजारमा निस्कन थालेका

छन्। एकै खाले पहिरनमा युवा-युवतीहरू पार्टी प्रचार, चन्दा सङ्कलन मात्र होइन, सार्वजनिक कार्यक्रममा स्वयंसेवकका रूपमा देखापर्छन्। माओवादीको पार्टी कार्यकर्ता, सेना, विद्यार्थी, मजदुर, किसानजस्ता फाँटमा रहेर भूमिगत जीवन

पुजाना साप्ताहिक तथा साइबर संसार

इटकमका लागि केही फरक प्रकारका तस्बिर खिचाउन चाहन्थिन्। अन्ततः उनले बिकनी, बडी पेन्टिड आदि ‘कन्सेप्ट’ मा ग्ल्यामर्स पोज दिने बताइन्। पृथ्वी राजमार्गको किनारामा रहेको त्रिशूली नदी र अन्य खोलाका छेउछाउमा उनका विभिन्न आकर्षक पोजलाई साइबर संसारका फोटोग्राफर दाजुभाइ अभिनव र दिपंकरले आफ्नो क्यामेरामा उतारे। शरीरमा कलाकार जया शर्माले चित्र बनाइन् र ती तस्बिर साइबर संसारको स्टुडियोमा खिचिए। उनका थप तस्बिरहरू आज शुक्रबार ११ बजेपछि साइबर संसार इटकममा पनि हेर्न सकिन्छ। आफ्नो अनुभव सुनाउँदै पुजानाले भनिन्- ‘तस्बिर खिचाउँदा म जति एक्सपोजिच थिएँ, साप्ताहिक र वेबसाइटमा आएपछिका प्रतिक्रिया सुन्न त्यति नै आतुर छु।’

आज मध्यपृष्ठमा

शिखर म्यूजिक अपडेट

STATUTORY DIRECTIVE: SMOKING IS INJURIOUS TO HEALTH

साताको स्वर

राजनराज शिवाकोटी

'वार्ता गराइदिऊँ...' गीत लोक-तेहेरी नै हो त ?

- अवश्य पनि ! सांगीतिक क्षेत्रमा केही नौलो प्रयोग गर्न तथा लोकतन्त्र स्थापनाको आवाज उठाउन पनि यो गीत तयार पारिएको हो ।

यो गीतमा कस्ता शब्द राख्नुभएको छ ?

-तीन पक्षको संवाद समेटिएको यो तेहेरी गीतमा घरको होस् वा राजनैतिक होस्, वार्ताबाट नै कुनै पनि समस्याको समाधान हुन्छ भन्ने आशय व्यक्त गरिएको छ । देशको वर्तमान परिस्थितिसँग मेल खाने गीतमाफत श्रोतालाई मनोरञ्जन तथा राष्ट्रलाई सन्देश दिने शैलीका शब्द चयन गरिएको छ ।

संगीत क्षेत्रको यो पहिलो प्रयोगको कस्तो प्रतिक्रिया पाउनुभएको छ ?

- अग्रज स्रष्टाहरूसँग सल्लाह गरेर काम थालेकाले प्रायः सबैले मन पराउनु भएको छ । खासगरी बालबालिकादेखि वृद्ध-वृद्धाले समेत यो गीत सुनिदिनु भएकोमा मलाई खुसी लागेको छ ।

- राष्ट्रिय जनसांस्कृतिक मञ्च नेपालले लोकतान्त्रिक भावनाअनुरूपको राष्ट्रिय गान सिर्जना गर्न सबैसँग आह्वान गरेको छ । मञ्चले आगामी असार १० गतेसम्म राष्ट्रिय गान उपलब्ध गराउन आह्वान गर्दै उत्कृष्टलाई नगद पुरस्कारको घोषणासमेत गरेको छ ।

- सर्वोच्च शिखर सगरमाथाको उचाइसँग ठ्याक्कै मेल खाने नाम राखेर स्थापना गरिएको सांगीतिक समूह 'एमटी ८८४८' ले आफ्नो पहिलो गीतसंग्रह गत शुक्रवार सार्वजनिक गरेको छ । सन् १९९६ मा स्थापना भएको ग्यालेक्सियन क्लबका पाँच सदस्य मिलेर तयार पारिएको संग्रहको विमोचन ग्यालेक्सी स्कूलमा गरिएको थियो । समूहमा दर्शन राई गायन तथा गिटारमा छनू भने फरेन सुब्बा बास गिटार, विनोद लामा ड्रम, अमर सुब्बा रिदम गिटार तथा निर्मल गतौला लीड गिटारमा छन् । आठवटा गीतको यो संग्रहको विक्रीबाट आएको रकम गुणस्तरीय शिक्षाबाट वञ्चित बालबालिकाको अध्ययन-अध्यापनमा खर्च गरिने कुरा समूहले जनाएको छ ।

- नेपाल टेलिभिजनबाट प्रसारण भैरहेको प्रतियोगितात्मक सांगीतिक कार्यक्रम 'तिम्रो सुर मेरो गीत' का विजेताहरूले आफ्ना उत्कृष्ट गीतहरू रेकर्ड गरेर एउटा गीतसंग्रह नै तयार पारेका छन् । उक्त संग्रहका बारेमा जानकारी दिँदै गत आइतबार राजधानीमा एउटा अनौपचारिक कार्यक्रम सम्पन्न भयो । कार्यक्रममा गीतसंग्रहमा स्वर प्रदान गर्ने गायक-गायिकाहरू सहभागी थिए । संग्रहमा आधुनिक शैलीका गीतहरू समावेश भएको कार्यक्रमका निर्देशक हरि बस्नेतले बताए ।

- टाढा धेरै टाढा... चाँदनीमा बग्छ खोला... जस्ता लोकप्रिय गीतका स्रष्टा गायक नागेन्द्र श्रेष्ठ करिव दुई दशकपछि पुनः श्रोतामाफ आएका छन् । गत शुक्रवार राजधानीमा

सभना है मुझे सजनाके लिए... गायिका मौसमी गुरुङ

विमोचन गरिएको गीतसंग्रह 'आवाज' मा गायक श्रेष्ठले गायनका साथै संगीतसमेत दिएका छन् । वरिष्ठ संगीतकार अम्बर गुरुङद्वारा विमोचित उक्त संग्रहका सबै गीत रामकृष्ण बान्तवाले रचना गरेका हुन् । संग्रहमा नागेन्द्र श्रेष्ठका अतिरिक्त आभा मुकारुड तथा विकल प्रधानको स्वर पनि सुन्न सकिन्छ ।

- गत शनिवार दिउँसो राजधानीको भूकूटीमण्डपको खुला चौरमा न्याप संगीतका पारखीहरूको ठूलो जमघट थियो । न्याप संगीत सिर्जनामा व्यस्त सांगीतिक समूहहरूको प्रतियोगिता 'ब्याटल अफ द ब्यान्ड्स' मा प्रस्तुत गरिने गीत-संगीत सुन्ने उनीहरू त्यहाँ भेला भएका थिए । पेनेपालले आयोजना गरेको उक्त प्रतियोगितामा डा. सोल,

प्रयत्न, गोथिका, आफ्टर डि सेन्चुरी, टुचास, डम्ब सोसाइटी, प्रकाण्ड विम्ब, अब्सकियोर्ड, मोगार्थ, द्रष्टा तथा एन्टि-कप्स गरी ११ वटा सांगीतिक समूहबीच प्रतिस्पर्धा चलेको थियो । सांगीतिक प्रतिस्पर्धाका बीचमा श्रोतामाफ लोकप्रिय गीत समूह रविन एन्ड द न्यू रिभ्युस, अभाया एन्ड द स्टिम इन्जन्स तथा क्रुएन्टसले आफ्ना लोकप्रिय गीतमाफत श्रोताहरूको मन जितेका थिए । शनिवारको प्रतियोगितापछि विभिन्न सात समूह गोथिका, आफ्टर डि सेन्चुरी, प्रकाण्ड विम्ब, अब्सकियोर्ड, मोगार्थ, द्रष्टा तथा एन्टि-कप्स अधिल्लो चरणमा प्रवेश गरेका छन् । प्रतियोगिताको दोस्रो चरण आगामी महिना आयोजित हुनेछ ।

- सांगीतिक समूह नेपथ्य

लाइभ शो

- पुतलीसडकस्थित नासल क्लब नृत्यका लागि चर्चित रेस्टुराँ हो । यो क्लबमा साँझ सात बजेपछि राति ११ बजेसम्म अत्याधुनिक नेपाली, हिन्दी तथा अंग्रेजी गीतमा महिला-पुरुष नृत्यांगनाहरूले आफ्नो कला प्रदर्शन गर्छन् । डान्सिड रड तथा सावर डान्सको प्रस्तुति क्लबका आकर्षक पक्ष हुन् ।

सांगीतिक कार्यक्रमका क्रममा अहिले फिनल्यान्डमा छ । कार्यक्रमकै क्रममा समूहका गायक अमृत गुरुङले फिनल्यान्डका राष्ट्रपति तार्जा हालोनेनेले नेपथ्यका दुई कृति गीतसंग्रह 'घटना' तथा वृत्तचित्र 'भेडाको ऊनजस्तो' प्रदान गरेका थिए । फिनल्यान्डमा आयोजित दुईदिने वर्ल्ड मिलेज फेस्टिवलमा सहभागी हुन नेपथ्य समूह त्यहाँ पुगेको हो ।

- बेलायतमा बसोबास गरिरहेका गायक विवेक श्रेष्ठले आफ्नो समूह कन्दराको चौथो संग्रहको विमोचन टेलिफोनमाफत गर्ने भएका छन् । भोलि शनिवार पोखराको एक होटलमा आयोजना गरिने अनौपचारिक कार्यक्रममा गायक श्रेष्ठले बेलायतबाटै फोन सम्पर्क गरेर संग्रह विमोचन गरिएको घोषणा गर्नेछन् । कन्दरा समूहले छ वर्षपछि तयार पारेको गीतसंग्रह 'वर्षौपछि' को विमोचन समारोहमा राजधानीबाट गएका तथा पोखराकै स्थानीय सञ्चारकर्मी एवं कन्दरा समूहका संगीतकर्मीहरूको सहभागिता रहने सान्तना रेकर्ड्सका प्रबन्धक निर्मल होडा बताउँछन् ।

- क्यान्सर रोगका कारण गत जेठ १ गते यो संसारबाट विदा भएका कलाकार होम खड्का अब एउटा म्युजिक भिडियोमा सीमित भएका छन् । गत शनिवार राजधानीमा प्रदर्शन गरिएको एउटा म्युजिक भिडियो कलाकार खड्काकै जीवनीमा आधारित मात्रै छैन, भिडियोमा उनको जीवनका पछिल्ला गतिविधिहरूसमेत समेटिएका छन् । राम भट्टराईको शब्द, श्याम महर्जनको संगीत तथा महेश भण्डारीको स्वरमा तयार पारिएको एउटा गीतमा कलाकार खड्कालाई चित्रण गरिएको हो ।

- पप गायक विजय लामा करिव साढे दुई महिना लामो सांगीतिक यात्रापछि अमेरिकाबाट स्वदेश फर्किएका छन् । युनाइटेड शेरपा एसोशियसनले आयोजना गरेको

कार्यक्रममा सहभागी हुन गायक लामासँगै हास्यकलाकार शाम्दे शेरपा पनि त्यता गएका थिए । उनीहरूले अमेरिकाका विभिन्न सहरमा एक दर्जन कार्यक्रम प्रस्तुत गरेको बताइन्छ ।

-गायक प्रकाश ओभालाई जिल्ला अदालत सुनसरीले सफाई दिएको छ । ओभालाथि यौन दुराचारको आरोप लगाइएको थियो । अदालतको फैसलापछि उनीमाथि लगाइएको आरोप खारेज भएको छ । ओभा हाल विराटनगर कारागारमा बन्दी जीवन बिताइरहेका छन् । गायक ओभालाई २०६१ फागुन २८ गते जिल्ला अदालत सुनसरीले पुर्णक्षमा लागि थुनामा राख्ने आदेश दिएको थियो ।

-संगीतकार आलोकश्री कमलपित्तबाट पीडित भएका छन् । विगत केही सातादेखि उनी गोदावरीस्थित घरमा आराम गरिरहेका छन् ।

-गायक अनिल सिंह पछिल्लो पटक नेपाली चलचित्रमा नायक हुने हल्लाका कारण चर्चामा छन् । नायिका रेखा थापाले आफ्नो निर्माणमा बन्ने आगामी चलचित्रमा नायक निखिल उप्रेतीसँगै अर्को नायकका रूपमा अभिनय गर्न गायक सिंहलाई प्रस्ताव गरेकी थिइन् । म्युजिक भिडियोमा देखिनसमेत लजाउने गायक सिंह नायक हुने कि नहुने दोधारमा थिए । साथीभाइ तथा प्रशंसकहरूको सल्लाहमा अन्ततः उनले नायक नहुने निर्णय गरेका छन् ।

-गायक रामकृष्ण ढकाल बुवा बन्दैछन् । पछिल्लो समाचारअनुसार उनकी श्रीमती नीलम ढकाल गर्भवती भएकी छिन् । उनीहरूका चिकित्सकका अनुसार नीलमले आउँदो साउन महिनाको चौथो साता सन्तान जन्म दिनेछिन् । यसबीच रामकृष्ण आफ्नो किया जिप साटेर निसान स्पार्टेज कार चढ्न थालेका छन् ।

युवा खुल्लुली
संयुक्त राष्ट्र जनसंस्था कोष

लेखक- सिर्जना शर्मा
चित्र- वासु भित्तज

साथी तैं त हाम्रो युधिष्ठिर हो, तैंले त भ्रुकामस् - भलकास् आइडिया दिनुप्यो नि !

आइडिया निकाल त हाम्रो अर्जनेलाई आउँछ नि च्वाँक च्वाँक । आकाशको तारा खसाल्ने आइडिया !

आकाशको तारा खसाल्ने हैन धरतीकै साराको हीत बसाल्ने आइडिया चाहियो, अहिले हा.हा.हा.हा... !

यो कुरो भने मलाई हजमोला नखाई पच्यो है साथी हो... भेरी नाईस सोचाइ !

तेरो निसाना गजब हुन्छ अर्जुन बोल न त केही ?

के समस्याको समाधानको निसाना चाहिएको हो, पहिला स्पष्ट हुनुप्यो नि !

बुझारोपण गरेर शिक्षा माग्दै हिँड्ने आइडिया त हैन तेरो ? हा.हा.हा.हा...

बिश्वा पनि मागौला । असल कामको लागि बिश्वा मान सरम मान्नु पर्दैन ।

समस्या धेरै छन् तर युवाहरूलाई एचआइभी/एडसबाट बचाउन जीवन उपयोगी सीप सिकाउने कुरो अहिले सोचौं ।

त्यसका लागि त एउटा संस्थाको बुझारोपण गरौं र त्यसैमाफत काम गरौं । युवाले चाँटे सम्भव नहुने संसारमा के छ ?

तर संस्था दर्ता गराउनुअघि हामीले के गर्ने, किन गर्ने, कहाँ गर्ने, कसले गर्ने र कसरी गर्ने भन्ने निधो आफैले लिनुपर्छ ।

र अनि यसपछि कानुनी मान्यताको लागि जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा दर्ता गराउने ।

सम्पर्कको लागि
हटलाइन
8839363

Private
TEST / SLC 063
को लागि कक्षा ६ र १०
को पाठ्यवस्तु एक वर्षमै पढाईने कक्षामा

भर्ना खुल्यो

कक्षा ६ वा ९ पास गरी स्कुल जान नसकेका, कक्षा ९, Test वा SLC पास भई स्कुल छाडेका वा स्कुल नगले उमेर नाघेका र जागिर पाई फुल जछ्ने विद्यार्थीहरूलाई

अस्थायित्व तिरुन्तर उठ्ने सुवार्ता अवसर

- अंग्रेजी र नेपाली दुवै भाषामा पढाईन्छ ।
- कक्षा समय- विहान, बेलुका
- मनोवैज्ञानिक तरिकाबाट दक्ष तथा अनुभवी शिक्षक शिक्षिकाहरूद्वारा पढाईने
- होस्टेल तथा यातायातको समेत सुविधा छ ।

STUDENTS OPEN SCHOOL
भाटपडौने कोष, फिजार्ज गान्धिक नगर, PHONE: 4415244

अर्को ऐतिहासिक फैसला

जनआन्दोलनद्वारा पुनर्स्थापित प्रतिनिधिसभाले एउटा अर्को ऐतिहासिक फैसला गरेको छ । उक्त फैसलाअनुसार महिलाहरूमाथि भेदभाव हुँदै आएका सबै संवैधानिक तथा कानुनी व्यवस्था खारेज भएको छ । त्यसका साथै फैसलाले महिलाहरूलाई राज्यको संरचनामा समानुपातिक सहभागिता गराउने प्रस्ताव समेत गरेको छ । नेकपा एमालेकी सांसद विद्या भण्डारी प्रस्तावक तथा नेपाली कांग्रेसकी सांसद कमला पन्त प्रस्तावक रहेको सार्वजनिक महत्त्वको उक्त प्रस्तावलाई प्रतिनिधिसभाले मंगलबार सर्वसम्मतिबाट पारित गरेको हो । प्रतिनिधिसभाको यो ऐतिहासिक फैसलापछि सरकारले चाँडै नै महिलाहरूप्रति विभेद गर्ने सबै किसिमका संवैधानिक तथा कानुनी व्यवस्थाहरू हटाउन प्रस्ताव ल्याउने भएको छ । उक्त प्रस्तावमा महिला तथा पुरुषबीच विद्यमान कानुनी तथा समाजिक विभेदहरू अन्त गर्न चार महत्त्वपूर्ण बुँदा अधि सारिएको छ । जसमध्ये अब उपरान्त कुनै पनि सन्तानले आफ्ना बाबु वा आमा कसैको पनि नामबाट नेपालको नागरिकता प्राप्त गर्न सक्नेछन् । त्यसैगरी समानुपातिक सहभागिताको लक्ष्यसम्म पुग्न राज्यका सबै संरचनाहरूमा महिलाहरूको सहभागिता कम्तीमा एक तिहाइ हुनुपर्ने निश्चित गर्न कानून तर्जुमा गरिनेछ । अहिलेको अवस्थामा राज्यका संरचनाहरूमा महिलाहरूको प्रतिनिधित्व ५ प्रतिशतको हाराहारीमा छ । त्यसैगरी प्रतिनिधिसभाले महिलाहरूमाथि भेदभाव गर्ने सबै कानुनी व्यवस्था खारेज गर्ने तथा महिलाप्रति हुने हिंसा अन्त्य गर्न पनि प्रस्ताव गरेको छ ।

प्रतिनिधिसभाको यो फैसला नेपाली समाजमा युगौयुगदेखिको सामाजिक कुरीतिका कारण राष्ट्रको मूल प्रवाहमा पछाडि पारिएका महिलाहरूले पुरुष सरह अधिकार प्राप्त गर्ने बाटोमा सहयोगी हुने विश्वास सबै राजनैतिक दलले व्यक्त गरेका छन् । नेपाली महिलाहरूलाई कानुनी भेदभावको घेराबाट मुक्त गर्न यसअघि पनि प्रयासहरू नभएका होइनन् । यसअघि शेरबहादुर देउवाको नेतृत्वमा रहेको तत्कालीन सरकारले नेपालका कतिपय कानूनमा नारी र पुरुषबीच समानता कायम गर्ने बाटोमा अवरोध देखिएका कानूनहरू अध्ययन गर्न, संशोधन तथा पुनरावलोकन गर्न र संशोधन मस्यौदा तयार गर्न न्याय परिषदका तत्कालीन सचिव काशीराज दाहालको अध्यक्षतामा ७ सदस्यीय महिला विरुद्ध भेदभावयुक्त कानूनको पुनरावलोकन गर्ने उच्च स्तरीय समिति बनाएको थियो । उक्त समितिले २०५९ कात्तिकमा तत्कालीन प्रधानमन्त्री लोकेश्वरबहादुर चन्दलाई आफ्नो प्रतिवेदन बुझाएको थियो । त्यतिबेला महिलाहरूमाथि भेदभाव हुने प्रावधानहरू मुलुकी ऐनमा २८ वटा, २० वटा ऐनहरूमा २५ वटा र अन्य ३६ नियमहरूमा ८६ वटा रहेको निष्कर्ष समितिले निकालेको थियो ।

प्रतिनिधिसभाको अहिलेको फैसलापछि अब सरकारले सन्तानले आमा वा बाबु जसको नामबाट पनि नागरिकता लिन सक्ने कानूनको मस्यौदा एक साताभित्रै बनाउने भएको छ । यो अवस्थामा अब कुनै पनि नेपालीले बाबुको ठेगान नलागेको वा आमाले विदेशीसँग विवाह गरेको आधारमा नागरिकताबाट वञ्चित हुनुपर्नेछैन । त्यसबाहेक बाबु र आमाबीच वैवाहिक सम्बन्ध विच्छेद भई विचल्लीमा परेका छोराछोरीले आमा वा बाबु जसका नाममा पनि नागरिकता लिएर बाबु वा आमामध्ये कुनै एकलाई रोजेर बस्न सक्नेछन् । निश्चित रूपमा प्रतिनिधिसभाले गरेको यो फैसला न्यायोचित र स्वागतयोग्य छ ।

नीति-नियम

सुखी जीवनका लागि

मानिस सुखका लागि दुःख गरिरहेको छ, तर सुखका लागि जितिसुकै परिश्रम गरे पनि उसले वास्तविक सुख प्राप्त गर्न सकेको छैन । कारण उसलाई सुखी हुने उपाय थाहा छैन वा थाहा पाएर पनि त्यसलाई सदुपयोग गर्न सकेको छैन । स्वस्थ र निरोगी मानिस पैरुखी भएर बाँच्छ । उसलाई जीवन रमाइलो लाग्छ, तर रोगीलाई जीवन भार लाग्छ । रोगी मानिस झ्वरसँग मृत्युको प्रार्थना गर्छ, स्वस्थ मानिस दुई दिन भए पनि काम गरेर रमाउन चाहन्छ । मानिसलाई सम्पत्तिभन्दा पनि स्वस्थ शरीर चाहिने रहेछ । जितिसुकै सम्पत्ति होस् अस्वस्थ शरीर छ भने त्यस्ता मानिसले न त भनेको कुरा खान पाउँछन्, न त रमाइलो गरी कतै विताउन नै सक्छन् । यो मानिसको जीवनको दुर्भाग्य हो । प्राकृतिक नियमको उल्लंघन, अनावश्यक विश्वास तथा असावधानीबाटै अधिकांश रोग निम्तिन्छन् । रोग पनि दुई किसिमका हुन्छन्- मानसिक रोग र

सखी ! वह कुछ कहकर तो जाते !

भगवान् बुद्धको जन्म भएको पच्चीस सय पचास वर्ष भैसक्यो । बुद्धपूर्णिमा केही दिनअघि मनाइयो । पूर्णिमाको दिन जन्म, गृहत्याग, निर्वाण प्राप्ति र महापरिनिर्वाण, ज्ञात इतिहासमा अरु कसैको पनि भएकै छैन । संयोग हो कि दैविक शक्तिको संकल्प, केही भन्न सकिँदैन । कथालाई विश्वास गर्न सक्यो भने परमात्मा संकल्पित घटना देखिन्छ । पौराणिक घटना भएको भए संसारका धेरै स्त्री-पुरुषहरू पत्याउन गाह्रो मान्थे : विश्वास र अविश्वासको सन्धिमा उभिएर अनिश्चयमा नै जीवनबाट विदा हुन्थे । मानिहरू अरु आस्था र दृढतासित, अरु गहन आस्थासित पूजा गर्थे, तर बुद्ध ऐतिहासिक अवतार हुनुभएकाले विश्वासीहरू पूर्ण विश्वाससित उहाँबाट प्रभावित छन् । नास्तिकहरू पनि बुद्धको घोर विरोध गर्न सकेनन् : विशेषतः नेपाली वामहरू । सतही श्रद्धा देखाइदियो भने नास्तिक राजनीति-खेलाडीहरू पनि केही लाभको आशा गर्छन् । शास्त्रीय हिन्दू वर्गीकरणअनुसार बौद्ध, जैन, सांख्य आदि चार-पाँच आध्यात्मिक आस्था र अभ्यासहरूलाई नास्तिक वर्गमा राखिएको हुनाले आस्थाहीनहरू बुद्धलाई नास्तिक घोषणा गरेकोमा प्रसन्न हुन्छन् । त्यसपछि साम्यवादीहरू, समाजवादी प्रजातन्त्रप्रेमीहरू, तटस्थ बुद्धवादी बौद्धिकहरू आ-आफ्नै सीमा, अहंकार र संकुचनअनुकूल व्याख्या र विवेचना प्रस्तुत गर्छन् । यी सबै तर्कजालपूर्ण विवाद र वकवाससित बुद्धको कुनै सरोकार हुँदैन । हामीहरू आ-आफ्नै बौद्धिक र भावनात्मक सीमाअनुसार बुद्धको समग्र विडङ्ग, अस्तित्व र उहाँको देशनाको व्याख्या गर्न चाहन्छौं ।

हर्डि मेन्टलटी, मीड मानसिकताको ठोस परिचय पाइन्छ जब तिनीहरू स्वविवेकलाई पन्छाएर उपयोगितावादी भाषा प्रयोग गर्छन्, किम्वदन्त र कन्साइन्सलाई तिलाञ्जली दिएर आफ्नो निश्चित हेतु प्राप्त गर्नका निम्ति उद्यत हुन्छन् । 'प्रेम र युद्धमा जे पनि ठीक हुन्छ' भन्नुको अर्थ हुन्छ, नर र नारी चरम तापमा आफैलाई आफ्नो अहंकार र आफ्ना तुच्छता, संकीर्णताको सीमाबाट धेरै माथि चढिसकेका हुन्छन् : तिनीहरूको सारा अस्तित्व स्वस्थ आन्तरिक मादकतामा हुन्छ । योगको एक क्षणिक फलक- परमयोगीको योग । त्यस्तो स्थितिमा मृत्युवरण दुर्भाग्य नभएर सौभाग्य हुन्छ । तर संसारको संकीर्ण हिसाबकिताबमा चूर्लुम डुबेका व्यावहारिक, उपयोगिता खोजी बुद्धिमानहरूको क्षेत्रफल अक्सर स्वार्थ र तुच्छताले घेरिएको हुन्छ- राजनीति, व्यापार, नोकरी आदि सबै क्षेत्रमा । कथित अस्तिकभन्दा नास्तिकहरूको बुद्धत्व-विरोध कम कर्कश, कम अप्रिय देखिन्छ । म आफैँ त्यति गहिरो, परम्परा प्रभावित नास्तिक

डा. डी. पी. भण्डारीसँग

होइन । कुनै राजनैतिक धारा-बज्रवद्ध नास्तिकहरूजस्तो नास्तिक पनि होइन । कुनै अदृश्य शक्तिमाथि आस्था राख्ने अस्तिक- करिव एगनोस्तिक । कुनै एक रहस्यपूर्ण परम सत्य छ, शक्ति छ जो यो सम्पूर्ण ब्रह्माण्डलाई नियन्त्रित गरिरहेको छ । बुद्धहरू त्यसैमा विलिन भएका अवतारहरू हुन् । प्राणहीन परम्परा भन्छ- बुद्ध नास्तिक थिए । सत्य भन्छ- बुद्ध जितिका आस्तिक मानवहरू, अवतारहरू धेरै कम अवतरित भए होलान् । ज्ञानीहरूको जगत्-सञ्चालनमा कतिको इच्छा छ, हात छ- म अनिश्चित छु, अनिश्चित हुनुमा नै रहस्य र सौन्दर्य छ । तर तिनीहरूको मार्गमा पूर्णतः जान नसके पनि त्यो छवि र आलोकप्रतिको गुरुत्वाकर्षण हामीलाई रूपान्तरण गरिरहेको हुन्छ, हामीलाई थाहा नदिइकन नै । भूमि उर्वर छ भने हामी भिन्नभिन्नै परिस्कृत हुँदै जान्छौं, छैन भने हामी सास फेरिरहन्छौं, खान्छौं, मलमूत्र विर्सजन गर्छौं, ठगठाग गर्छौं, चाकडी-चुगली गर्छौं, पदमा पुर्छौं, भ्रष्टाचार गर्छौं, रूप बदल्छौं- यही हो सामान्य लोकको सार । गीत र भाषणमा बुद्धको गुणगान गाउँछौं, बुद्धको आलोकका बारेमा केही ज्ञान नभएर नै ।

शीर्षक विर्सिएछु, शीर्षकको आत्माविपरीत भडकिएछु । अप्रत्याशित याद आएको थियो भारतका राष्ट्रकवि मैथिलीशरण गुप्तको कविता 'यशोधरा'- त्यो जवानीका दिनहरूमा मलाई औधी मन पर्ने कविता । त्यो खण्डकाव्यको पहिलो पंक्ति नै हो- 'सखी ! वह कुछ कहकर तो जाते !' बुद्धले कसरी महल त्याग गर्नुभयो भने तथ्य केही शिक्षितहरूलाई थाहा नै छ, तर त्यो अप्रत्याशित

निर्णय र अप्रत्याशित प्रस्थानबाट कति हृदयहरू कुन तीव्रतासित चकित भए होलान्, कति विकलित भए होलान् अन्दाज गर्न पनि गाह्रो छ । यो पंक्तिमा यशोधराको व्यथा घनिभूत भएर आएको छ । केही नभनी, केही संकेत नगरी मध्यरातमा यशोधरा र दुई वर्षीय पुत्र राहुललाई त्यागेर जानु इतिहासकै एक अत्यन्त कारुणिक घटना हो । राष्ट्रकवि गुप्तले आफ्नो भावुक अभिव्यक्तिमा सिद्धार्थ गौतमलाई केही मात्रामा भए पनि दोषी मानेका छन् । किनकि काव्यको स्वभावअनुकूल सिद्धार्थको दोष त्यहाँ प्रकट हुनु आवश्यक थियो, तर आफ्नो हृदयको अन्तस्थलमा कविवर गुप्त बुद्धप्रति श्रद्धावान् छन्, नतमपत्क छन् । विषय अति नै काव्यात्मक भएकाले धेरै कविले सिद्धार्थको गृहत्यागमाथि कविता र नाटक लेखेका छन् । सामान्य कल्पनारिक्त लोकको दृष्टिमा सिद्धार्थले ठूलो अन्याय गरेको देखिन्छ, आफ्नो मौलिक जिम्मेवारी पूरा नगरेर नै जंगल गएको देखिन्छ, तर बुद्धको लक्ष्यको महानीयता बुझ्नेपछि त्यो घटना बुद्धको कमजोरी निरंकुशता नभएर एक अत्यन्त वन्दनीय निर्णय हुन पुग्छ । मैथिलीशरण गुप्तको खण्डकाव्य यशोधरामा भावुकताको मात्रा धेरै बढी छ, पाठकहरू तुरुन्तै पढ्न रुचि लिन्छन्, साथै द्रवित पनि भैरहन्छन् । रवीन्द्रनाथको कवितामा अप्रत्यक्ष व्यङ्ग्य देखिए पनि रवीन्द्रनाथ भगवान् बुद्धप्रति नतमपत्क देखिन्छन् । पंक्तिहरूबीचको भाव हामीहरूले पढ्न सक्यौं भने रवीन्द्रको कविताको सारांश : 'म संसार त्यागेर मुक्तिको आकांक्षी छैन, संसारका बन्धन तथा आकर्षणहरूबीच नै म मुक्ति चाहन्छु ।' भन्न त भनिहाले रवीन्द्रनाथले, तर जीवनको अन्ततिर भने मैले धेरै आराधनासित गीत लेखें । गीत मात्र लेखेन, गीत गाउनका लागि साजसज्जा पनि तयार पारिरहेको थियो, राग मिलेवाला थियो आखिर तर मैले चाहेको गीत गाउनुभन्दा पहिले नै मेरो प्रस्थानको बेला आइसक्यो । रवीन्द्रको गीतको अर्थ हुन्छ बुद्धको निर्वाण कविरको मस्ति चैतन्य महाप्रभुको नृत्यभक्ति र मीराको भक्ति । त्यसैले म अपूर्ण नै जाँदछु यो संसारबाट ।

आज बुद्ध सम्मनको कारण हो बुद्धपूर्णिमा । बुद्धपूर्णिमाको प्रभाव र नेपाली यथार्थ तथा आदर्शवीचको विरोधाभास नेपालीहरूले बुद्धलाई मन पराउने मुख्य कारण हो- संसारले भगवान् बुद्धप्रति लिएको असामान्य रुचि र बुद्धमाथि असामान्य निष्ठा । अर्को कारण नेपाली भूगोलभित्र बुद्धमार्गी र बौद्ध धर्मका वास्तविक साधकहरूको घतलागदो संख्या । अर्को कारण हुन सक्छ बुद्धलाई हिन्दू मतान्तहरूले नास्तिकको श्रेणीमा राख्नु । सामान्य तर्कशीलदेखि जटिल बुद्धिजीवीसम्म लगभग सबै बुद्धको नास्तिकवाद नबुझ्ने पनि नास्तिकतामा रमाइरहन चाहन्छन् । कुनै-कुनै मेरा वामपन्थी मित्रले मलाई वार्तालापको क्रममा सुनाएका छन् कि उनीहरू बुद्धदर्शन पढेपछि, वामपन्थी विचारधारातिर लागेका हुन् । म केही विस्मृत भएँ, केही हर्षित भएँ, केही सशक्तित ।

ति ठी पत्र

शारीरिक रोग । यसलाई हटाउने उपाय प्राकृतिक जीवन विताउनु नै हो ।

-रत्नबहादुर बस्नेत

घर परिवारमा पुरुषको दायित्व

महिला तथा पुरुष जीवनरूपी रथका दुई पाइला हुन् । जसरी रथलाई अगाडि बढाउन रथका दुवै पाइलाको आवश्यकता हुन्छ, त्यसैगरी घरपरिवार राम्रोसँग चलाउन महिला र पुरुष समान रूपमा चल्नुपर्छ । प्रजनन स्वास्थ्यका दृष्टिकोणबाट महिलाहरूलाई प्रकृतिले नै आमा बन्ने बरदान दिएको छ भने महिलालाई पुरुषको तुलनामा पीडा पनि थपिदिएको छ । महिला र पुरुषको शारीरिक प्रक्रिया नै फरक भएकाले पुरुषले महिलाको जीवन पनि मैत्रे त्रिकाले चल्छ भन्नु महिलाको शारीरिक संरचना नबुझ्नु हो । शारीरिक संरचना फरक भए पनि महिलाको मानसिक अवस्था पुरुषको भन्दा भिन्न हुँदैन । यदि

फरक हुन्छ भने सामाजिक संरचना एवं परिवारिक सोचका आधारमा मात्र फरक हुन्छ । यदि महिलालाई पनि पुरुषसरह अवसर दिने हो भने महिलाले पनि सामान्य अवस्थामा उत्तिकै काम गर्न सक्छन् । केही महिला रजस्वला हुँदा एक-दुई दिन सामान्य अस्वस्थ हुन सक्छन् । गर्भवती भएको पहिलो तीन महिना उल्टी हुने, खान नरुच्ने तथा प्रसूति गराउँदा एक महिना काम गर्न नसक्ने हुन्छन् । यी दिनमा पुरुषले महिलालाई अवस्था बुझिदिनुपर्छ । बाँकी अवस्थामा महिलाहरू त्यति नै काम गर्न सक्छन् जति पुरुषहरू गर्न सक्छन् । यदि महिलालाई सामान्य पीडा नबुझ्ने हो भने परिवारमा मात्र असर पर्दैन, आफ्ना सन्तानको पनि उचित हेरचाह हुन सक्दैन । विशेष अवस्थामा महिलालाई हेरचाह नगर्ने हो भने उनीहरू जीवनभर रोगी हुने सम्भावना पनि हुन्छ ।

हाम्रो समाजमा अहिले पनि कुनै कुराको निर्णय गर्दा पुरुषहरूकै योजना र आदेश लागू हुन्छ । विरामी हुँदा औषधी गर्ने देखि लिएर कुन स्वास्थ्यचौकी जाने निर्णय पनि

पुरुषहरूले नै गर्छन् । कहिलेकाहीं महिलासँग सामान्य सोधपूछसमेत गरिदैन । यो उचित व्यवहार होइन । यदि सबै कुरामा पुरुषजतिकै उत्तरदायित्व निर्वाह गरिरहेका छन् भने महिलालाई महत्त्वपूर्ण फैसला गर्ने अधिकार पनि हुनुपर्छ ।

-मैयादेवी भुजेल

समाजमा नारीको स्थान

गृहिणीसँग 'के गर्दै हुनुहुन्छ ?' भन्ने प्रश्न सोध्यो भने उनी भनिन्छन्, 'भर्खरै धन्दा सकियो वा खाना बनाउँदै छु ।' यदि कुनै महिला व्यवसायी, शिक्षिका अथवा कर्मचारी छिन् भने पनि घरमा बसिरहेको अवस्थामा उनलाई त्यही प्रश्न सोध्ने हो भने उनको जवाफ भिन्न आउँदैन । सम्भवतः उनी भन्नेछिन्, 'भर्खरै धन्दा सकियो । केटाकेटीको लुगा धुँदै छु ।' तर यही प्रश्न लाग्नेमानिसलाई सोध्ने हो भने कि त उसले टेलिभिजन हेरिरहेको हुन्छ कि त पुस्तक पढिरहेको बताउन सक्छ । सहरमा त यस्तो अवस्था छ भने गाउँघरमा उनीहरूको अवस्थाको मूल्यांकन सजिलै गर्न सकिन्छ ।

-विष्णुकुमार श्रेष्ठ

तीतो सत्य

-अतिको लक्षण नै खति हो ।

नवराज

-जीवन निकै कष्टदायक परीक्षा हो जसमा कोही सफल त कोही असफल हुन्छन् ।
-जीवन छोडो छ, त्यसमा पनि खुसी अझ छोडो छ ।

सीता पौडेल, बुटवल

-हाँसोमा सबैसँग हाँस्नुपर्छ, त रोदनमा एकैले रुनुपर्छ ।

-सुख सबैसँग बाँडिन्छ त दुःख एकैले बेहोनुपर्छ ।

-प्रेम आगो हो, कहिले यसले जाडो भगाउँछ, त कहिले घर पनि जलाउँछ ।

सुवीन्द्र पुनमगर, रकुम

-पवित्र माया गाँस्नेलाई मात्र मायाको अर्थ थाहा हुन्छ ।

-क्याँ चीजहरू हानिकर नै हुन्छन् ।

-जीवन आफैँ सुन्दर छैन तर यसलाई सुन्दर बनाउन सकिन्छ ।

दर्शन दिनेश, मन्थली, रामेछाप

तीतो सत्य स्तम्भका लागि आफूले देखेका, भोगेका कटु सत्य पठाउन पाठकहरूसँग हार्दिक अनुरोध छ ।

-सम्पादक

-शुक्रनीति अनुवाद : रामहरि बज्रार

हाम्रो नेपालमा ७५ वर्षमा विवाह

एक-अर्कालाई बुझ्यौं र एक-अर्कासँग छुट्टिन नसक्ने भएपछि विवाह गरेका हौं ।

तेस्रो दिनमै फरार

विवाह गर्ने आशवासन पाएर गर्भवती भएकी एक युवती अहिले विचल्लीमा परेकी छिन् । प्राप्त समाचारअनुसार सप्तरी जिल्लाको राजविराज नगरपालिका वडा नम्बर ९ बस्ने लक्ष्मीलाल देवका ३० वर्षीया छोरा महेश देवले सोही ठाउँ बस्ने सोनीकुमारी देवलाई विवाह गर्ने प्रलोभन देखाई गर्भ बोकाई छाडेपछि परेको उजुरीका आधारमा मानवअधिकारवादी तथा स्थानीय समाजका प्रतिनिधिले महेश र सोनीकुमारीबीच जिल्ला प्रहरी कार्यालय सप्तरीको हातामा रहेको भगवती मन्दिरमा विवाह गराइदिएका थिए, तर विवाह गरेको साता नबित्दै महेश आफ्नी श्रीमतीलाई छोडेर फरार भएका छन् ।

नाड्लोमा फोन

नुवाकोट जिल्लाको जिल्ला गण्डास वडा नम्बर ९ नलगाउँका तुलसीप्रसाद गजुरेल हिजोआज नाड्लामा टेलिफोन सेट बोक्दै गाउँघर डुलि रहेका भेटिन्छन् । दस हजार रुपैयाँ खर्च गरी ताररहित सिडिएमए टेलिफोन गाउँमा पहिलो पटक ल्याएपछि उनी नाड्लामा फोन बोक्दै गाउँलेको सेवामा समर्पित भएका हुन् । विदेशमा रहेका आफन्तहरूलाई घरमै गएर फोनमा भेटाइदिँदा पनि आफूले

टेलिकमले तोकेको शुल्कबाहेक बढी नलिएको बताउँदै गजुरेल भन्छन्- गाउँको सेवा पनि गरेको छु, दिनमा १५ सयजति शुल्क पनि उठाएको छु । आफ्नो घरबाटै पहिलो पटक कुवेतमा रहेको भाइसँग कुरा गरेको जिल्लाको सुमित्रा दाहालले भनिन्- 'तुलसी दाइले फोन ल्याएपछि घरबाटै फोन गर्न पाइन्छ, अब फोन गर्न घण्टौं हिंडेर बजारतिर धाउनु पर्दैन ।'

स्रोत : हाम्रो समाचार डटकम उमेरअनुसार दाउरा

एउटा लास जलाउन कति दाउरा लाग्छ ? नेपालमा यस्तो समुदाय पनि छ जसले मृतकको उमेर जति छ त्यति नै संख्याको दाउराले लास जलाउँछ । यस्तो अनौठो मृत्यु संस्कार अंगालेको जाति हो सुरेल ।

दोलखा जिल्लाको अति दुर्गम गाउँ उत्तरी सुरी गाविसमा यो समुदायको कुल जनसंख्या पुग-नपुग दुई सय मात्र छ । सुरेलहरू आर्थिक एवं शैक्षिक रूपले विपन्न भए पनि मौलिक संस्कृतिको दृष्टिले सम्पन्न मानिन्छन् । सुरेलहरूको मृत्यु संस्कार निकै रोचक र अनौठो छ । कसैको मृत्यु भएमा मृतकलाई नुहाइधुवाई नयाँ पहिरेन लगाइदिने चलन छ । त्यसपछि मुखमा पैसा राखिन्छ । मृतक १० वर्षको भए गाड्ने र त्योभन्दा माथिको भए जलाइन्छ । यसरी जलाउँदा लासको उमेर कति हो त्यति नै दाउराको प्रयोग गरिन्छ ।

खन्चुवा खलासी

सामान्यतः एक जना मानिसले एकपटकमा कति खानेकुरा खान सक्छन् ? यो प्रश्नमा काठमाडौं-चरीकोट गुड्ने एक बसका खलासी हरिवंश कार्कीसँग वाजी थाप्नुहोस् । कार्कीले एक पटकमा डेढ किलोग्राम चामलको भात खान सक्छन् । त्यतिमात्र कहाँ हो ? खाना खानासाथ २२ वटा अन्डा, तीनवटा चाउचाउ र तीनवटा पेप्सी पनि खान सक्छन् । चरीकोट बोभ गाउँका १८ वर्षीय हरिवंश मानिसले खानेभन्दा तेब्वर बढी खानेकुरा खान्छन् । रिस उठेको बेला त होटल साह्रैको भातको भाँडा नै रित्याइदिन्छु । हरिवंश भन्छन्- मलाई अरु बेलाभन्दा पनि रिस उठेको बेला बढी भोक लाग्छ ।

कान्तिपुर समाचार डायरी

बालश्रम दस वर्षभित्र उन्मूलन गर्न सकिने

अन्तर्राष्ट्रिय श्रम संगठन आइएलओले विश्वव्यापी रूपमा बालश्रम रोक्ने हालको प्रयासलाई निरन्तरता दिन सक्तियो भने निकृष्ट प्रकारका बालश्रम आगामी १० वर्षभित्र उन्मूलन गर्न सकिने जनाएको छ । 'बालश्रमको अन्त्य पहुँचभित्र छ' शीर्षकमा प्रकाशित प्रतिवेदनमा विश्वव्यापी रूपमा सन् २००० र २००४ को बीचमा बालश्रम ११ प्रतिशतले घटेको अर्थात् २४ दशमलव ६ करोडबाट २१ दशमलव ८ करोड पुगेको उल्लेख छ । यस अवधिमा जोखिमपूर्ण काममा लागेका ६ देखि १७ वर्ष उमेरका बालबालिकाको संख्या २५ प्रतिशतले घटेको जनाइएको छ, जुन पूर्वअनुमानित १७ दशमलव १ करोडबाट भन्ने १२ दशमलव ८ करोडमा पुगेको प्रतिवेदनमा उल्लेख छ । प्रतिवेदनले ५ देखि १४ वर्ष उमेरका बालश्रमिकको संख्या अझ बढी ३३ प्रतिशतले घटेको देखाएको छ ।

विद्यालय जाने बीस प्रतिशत मात्र एसएलसी उत्तीर्ण

नेपालमा विद्यालय जाने कूल बालबालिकामध्ये २० प्रतिशत मात्र एसएलसी पास हुन्छन् । विद्यालय जाने उमेरका करिब २० प्रतिशत बालबालिका विद्यालय भर्ना नै हुँदैनन् र भएकामध्येबाट पनि करिब ५० प्रतिशत प्रारंभिक तह, ८४ प्रतिशत १० कक्षा र ८२ प्रतिशत एसएलसी उत्तीर्ण हुँदैनन् । यसरी एसएलसी पनि उत्तीर्ण नभएका र साक्षरहरूका लागि व्यावसायिक एवं प्राविधिक शिक्षाको व्यापक आवश्यकता देखिएको छ । नेपालमा वर्सेन करिब ८० हजार जनताले औपचारिक तथा अनौपचारिक सीपमूलक एवं व्यावहारिक तालिम दिने गरेका भए पनि यी तालिमहरू गुणस्तरीय नभएका कारण यसबाट करिब ३० प्रतिशतले मात्र रोजगारी पाउने गरेका छन् ।

दस महिनामा नौ गैंडा मरे

चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज र वरपर क्षेत्रमा पछिल्लो दस महिनाको अवधिमा नौ गैंडा मरेका छन् । तीमध्ये सात चोरीसिकारीका कारण र दुई कालगलिले मरेको निकुञ्जले जनाएको छ । साउनको पहिलो सातादेखि वैशाखको तेस्रो सातासम्म सात गैंडा चोरी-सिकारीबाट मारिएका छन् । त्यसैगरी कालगलिले मरेका दुवै गैंडा निकुञ्जभित्र मरेका थिए । गत असारसम्म १३ चोरी-सिकारी र ९ प्राकृतिक कारणबाट गरी २२ गैंडा मारिएका थिए । २०५८ मा संकटकाल घोषणासँगै देशमा उत्पन्न असुरक्षाका कारण निकुञ्जका ३३ सुरक्षा पोस्ट घटाएर ११ वटामा फारेपछि पर्याप्त सुरक्षा दिन नसकिएको कारण अर्थिक वर्ष ०५७/०५८ मा चोरी-सिकारीबाट ३५ र प्राकृतिक कारणबाट ९ वटा गरी ४४, ०५९/६० मा चोरी-सिकारीबाट ३२ र प्राकृतिक कारणबाट १६ गरी ४८ तथा ०६०/६१ मा चोरी-सिकारीबाट ८ र प्राकृतिक कारणबाट २३ गैंडा मरेको निकुञ्जको तथ्यांकले देखाएको छ । सन् १९९४ मा गरिएको गणनामा चितवनमा ३ सय ५४ गैंडा फेला परेकोमा सन् २००० मा ५ सय ४४ पाइएका थिए । गत वर्ष गरिएको गणनामा ३ सय ७२ गैंडा मात्र फेला परेका थिए ।

माओवादीका जनसेना अब जनसेवक

पृष्ठ १ बाट जारी रहेकाहरू युद्धमा फर्कने नपरोस् भने । वर्षौंदेखि भूमिगत कुरालाई सहज रूपमा लिन्छन्

तर माओवादीका नयाँ कार्यकर्ताहरू भने अब मार्न-मर्न नपरोस् भन्छन् । माओवादीको राजनैतिक फाँटमा पूर्वाञ्चललाई कार्यक्षेत्र बताउँदै आएका दीपक लोकतान्त्रिक गणतन्त्रसम्म नपुगी आफूहरूले विश्राम नलिने बताउँछन् । सात पार्टीले धोका दिए भने बाध्य भएर जंगल पस्नुपर्ने हुन्छ भन्दै दीपक ठूला-ठूला अप्ठ्यारा परिस्थितिको सामना गरिसकेकाले भोलिको दिनमा पनि अप्ठ्यारो परिस्थितिको सामना गर्न तयार रहेको बताउँछन् । तर, जनसेवकका रूपमा देखाएकाहरू पार्टीमा नयाँ भएकाले हुनसक्छ, दीपकको कुरामा सहमत देखिँदैनन् । केहीले त वार्ता विफल भए पनि विसाएको बन्दुक नउठाउने बताए । माओवादीहरू हरेक कुरामा अगाडि 'जन' शब्द लगाउँछन् । जनताका लागि लडेको दावी गर्ने माओवादीहरू जब लडाइँ रोकेर आफ्ना गतिविधिलाई सहर केन्द्रित

गर्दै अघि बढ्न थाले तब उनीहरू व्यवहार र आचरण सुधारमा पनि उत्तिकै अघि बढेका छन् । हातमा बन्दुक बोकेर ड्यूटीमा रहेको प्रहरीलाई देखे भने उनीहरू हात मिलाउन दौडिन्छन् र भन्छन्- 'हामी माओवादीका जनसेवक हौं, परिचय गरौं न ।' यद्यपि प्रहरीहरूले सार्वजनिक ठाउँमा माओवादीसँग हात मिलाउन अप्ठ्यारो मान्ने गरेका छन् । दार्जी-बायाँ हेरेर मात्रै उनीहरूले माओवादीसँग हात मिलाउँछन् ।

Advertisement for 'S.L.C. Box' (स.ल.स. बक्स) with contact information and details about the product.

Advertisement for 'Global T. V. Product Shop' listing various products like hair cream, skin care, and beauty items with prices.

Advertisement for 'सवण अवसर ! सवण अवसर ! सवण अवसर !' (Savana Avsara) with details about a service or event.

Advertisement for 'सदस्याअवेक???' (Sadasya Aveka) and 'उपचारकेन्द्र' (Upachara Kendra) with contact details.

Advertisement for 'मातामनकामना आरोग्य केन्द्र' (Mataman Kamana Arogya Kendra) with details about medical services.

Advertisement for 'Private Test & SLC-2063 मा भर्ना' (Private Test & SLC-2063 Ma Barna) with details about a test center.

Advertisement for 'होटल तालिम मोडर्नमा' (Hotel Talim Modernma) with details about a training center.

चौन विज्ञान

चुम्बन गर्नेहरू होसियार

एकभन्दा धेरैसँग चुम्बन गर्दा अनेक रोग लाग्न सक्ने सम्भावनातर्फ सचेत रहनु आवश्यक भएको स्वास्थ्य अनुसन्धानकर्ताहरूले उल्लेख गरेका छन्। अस्ट्रेलियाली अनुसन्धानकर्ताहरूले गरेको एक अध्ययनमा चुम्बन गर्नेहरूमा मेनिनगोकोकाल जीवाणु संरेको पाइयो। परस्परमा मुख जोडेर चुम्बन गर्दा धेरै युवायुवतीलाई मेनेन्जाइटिस रोग लागेको पाइयो। १ सय ४४ जनामा गरिएको उक्त अनुसन्धान प्रतिवेदनसम्बन्धी प्रस्तुत विवरण ब्रिटिस मेडिकल जर्नलमा प्रकाशित छ। उक्त परिक्षणमा सहभागिता जनाउनेहरूले एक जनादेखि सात जनासँग चुम्बन गरेको पाइएको थियो भने उनीहरू १५ देखि १९ वर्ष समूहका किशोरीकिशोरी थिए।

अन्तरिक्ष समाचार

स्टारडस्ट पृथ्वीमा

अमेरिकी अन्तरिक्ष खोजी यान स्टारडस्ट तारा र पुच्छ्रेताराका अमूल्य अवशेषहरू संकलन गरी पृथ्वीमा फर्केको छ। सन् १९९९ मा नासाले प्रक्षेपण गरेको सो यान सूर्यको दुई परिक्रमा पूरा गरी जनवरी २००४ मा 'वाइल्ड-२' नामक एक पुच्छ्रेताराको २ सय ४० किलोमिटर नजिक पुगेको थियो। आफ्नो अन्तरिक्षयात्राको क्रममा सो खोजी यानले उक्त पुच्छ्रेताराका अवशेषका साथै बाटोमा ताराका ससाना अवशेष गरी कुल एक चम्चाजति अवशेष संकलन गरी पृथ्वीमा ल्याएको छ। अपोलो अन्तरिक्ष यानहरूले चन्द्रमाका अवशेषहरू ल्याएको घटनापछि बाह्य अन्तरिक्षीय पिण्डका अवशेषहरू पृथ्वीमा ल्याइएको यो पहिलो अवसर हो।

मनोरञ्जनको नयाँ माध्यम आइपड

नयाँ पुस्ताको मनोरञ्जनको नयाँ माध्यम बनेको आइपड (गीत सुन्ने, चलचित्र हेर्ने, डाटा तथा तस्वीर संकलन गर्ने, तस्वीर खिच्ने, आवाज रेकर्ड गर्ने नयाँ साधन) आजभोलि नयाँ स्टेटस सिम्बल भएको छ। अहिले मनोरञ्जनका पारखीहरूका निमित्त विभिन्न कम्पनीका थरीथरीका आइपड बजारमा उपलब्ध छन्। आइपडमार्फत हार्डडिस्क, रिमुवेबल डिस्कका साथै अडियो तथा भिडियो म्युजिक डायरीको काम लिन सकिन्छ। संसार नै आइपडमय भएको बेला नेपाली युवापुस्ता पनि आइपड संस्कृतिबाट अछुतो रहने कुरे भएन। अहिले युवापुस्ताका नेपालीहरू विस्तारै आइपड संस्कृतिमा आफ्नो उपस्थिति जनाउन थालेका छन्। नेपाली युवाहरूको यस्तै चाहनालाई आत्मसात गर्दै विभिन्न आइपड निर्माताहरू नेपाली बजारमा आफ्नो उपस्थिति जनाउने होडमा छन्। नेपाली बजारमा अहिले मुख्यतः तीन किसिमका आइपड उपलब्ध छन्।

एप्पलका सक्कली उत्पादन नेपाली बजारमा भित्र्याएको बताउने मर्कन्टाइल सोलुसनले नेपाली बजारमा आइपडको माग बढेको बताएको छ। विभिन्न गेगाबाइटमा उपलब्ध एप्पल आइपडलाई तीन घण्टा चार्ज गरेपछि दिनभरि गीत सुन्न सकिन्छ। बजारमा ४, ६ तथा २० जीबीका आइपड उपलब्ध छन्। २० जीबीमा पनि तीन प्रकारका आइपड छन्। २० जीबीका आइपडमा १० हजार गीत राख्न सकिन्छ। पहिलो २० जीबी म्याक प्लस पीसीमा कलर (रङ्गीन डिस्प्ले) सेवासमेत उपलब्ध छ।

उक्त आइपडमा तस्वीर राख्न सकिन्छ। भिज्युएल तथा अडियो गीतसंगीत राख्न, सुन्न तथा मेट्न सकिने उक्त आइपडले हार्डडिस्कको काम पनि गर्छ। यसको मूल्य ३० हजार रुपैयाँ छ। यसैगरी २६ हजार रुपैयाँ पर्ने अर्को रङ्गीन आइपडमा पनि तस्वीर, गीत संगीत राख्न सकिन्छ। यसमा पनि पहिलोमा जस्तै गीत राख्न तथा मेट्न सकिन्छ।

२४ हजार ५ सय पर्ने आइपड

आइपडमा टेलिभिजन

अमेरिकाको म्यासाचुसेट्समा अवस्थित कम्पनी TVMyPod ले टेलिभिजन र चलचित्रको प्रोग्राम राखिएको आइपड बजारमा ल्याएको छ। हाल डिभिडीमा उपलब्ध प्रोग्राम सो नयाँ आइपडमा राखिएका छन्। TVMyPod का संस्थापक विजय राघवनका अनुसार उनको कम्पनीले ग्राहकको चाहनाअनुसार डिभिडीका प्रोग्रामलाई रोजेको आइपडमा राखिदिन्छ। त्यसपछि कम्पनीले आइपडलाई बजारमा पठाउँछ।

सादा हुन्छ। यसमा तस्वीर पनि राख्न मिल्दैन। ग्राहकले आइपड किनेपछि त्यसैसँग सिडी पनि पाउँछन्। सिडीमार्फत प्रोग्राम इन्टरल गरेपछि त्यसलाई प्रयोगमा ल्याउन सकिन्छ। आइपडमा गीत राख्न छुट्टै सफ्टवेयर चाहिन्छ। आफूलाई मन पर्ने १० हजार गीत रेकर्ड गर्न सकिने तथा आइपडबाट कम्प्युटरमा र कम्प्युटरबाट आइपडमा गीत सार्न मिल्छ।

आइपड चार्ज गर्ने छुट्टै चार्जर हुन्छ। यसबाहेक सीपीयुको पोर्टमार्फत पनि त्यसलाई चार्ज गर्न सकिन्छ।

२० जीबीबाहेक मिनी साइजका आइपड पनि पाइन्छन्। गीत सुन्न तथा हेर्नका लागि बढी प्रयोग हुने मिनी साइजका आइपड पनि लोकप्रिय छन्। ४ जीबीको आइपडमा १ हजार गीत राख्न सकिन्छ। यसको मूल्य १७ हजार ५ सय पर्छ। यसैगरी ६ जीबीको आइपडमा १ हजार ५ सय गीत राख्न सकिन्छ। यसलाई २१

हजार ५ सय पर्छ।

सानो क्षमताको आइपड सफल पनि बजारमा उपलब्ध छ। १ जीबीको आइपड सफलमा २ सय ४० बटा गीत तथा डाटा राख्न सकिन्छ। यसले पेनड्राइभको पनि काम गर्छ। यसैगरी ५ सय १२ एमबीको आइपड सफलमा १ सय २० बटा गीत राख्न सकिन्छ। यसको सबैभन्दा कम मूल्य १० हजार रुपैयाँ छ। यी आइपडमा म्यालेन्डर, मिमि तथा घडीसमेत हुन्छ। आइपडमा गेम पनि राख्न सकिन्छ।

डिजिटल म्युजिकको बढ्दो व्यापार

इन्टरनेसनल फेडरेसन अफ द क्रोनोग्राफिक इन्डस्ट्री (आइएफपीआई) ले जारी गरेको अध्ययन-प्रतिवेदनअनुसार सन् २००५ मा १ अर्ब १ करोड अमेरिकी डलर बराबर डिजिटल म्युजिकको कारोबार भएको छ। जबकि सन् २००४ मा ३८ करोड डलर बराबरको डिजिटल म्युजिक बिक्री भएको थियो। अनलाइन तथा मोबाइल फोनबाट संगीतका सीखिनहरूले डिजिटल म्युजिक खरिद गरेको आधारमा आइएफपीआईको प्रतिवेदन आधारित छ।

कीटनाशक औषधीको बढ्दो खतरा

बालीनालीमा विषादीहरूको प्रयोग गर्ने चलन दिनानुदिन बढ्दैछ। तर नेपाली कृषकहरूमा विद्यमान अधिशास्त्र एवं असावधानीले बालीनालीमा विषादीको प्रयोग गर्दा स्वयं कृषक तथा उक्त बालीनाली उपभोगकर्ताहरूमा समेत विभिन्न स्वास्थ्य समस्या उत्पन्न हुने गरेको चिकित्सकहरू बताउँछन्।

कतिपय कृषकले साथमा शिशु बोकेर पनि बालीनालीमा विषादी प्रयोग गरेको पाइन्छ। विषादी औषधीको सही संयोजन र प्रयोग भएन भने मानिस मात्रै होइन वायु, जल एवं भूमिलाई पनि त्यत्तिकै नकारात्मक प्रभाव पार्छ।

प्रयोग गरिएका विषादीहरू अवशेषका रूपमा खाद्यपदार्थको माध्यमद्वारा मानवशरीरमा प्रवेश गरी विभिन्न रोगको कारण बन्न सक्छ। त्यसैगरी खोलानाला, पोखरीमा माछा मार्नका लागि पनि विषादीको प्रयोग गरिएको पाइन्छ। जसले सो पानी प्रयोग गर्ने मानिस, पशुपन्छी सबैमा विभिन्न किसिमका रोग देखा पर्ने विज्ञहरूको दाबी छ।

विषादीको प्रयोग गर्दा हावा बहने दिशालाई बुझ्नुपर्छ अन्यथा सीधै

औषधीको गन्ध नाक-मुखबाट सास फेर्दा भित्र पस्न सक्छ। नाकमुखलाई माक्स वा रुमालले छोपी सुरक्षित तवरले औषधी छर्नुपर्छ। औषधीको संयोजनका सम्बन्धमा विज्ञहरूसँग सही सल्लाह, सुझाव लिनुपर्छ।

विषादीको दुरुपयोग

-फन्जिसाइड कीराको नियन्त्रणमा कीटनाशक औषधीहरू प्रयोग गर्नु।

-कीटनाशक विषादी बोट-बिरुवाको रोग नियन्त्रणमा प्रयोग गर्नु।

-माछा मार्ने काममा मिथाइ पाराथायोनको प्रयोग गर्नु।

-कीराको प्रकोप नै नबढी विषादी प्रयोग गर्नु।

-कीराको प्रकोपले अन्तिम रूप लिइसकेपछि विषादी प्रयोग गर्नु।

-लामो समय टिकाउने उद्देश्यले बिक्रीस्थलमै विषादी प्रयोग गरिरहनु।

-धरायसी प्रयोजनका लागि विषादीको प्रयोग गर्नु, शिशुले भेट्ने ठाउँमा कीटनाशक विषादीहरू राख्नु।

-खाली विषादीका भाँडालाई भाँडाकुडाका रूपमा प्रयोग गर्नु।

-विषादी स्पेयरलाई भान्सा एवं सुत्ने कोठामा राख्नु।

आइपड संस्कृतिको जन्म

कम्प्युटर निर्माता कम्पनी एप्पलले बनाएको गीत बजाउने सानो यन्त्र आइपडले बितेका केही वर्षमा विश्वका मानिसहरूको संगीत सुन्ने शैलीमै क्रान्तिकारी परिवर्तन ल्याएको छ। हजारौं गीत अटाउने तर सानो गोजीमा राख्न सकिने आइपडले एप्पल कम्पनीको सेयरको भाउ मात्रै बढाएको छैन, कुनै बेला सोनी कम्पनीले वाकम्यान संस्कृति बनाएजस्तै अहिले आइपडले पनि आफ्नै नामको संस्कृति अर्थात् 'आइपड संस्कृति' लाई जन्माएको छ। अब धेरै कुरा आइपडमय हुन थालेका छन्। पछिल्लो पटक जिन्स निर्माता कम्पनी लेभिले आइपड नियन्त्रण गर्ने सुविधायुक्त पाइन्ट सार्वजनिक गरेको छ। उक्त पाइन्टको मूल्य २ सय डलरसम्म पर्ने बताइएको छ। 'रेडवायर डीएलएक्स' नाम दिइएको उक्त पाइन्टमा आइपड राख्न मिल्ने विशेष स्थान र हेडफोन पनि उपलब्ध हुनेछ। बितेका केही वर्षमा संसारभरि ४ करोड २० लाख आइपड बिक्री भएका छन्। कपडा उत्पादक कम्पनी बर्टन स्नोबोर्ड्सले २००३ मा आइपडसँग मेल खाने तथा पानी नछिर्ने ज्याकेट सार्वजनिक गरेको थियो। यसैबीच एप्पल कम्पनीले नै 'एप्पल आइम्याक डेस्कटप' नामक आइपड जडान गरिएको कम्प्युटर सार्वजनिक गरेको छ। यो कम्प्युटरले भविष्यमा राम्रो बजार लिन अपेक्षा एप्पल कम्पनीको छ।

स्वास्थ्य समाचार

मानिसको बुढ्यौली

एक वैज्ञानिक अनुसन्धानले मानिसहरू भन्नु तन्नेरी हुँदै आएको तथ्य औल्याएको छ। कति वर्षको उमेरबाट मानिसको बुढ्यौली सुरु हुन्छ भन्नेबारे वेग्लावेग्ले विचार आइरहेका बेला पछिल्लो पटक वैज्ञानिकहरूले ८० वर्ष नाघेपछि बल्ल बुढ्यौली सुरु हुने बताएका छन्। ट्रिनिटी इन्स्टिच्युट अफ न्युरो साइन्सअन्तर्गत अनुसन्धान विभागका डिन इयान रोबर्ट्सका अनुसार, जैविक तथा मनोवैज्ञानिक रूपमा मानिसको बुढ्यौली अब ८० वर्षबाट सुरु हुनेछ। 'सरदर ५० वर्ष पुगेपछि बुढ्यौली लाग्छ भन्ने धारणा गलत हो। उक्त अध्ययनले बुढ्यौलीको

अवधारणामा ३० वर्ष थप गरेको छ। ५० देखि ८० वर्षसम्मको समय युवावस्थाभन्दा बढी हुन्छ र जीवन जिउने नयाँ तरिकाको खोजी गर्ने सबैभन्दा उपयुक्त काल पनि यही हो,' इयान रोबर्ट्सले दाबी गरेका छन्। रोबर्ट्सले सन् १९८४ देखि उमेरका कारण मानव मस्तिष्कमा पर्ने प्रभावका सम्बन्धमा अध्ययन थालेका थिए। त्यससमयमा हृदयाघातका पीडितहरूको औसत आयु ७२ वर्ष थियो। 'सन् १९९९ मा आएर मेरा विरामीहरूको औसत उमेर ८२ वर्ष भएको मैले पाएँ,' रोबर्ट्स भन्छन्। 'मानव मस्तिष्क हरेक उमेरमा एउटा प्लास्टिकजस्तै हो। अनुभव, सिकाइ र विचारका आधारमा मात्रै यसलाई सही रूपमा परिचालित गर्न सकिन्छ,' रोबर्ट्सले बताए।

ज्याँसबाट चल्ने कार

ब्रिटिस अनुसन्धान कर्ताहरूले सहरको ट्राफिकजाम एवं प्रदूषण कम गर्ने तथा यात्रामा हुने दुर्घटनाका जोखिमहरूलाई पनि घटाउने अत्यन्तै सजिलो

र कम खर्चिलो एवं हलुका खालको कारको विकास गरेका छन्। उक्त कार ब्याट्रीबाट चल्ने तथा तीनपांग्रे भएको सामाचारमा जनाइएको छ। उक्त कारको नाम सी-५ राखिएको छ। हालै लन्डनको अक्सफोर्ड चोकमा प्रदर्शन गरिएको उक्त कारलाई ६० माइल प्रतिघण्टाका दरले कुदाउन सकिन्छ। केवल एक मिटर चौडाइ भएको हलुका, कम खर्चिलो तथा अत्यन्तै कम ताप फाल्ने धूवाँ नफाल्ने उक्त कार प्राकृतिक ग्याँसबाट चल्छ। उक्त कारको नाम सिन्कलेयर-५ चलाक भन्ने राखिएको छ। उक्त कारलाई प्रतिघण्टा एक सय किलोमिटरका दरले कुदाउन सकिन्छ।

गर्भाधानको भविष्यवाणी गर्ने यन्त्र

गर्भाधान विशेषज्ञहरूले महिलाहरूको गर्भाधानको दर थाहा पाउने उपकरणको निर्माण गरेका छन्। यसबाट महिलाहरूले उनीहरूको गर्भाधारण गर्ने दर कतै रूपमा घट्दै छ र कहिलेसम्म आफूमा यो क्षमता रहन्छ भन्ने कुराको भविष्यवाणी गर्न सहयोग पुग्नेछ। यसले गर्दा महिलाहरूले कति लामो समयसम्म शिशु पाउन डिलो गर्दा हुन्छ भन्ने कुरा पनि थाहा पाउन सक्नेछन्। यो उपकरणले महिलाको अण्डाशयमा भएका अण्डहरूलाई मापन गर्छ। ती अण्डहरूका आधारमा आगामी दुई वर्षभित्रमा गर्भधारण गर्ने सम्भावना कति छ भन्ने कुरा थाहा पाउन सकिन्छ। बेलायतको सेफ्ल्ड युनिभर्सिटीका प्रोफेसर विल लेजरले ५ वर्ष लगाएर यो उपकरणको विकास गरेका हुन्। गर्भाधान विशेषज्ञहरूका अनुसार औसत महिलाहरूको गर्भधारण गर्ने क्षमता ३५ वर्षपश्चात घट्छ।

यी माथिका कुराहरू हाम्रो समाजमा देखिएको विषादी औषधीहरूका दुरुपयोगका उदाहरण हुन्। मानव स्वास्थ्य तथा वातावरणमा विषादीको नकारात्मक प्रभाव परिरहेको तथ्यलाई दृष्टिगत गरेर नै सम्पूर्ण विश्व जैविक कीटनाशकको प्रयोगप्रति आकर्षित भएको छ। बालीनालीका हानिकारक कीराहरूलाई मात्र कीटनाशक विषादीले नष्ट नगरी लाभदायक कीराहरूलाई समेत नोक्सान पुऱ्याउँछ।

मानव स्वास्थ्यमा पर्ने प्रभाव

पाराथोराइड, आइकोन, सुमिसिडिन : प्रत्यक्ष असर कम देखिए पनि केन्द्रीय प्रणालीमा ठूलो प्रभाव पारिरहेको हुन्छ।

कार्बामेट्स (सेभिन, फ्युराडेन सुमिसिडिन, आइकोन) : स्नायु प्रणाली गडबड हुने, मांसपेशीहरूले राम्ररी काम नगर्ने, टाउको दुख्ने हुन्छ।

अर्गानोक्लोरिन (डिडिटी, विएचसी अर्किडिन, डाइलिन, क्लोरोडिन इन्डिन इन्डोसल्फन आदि) : अर्बुद रोग, स्नायु प्रणालीमा गडबडी, कलेजो, मृगौलामा हानि, स्वास-प्रश्वास तथा प्रजननसम्बन्धी समस्या, भ्रूणलाई हानि पुऱ्याउने हुन्छ।

जिज्ञासा

सुदयन शर्मा, कम्प्युटर कन्सल्टेन्ट

प्रश्न : मोबाइल डिभाइस तथा पिडिएका सूचना तथा डाटा एउटै हुन्छन् ? यसका बारेमा केही बताइदिनुहुन्छ कि ?

रमेश न्यौपाने, इमेलबाट उत्तर : सूचना तथा डाटा राख्ने एउटा अलग्गै प्रविधि हुन्छ जसलाई डिजिटल प्रविधि भनिन्छ। यो नितान्त व्यक्तिगत अथवा सार्वजनिक पनि हुन सक्छ। कुनै पनि व्यक्तिले आफ्नो ग्याजेटमा आफूसँगै असंख्य सूचना राख्न सक्छ। यस्ता डाटा तथा सूचना ई-मेल, तस्वीर, संगीत र अरू थुप्रै चीज संग्रह तथा आदान-प्रदान गर्नका लागि मोबाइल, एमपीथ्री प्लेयर, अर्गनाइजर र क्यामेरा आदिले स्रोतको काम गर्छन्। मोबाइल फोन, अर्गनाइजर र हल्का आइपड जस्ता उपकरणहरूमा डाटा सञ्चय गर्ने सामर्थ्य ६ सयदेखि १ जीबीसम्म हुन्छ। पकेटमा अट्ने यस्ता डिभाइसका डाटालाई कागजमा उतार्ने हो भने एउटा टु भरिन्छ।

तर डाटा सञ्चयमा मोबाइल फोन सबैभन्दा बढी प्रयोग भएको देखिन्छ। टेक्स्ट म्यासेज, तस्वीरहरूलाई धेरैले मोबाइलमा संग्रह गरेको देखिन्छ। त्यस्तै २ हजारसम्म म्युजिक फाइल राख्न मिल्ने एमपीथ्री प्लेयर, ५ जीबी मोबाइल डिभाइसहरूले कम्प्युटरमा मात्र भर पुगुने बाध्यताबाट मुक्त गरेको छ। मोबाइल डिभाइसलाई सुरक्षात्मक र गोप्य शीघ्र सम्पर्क, कुनै पनि कुराको जानकारी बटुल्ने र रेकर्ड गर्ने सरल उपाय मानिन्छ। यसलाई संगीत र सूचनालाई व्यक्तिगत रोजाइनुसार संग्रह गर्न सकिने साधनका रूपमा समेत लिन थालिएको छ। त्यस्तै थिजी मोबाइल प्रविधिमा भएको विकासले डिजिटल स्टोरेजमा परिवर्तन ल्याएको छ। यसले उच्च गतिको डाटा क्षमता (२ एमबी) र पूरै मोसल भिडियोका एफिलेसहरू, पूर्ण इन्टरनेट सुविधाले गर्दा सूचना प्रयोग जहाँबाट पनि गर्न सकिने भएको छ। विभिन्न वायरलेस प्रविधिलाई सपोर्ट गर्ने पर्सनल डिजिटल एसिस्टेन्ट (पीडीए) प्रविधिले फोन, इमेल, अर्गनाइजर, म्यासेजिङ, वेब, एमपीथ्री प्लेयर र क्यामेरा, भिडियो आदि महत्वपूर्ण विशेषतालाई एकै ठाउँमा समेटेको छ।

फैलिदै छ सूचना प्रविधि अपराध

इन्टरनेटको सूचना सञ्जालबाट मानिसले अनगिन्ती लाभ उठाउने त छँदैछ, तर यसको माध्यमबाट डरलाग्दा र जटिल खालका अपराधहरू बढ्दै गएवाट सूचना प्रविधिको क्षेत्रमा काम गर्ने विशेषज्ञ तथा संस्थाहरू चिन्तित हुन थालेका छन्।

यस क्षेत्रमा भएका नयाँ-नयाँ अनुसन्धान, लगानी र असंख्य जनशक्तिको संलग्नताले धेरै अवसरहरू सिर्जना भएका छन्, तर यति ठूलो लाभ र अवसरको क्षेत्रलाई कम्प्युटर सफ्टवेयरको माध्यमबाट हुने अपराधले नयाँ खालको चुनौती र बाधाहरू पनि तेर्स्याएका छन्। खासगरेर सूचना प्रविधिलाई गलत रूपमा प्रयोग गरी चाँडै धनी हुने र अर्काको गतिविधि तथा सूचना चोर्ने र बदलाको भावनाले चोट पुऱ्याउनेहरू यस क्षेत्रमा अपराधीका रूपमा प्रस्तुत हुन थालेका छन्।

अहिले सूचना प्रविधिलाई माध्यम बनाएर बैंक ठगी गर्ने, क्रेडिट कार्डहरूको फर्जी प्रयोग गर्ने, अर्काको गोप्य कुराहरू चोर्ने, टाढा-टाढा रहेका अपराधीहरूसँग सम्पर्क कायम गर्ने र सांगठनिक सञ्जाल तयार गर्ने, अपराधका विभिन्न योजनाहरू तयार गर्ने र सन्देश प्रवाह गर्ने, खतरनाक कम्प्युटर भाइरस बनाएर इन्टरनेटमा पठाउने, कम्प्युटर तथा इन्टरनेट प्रणाली ध्वस्त गर्ने लगायतका अपराधले कम्प्युटर विशेषज्ञहरूलाई चिन्तित बनाएको छ, साधारण रूपमा कम्प्युटरमा अफिसको काम गर्ने र साइबर क्याफे एवं घरको कोठामा सानातिना काम गर्नेलाई पनि फाइल मेटाइदिने, पास वर्ड चोर्ने, भाइरस पठाएर कम्प्युटर बेकामे बनाइदिने समस्याले पिरोलेको छ।

कम्प्युटर र इन्टरनेट यस्तो द्रुत, तात्कालिक एवं चलाक माध्यम हो जसबाट गरिएको अपराधको प्रमाण सजिलै मेटाउन सकिन्छ र कानुनी कारवाहीबाट बच्न सकिन्छ। इन्टरनेट सञ्जालमार्फत जब कुनै घटना हुन्छ, सुरक्षा निकायले सबभन्दा पहिले त्यो इन्टरनेट साइटको ठेगाना पत्ता लगाउन खोज्छ। त्यति बेलासम्म यो अपराधबारे सही कुरा पत्ता लगाउन निकै असम्भव हुन जान्छ। ठगी, फौजदारी अपराध वा गलत जानकारी एवं सूचना प्रवाह गर्ने उद्देश्यले गरिएको डोमेन दर्ता पनि नक्कली नै हुन्छ।

केही समयअघि अमेरिकी सरकारको तर्फबाट गरिएको एक सर्वेक्षण प्रतिवेदनअनुसार विश्वभर २३ लाख डोमेन गलत नाममा दर्ता गरिएका छन् भने त्यसमा १६ लाख डोमेनका ठेगाना प्रस्ट छैनन्। कतिपय डोमेन त अरूको नाम र ठेगानामा समेत

दर्ता भएको पाइएको छ। उक्त सर्वेक्षणअनुसार ८ दशमलव ६ प्रतिशत डोमेन मात्र आधिकारिक र सही छन्। प्रायशः यस्ता डोमेन नेमबाटै ठगी, क्रेडिट कार्डको गलत प्रयोग, आतंकवाद वा अन्य आपराधिक गतिविधिहरू सुरक्षित रूपमा गरिएको पाइन्छ। यस्ता साइटबाट भाइरस, स्पाम र स्पाइवेयर भाइरस पठाउनु त सामान्य नै भैइसकेको छ। यस्तै इमेलमार्फत विभिन्न आकर्षण बोकेर हजारौं प्रयोगकर्ताका भाइरस पठाउने र युजरले इमेल खोल्नबित्तिकै कम्प्युटरमा सने, भाइरस क्लिन गर्न भाइरस पठाउने अपराधीले पैसा पठाउन भन्ने लगायत भाइरसको प्रयोग, विभिन्न अवसर

र ठूलो रकमको प्रलोभन देखाएर हुने बैंक डकैती, गलत प्रचारबाजीको क्रम विश्वभर फैलिएको छ।

अमेरिका, युरोप, सिङगापुर लगायतका देशहरूमा साइबर अपराध गर्नेहरूमाथि कानुनी कारवाही पनि बेलाबेलामा भइरहेका सामाचार सार्वजनिक हुन्छ। ती मुलुकहरूको कानुनी प्रावधान तथा उच्च प्राविधिक क्षमताका कारण अपराधीहरू उम्किन त पाएका छैनन् तर पनि यो साइबर अपराध सबैका लागि टाउको दुखाइको विषय बन्न पुगेको छ। नेपालमा यस क्षेत्रमा खासै ठूलो अपराध भएको देखिएन। भाइरस पठाउने, इन्टरनेट पास वर्ड चोर्ने, कम्प्युटर ह्याकिङ गर्ने, कम्प्युटरबाट सरकारी छाप, दस्तखत, प्रमाणपत्र आदि कीर्त गर्ने, विभिन्न बौद्धिक सिर्जनाहरूको अवैध चोरी गर्ने लगायतका अपराधहरू भइरहेको पाइए पनि अत्यन्तै गम्भीर, फौजदारी असर गर्ने खालको अपराध भएको पाइँदैन, तर कम्प्युटर वा इन्टरनेटसम्बन्धी अपराध भैहालेमा कानुनी नियन्त्रण र कारवाही गर्न सकिने व्यवस्था नेपालमा दुई वर्षअघि नै तयार गरिसकिएको छ। साइबर अपराध गरेको पाइएमा विद्युतीय कारोबार ऐनअन्तर्गत कम्प्युटरसम्बन्धी कसुर गर्नालाई कारवाही हुने व्यवस्था रहेको छ, तर सम्बन्धित क्षेत्रका विशेषज्ञहरू भने कम्प्युटर वा साइबर जोखिम वा अपराधहरूबाट बच्न सफ्टवेयर सुरक्षाप्रति सजग रहनु नै उपयुक्त हुन्छ।

कम्प्युटरमार्फत यौन साटासाट

क्यानाडामा गरिएको एक सर्वेक्षणले त्यहाँका युवायुवतीहरू कम्प्युटरको माध्यमबाट यौनक्रियामा लिप्त रहने गरेको देखाएको छ। क्यानाडाका १ सय ५० कलेज र विश्वविद्यालयका २ हजार ४ सय ८४ जना विद्यार्थीमाथि गरिएको उक्त सर्वेक्षण प्रतिवेदनअनुसार करिब ८७ प्रतिशतले कम्प्युटरबाट वेबक्याम वा टेलिफोनमार्फत तत्काल प्रत्यक्ष च्याट गरी आफ्नो यौन तीर्खा मेट्ने गरेका छन्। उक्त सर्वेक्षणमा भाग लिने १८ देखि २३ वर्ष उमेरका ५१ प्रतिशत महिला र ४९ प्रतिशत पुरुष छन्। तीमध्ये ५३ प्रतिशतले च्याटरूममा टाइप गरेर र ४४ प्रतिशतले वेबक्याममा वा भ्वाइसच्याटमार्फत यौन तृष्णा मेट्ने गरेका छन्।

एओएल र याहुले शुल्क लिने

सुरक्षित इमेल सेवा दिनका लागि एओएल र याहुले हरेक सन्देशमा वढीमा एक सेन्ट शुल्क लाग्ने प्रणाली सञ्चालन गर्ने भएका छन्। यो प्रणाली अनिवार्य हुनेछैन र स्याम फिल्टरबाट आफ्नो सन्देश प्रवाहित नगराएर सन्देशलाई वैध बनाई गन्तव्यमा पुग्न प्रत्याभूति चाहने संगठन वा व्यक्तिले यो विशेष सेवा उपयोग गर्न सक्नेछन्। धेरै मेल पठाउने र आफूले पठाएको सबै मेल गन्तव्यमा पुगोस् भन्ने चाहना राख्ने संगठन वा व्यक्तिले न्यून शुल्कमा नयाँ सेवा प्राप्त गर्न सक्नेछन्, यसबाट एओएल र याहुलाई मनगो आम्दानी हुनेछ। वैध मानिएका संगठनबाट आएको भनी भुक्त्याउने मेलबाट समेत नयाँ सेवामा सुरक्षा दिने बताइएको छ। एओएल र याहुले हरेक मेललाई सुरक्षित रूपमा गन्तव्यमा पुऱ्याउन शुल्क लिनेछन्। शुल्क लिएपछि मेललाई स्याम फिल्टरबाट प्रवाहित गराइने छैन। अनावश्यक तस्वीर र वेभलिङ्कलाई स्यामले रोक्ने काम गर्छ। त्यस प्रकारका तस्वीर र वेभलिङ्कलाई खोलिएमा स्याम गर्नेले त्यो इमेल सक्रिय रहेको खबर प्राप्त गर्छ। एओएल र याहुले स्याम फिल्टरबाट नपठाएका मेलमा वैध भएको छाप पनि हुनेछ। यो सेवा सञ्चालन गर्न ती दुवै कम्पनीले गुड मेल सिस्टमसँग सम्झौता गरेका छन्।

Advertisement for Sorakhutte, Kalanki, and Koteswor schools. Includes text like 'भर्ना खुल्यो', 'प्राइभेट TEST/SLC 2063 का लागि', and school names like 'Sandra Open School', 'KEF (कैफ)', and 'Harvard Int'l Academy'.

Advertisement for 'प्राइभेट Test/S.L.C. 2063' with contact information for 'पाइथागोरस एकेडेमी'.

Advertisement for 'Roop-अमृत' dental services, listing prices for various treatments like 'दाँत च्याउने' and 'सोता बन्ट'.

Large advertisement for 'प्राइभेट SLC टेस्ट २०६३' (Private SLC Test 2063) with details about exam dates, subjects, and contact for 'SAMJHANA ACADEMY'.

Advertisement for 'उद्घोषणा' (Uddhoshana) featuring 'Axis Media' and 'Mega Max International' with promotional offers.

Advertisement for 'hotnepal.com' featuring 'नेपाली गीत-संगीत, चलचित्र, मोडलिङ तथा खेलक्षेत्रलाई समेटी' and website information.

Advertisement for 'इन्टरनेटमाथिको हमला बढ्यो' (Internet attacks increased) with statistics and contact information.

Advertisement for 'आवश्यकता' (Necessity) with 'Meet the Dream' slogan and contact for 'Mega Max International'.

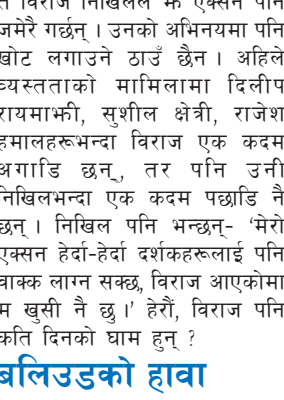
कलिउड चर्चा

निखिलको विकल्प

छायाङ्कनका लागि समय दिन नसक्दा मुद्दा हालै निर्माताहरूको लाम देखिएपछि निखिल उप्रेती फेरि चर्चामा छन्। निखिलका बारेमा चलचित्र नगरीमा कुरा काट्नेहरू भन्दैछन्- 'निखिलले त अब आफैले बनाउने चलचित्रमा पनि डेट दिन सक्दैनन् होला।' साथै त्यसैले निर्माताहरूले अर्का एक नायकलाई निखिलको विकल्पका रूपमा लिएका छन्। जसलाई निखिलले 'डेट' दिँदैनन्, उसले तुरुन्त निखिलको साटो ती नायकलाई लिन थालेका छन्। भद्र हेर्दा निखिलभै लाग्ने ती नायक हुन्- विराज भद्र। विराजका बारेमा भनिन्छ- अहिले उनको पुर्पुरो बलियो भएको छ। त्यसो त विराज निखिलले भैँ एक्सन पनि जमेरै गर्छन्। उनको अभिनयमा पनि खोट लगाउने ठाउँ छैन। अहिले व्यस्तताको मामिलामा दिलीप रायमाभी, सुशील क्षेत्री, राजेश हमालहरूभन्दा विराज एक कदम अगाडि छन्, तर पनि उनी निखिलभन्दा एक कदम पछाडि नै छन्। निखिल पनि भन्छन्- 'मेरो एक्सन हेर्दा-हेर्दा दर्शकहरूलाई पनि वाक्क लाग्न सक्छ, विराज आएकोमा म खुसी नै छु।' हेरौं, विराज पनि कति दिनको घाम हुन् ?

बलिउडको हावा

बलिउडमा नायक आमिर खान आफै चलचित्र बनाउँछन्। शाहरूख खान पनि निर्माता भएको धेरै भैसकेको छ। सलमान खान पनि भाइ सोहेल खानसँग चलचित्रमा लगानी गर्छन्। यी तीनै जना बलिउडका सबैभन्दा व्यस्त एवं चर्चित नायक हुन्। नेपाली चलचित्रकर्मीहरूलाई बलिउडको हावाले सबैभन्दा छिटो छुन्छ। भुवन केसी नायक भएर पनि निर्माताका रूपमा पनि कहलिए। शिव श्रेष्ठले 'चिनो'मा सहलगानी गरेपछि एकल निर्माता भएर चलचित्र बनाउने हल्ला गरेको वर्षौं भैसकेको छ। चलचित्रमा लगानी गरेर पनि यहाँ धेरै नायक भएका छन्। तर नायक भएर चर्चा

पाइसकेपछि निर्माताका रूपमा पनि सफलता पाएका भुवन केसीको पथ पहिल्याउन पछिल्लो पुस्ताका केही नायक तन्तयार भएका छन्, तर उनीहरू भुवन केसीभन्दा पनि आमिर, शाहरूख वा सलमान नै बन्न रुचाउँछन्। आमिर आफ्ना हरेक चलचित्रमा फरक कथा रोज्छन्। निखिल उप्रेतीले पनि आफ्नो लगानीमा बनेको चलचित्र 'सावधान'मा फरक कथा रोजे। चलचित्रमा उनको गेटअप पनि फरक थियो। नायक दिलीप रायमाभी पनि कहिले निरुता सिंह त कहिले उत्तम प्रधानसँग चलचित्र बनाउने कुरा गर्थे। अब उनी निखिलको अगामी चलचित्र 'ब्रेक फेल'मा लगानी गर्दैछन्। चलचित्रको निर्देशन सञ्चारकर्मी सुरेश पोखरेलले गर्ने भएका छन्। निखिल एकै अर्को चलचित्र पनि बनाउँदैछन्। चर्चित म्युजिक भिडियो निर्देशक सिमोस सुनुवारको निर्देशनमा बन्ने उक्त चलचित्रको शीर्षक पहिले 'पैसा-एक मिसन' राखिए पनि उक्त शीर्षक परिवर्तन हुँदैछ।

तीन नायिका एक नायक

अहिले कलिउडमा रमित डुंगानाको माग बढेको छ। उनलाई यहाँ निर्माण हुने प्रायः चलचित्रमा नायक बनाउने होड चलेको देखिन्छ। एक हात लामो कपाल पालेका, अग्ला एवं हँसिला रमितलाई रोमान्टिक भूमिका मात्र सुहाउँछ, भन्नेहरू अहिले उनलाई जस्तोसुकै भूमिकामा पनि रोज्न थालेका छन्। कलिउडमा दुई जना निर्माता छन्- पीडित र दुःखी।

उपनाम पीडित राख्ने शक्ति पण्डित र दुःखी राख्ने सुवास काफ्लेले संयुक्त रूपमा रमितलाई पीडित र दुःखी बनाउँदै छन्। एकातिर रमित व्यस्त भएका छन् भने निर्माताहरू उनलाई एक जना वा दुई जना होइन, तीन जना नायिकाको बीच चलचित्र 'गंगा जमुना सरस्वती'मा एक्लो नायक बनाएर उभ्याउँदै छन्। रमितले

आफ्नो व्यस्ततामा एक जना नायिका सम्हाल्न त भ्याउँदैनन् भने तीन जना नायिकालाई कसरी सम्हाल्छन् होला ? 'उनको भूमिका नै त्यस्तै छ। तीनै जना नायिका लडाकु हुन्छन्। उनीहरूको लक्ष्य प्राप्तिका लागि रमितले उनीहरूलाई गाड्डका रूपमा मद्दत गर्छन्। नायक र नायिका भएपछि चलचित्रमा प्रेमका दृश्यहरू त अवश्य पनि हुन्छन्।' - निर्माताहरूले बताए। ती तीन जना नायिकाको चयन भने भैसकेको छैन।

पठकहरूको समाधान गर्ने उद्देश्यले हामीले यो स्तम्भ सुरु गरेका हौं। आफ्ना प्रेमसम्बन्धी विभिन्न समस्या हामीलाई लेखिपठाउनुहोस्। ती समस्याको समाधान विभिन्न विशेषज्ञको राय-सल्लाहअनुसार नयिका रेखा थापाले खोज्ने प्रयास गर्नुहुनेछ। यो स्तम्भका लागि कुनै शुल्क लाग्दैन। आफ्नो समस्या साप्ताहिकको डेगानामा पठाउनुहोला।

लभगुरु रेखा

म २५ वर्षीया युवती हूँ। म काठमाडौंमा बसेर एउटा निजी कार्यालयमा काम गर्छु। मेरो बुबाआमा गाउँमै हुनुहुन्छ। म एउटा विवाहित तथा दुई सन्तानका पिताको प्रेममा परेकी छु। वास्तवमा हामीले कसैलाई थाहा नदिई गोप्य विवाह गरिसकेका छौं। उहाँले मलाई एउटा डेरामा राख्नुभएको छ तर आफ्नो घर लानुहुन। बेला आएपछि लानु मात्र भन्नुहुन्छ। उहाँ कहिलेकाहीं मात्र मकहाँ आउनुहुन्छ त्यसपछि म एकलै हुन्छु। यो कुरा मेरो र उहाँको घरलाई थाहा पनि छैन। म आफ्नो भविष्यप्रति चिन्तित छु। म यो सम्बन्धमा न जिउन सकेकी छु न मन नै, म के गर्छु ?

- ब.स.

तपाईंले थाहा पाएर विवाहित तथा दुई सन्तानका पितासँग विवाह गरेको बुझिन्छ, जुन गैरकानुनी पनि छ। तपाईंले यस्तो सम्बन्धलाई अधि बढाउनु वा विवाहजस्तो निर्णय गर्नुअघि विचार पुऱ्याउनुपर्छ। तपाईंले जतिसक्दो छिटो यस्तो अवैध सम्बन्ध तोड्नु नै राम्रो हुन्छ। उसले तपाईंलाई वैधानिकता नदिएको तथा अर्की श्रीमतीसँग पनि पारपाचुके नगरेको एवं बेलाबेलामा मात्र तपाईंलाई भेट्न आएको कुराले तपाईंको शारीरिक शोषण मात्र भएको कुरा प्रस्ट हुन्छ। यो प्रेम हुँदै होइन, उसले आफ्नो स्वार्थका लागि तपाईंलाई प्रयोग गरिरहेछ र तपाईं प्रेमका नाममा उसको सिकार बन्नुभएको छ। यो सम्बन्धबाट बाहिर निस्केर खुला समाजमा आउने प्रयास गर्नुहोस्, त्यसमै तपाईंको भविष्य छ।

British Army तथा Singapore Police को preparation class मा भर्ना खुल्यो !!!

Regd. No. 38989/062/063

- सरकारी मान्यता प्राप्त training centre
- अनुभवी-PTI द्वारा Training दिईने
- उत्कृष्ट विद्यार्थीहरूलाई छात्रवृत्तिको व्यवस्था
- आफ्नै सुविधा सम्पन्न Indoor training hall
- दक्ष एवं अनुभवी Teacher द्वारा पढाइने
- हरेक हप्ता test लिईने
- दक्ष एवं अनुभवी प्रशिक्षकहरूद्वारा रोलिप्लको
- अतिरिक्त क्रियाकलापहरू पनि गराईने

कोर्षहरू

Physical	Educational	
Pull Up	Mathematics	BARB Test
Set Up	Grammar (English)	English Oral
800m. (running)	Essay writing	
B.F.T.	Dictation	
Doko Carry	Comprehensive Passage	

BGR Institute & Training Centre P. Ltd.

Chabahil, Kathmandu, Tel: 01-6214244, 01-2140821

Medicare Hospital, नजिक (राम भवन)

घमाघम भर्ना भइरहेको छ।

देशकै उत्कृष्ट डिजाइनरहरूको अपूर्व जमघट

NEFT presents

- उत्कृष्ट डिजाइनरहरूको सहभागिता।
- उत्कृष्ट १० लाई विशेष उपहार।
- तपाईंको विश्वासको सहभागीता, सम्भावना र सरहाना।

Event managed by BK Modelling & Production House

सहभागिताको लागि घमाघम फारम वितरण भैरहेछ। आज सम्पर्क गर्नुहोस।

CHARM BOUTIQUE

Putalisadak, Kathmandu, Tel: 01-2081412

विश्वसनीय साथै प्रयोग गर्न सजिलो...

₹ २५ मात्र

गर्भधारण जाँच्ने सुविधायुक्त घरेलु सामग्री

SURE
HOME PREGNANCY TEST KIT

अब सबै औषधी परालहरूमा उपलब्ध छ।

केवल एक प्रश्न

आबुई... भुसिल्लीरासँग। नाम पनि लिन डर लाग्छ। कतै भुसिल्लीरा देखियो कि त्यत्तिकै आँखा रसाएर आउंछ अनि शरीरभरि डाबर आउन

तपाईंलाई के कुरासँग किन पलर्जी हुन्छ ?

थाल्छ। सानैदेखि मलाई भुसिल्लीरासँग एलर्जी छ। त्यसबाहेक मलाई अकारण चित्त दुखाउनेहरूसँग पनि एलर्जी छ।

- संजा सिंह (भिडियो जक्की)

मलाई पैसा र रक्सीसँग एलर्जी हुन थालेको छ। पैसा जति भए पनि पुरदैन। रक्सी जति खाए पनि पुरदैन। फेरि रक्सी पहिले आफूले

खाइन्छ, पछि त्यसले आफूलाई खान थाल्छ। त्यसैले यी दुई कुरासँग मलाई एलर्जी छ। अरू कुनै पनि कुराले मलाई एलर्जी गर्ने हिम्मत त गरोस्।

- राजेन्द्र खड्गी (द्वन्द्व निर्देशक)
भन्ने नै हो भन्ने मलाई

काठमाडौंको पानीसँग एलर्जी हुन्छ। खाँदा पनि पेट खराब हुने हो कि भन्ने डर, नुहाउँदा पनि जीउ चिलाउँछ।

- बाबुराम ढकाल (टेली निर्देशक)

त्यस्ता कुनै वस्तुसँग भन्दा पनि मलाई कुरा काट्नेहरूसँग एलर्जी छ। अनाहकमा अर्कोको कुरा नकाटी खाएकै नपच्नेहरूसँग मलाई निकै एलर्जी हुन्छ।

- रेजिना उप्रेती (चलचित्र नायिका)

ओहो, धूलोसँग। हालै घरको स्टोर सफा गर्नुपर्थो भनेर छिरेकी थिएँ, त्यहाँ धूलो उडेपछि लगातार हाछ्यु आएर कस्तो गाच्चो भयो। पहिले स्कूल पढ्दा

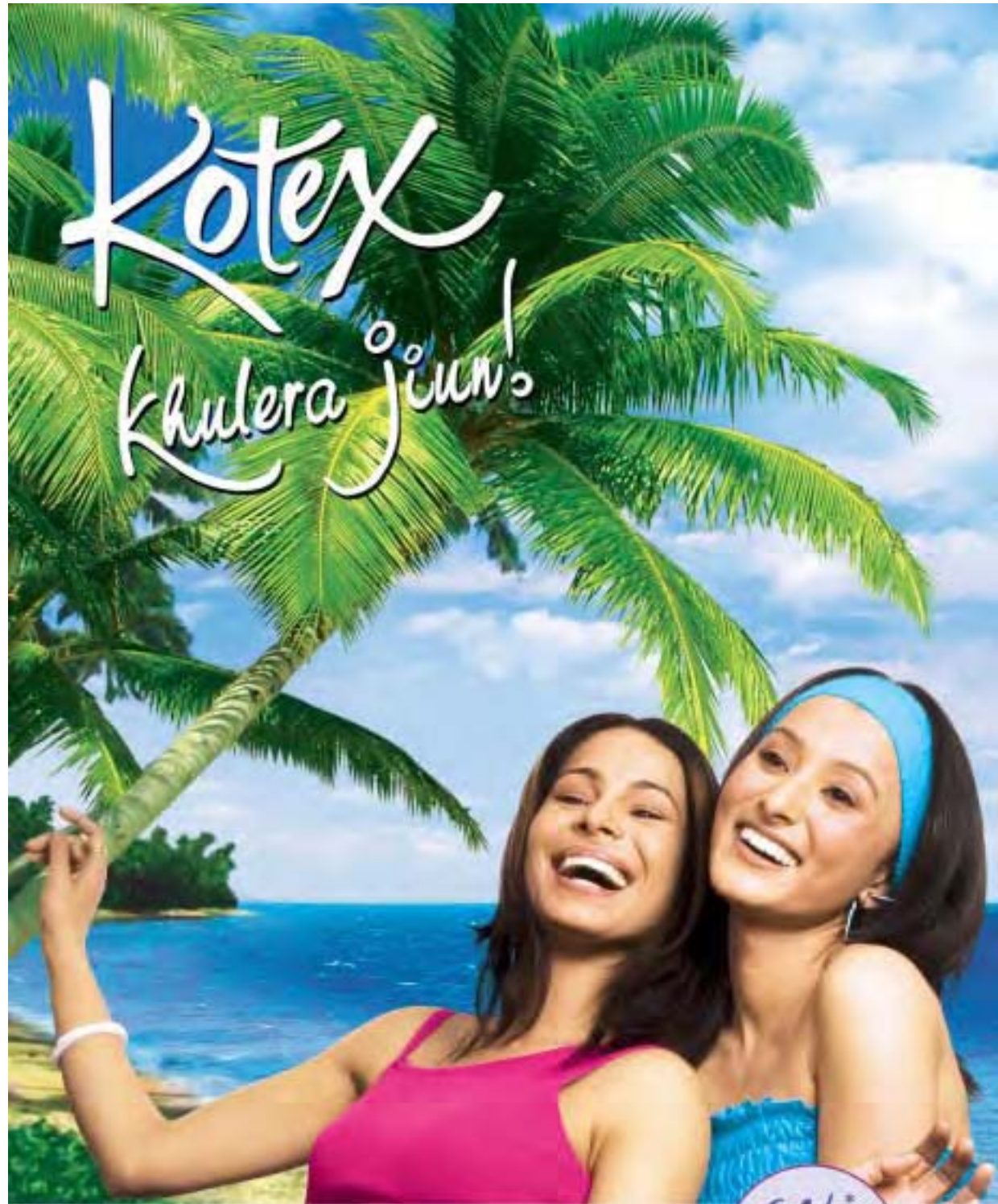
सरले ब्याक बोर्डमा चकले लेख्दा आउने आवाजबाट मेरो दाँतै सिरिङ्ग भएर एलर्जी हुन्थ्यो।

- निशा अधिकारी (मोडल/भिजे)

नजिकबाट

दीपक लिम्बू

घरमा बोलाइने नाम :	दीपक
जन्म मिति :	२०४० भदौ १७
जन्म स्थान :	प्रकाशपुर, सुनसरी
गायनबाहेकको पेसा :	गायन मात्र हो
पहिलो रेकर्ड गरिएको गीत :	एकादेशको मेरो कथा (रेडियो नेपालमा) तीन वर्षअघि
पहिलो गीतसंग्रह :	नेपाली तारा
रुचि :	गायन, अभिनय तथा नृत्य
मनपर्ने स्थान :	धरान
मनपर्ने परिकार :	दाल, भात, तरकारी
मनपर्ने चलचित्र :	दक्षिणा
मनपर्ने कलाकार :	राजेश हमाल, शाहरूख खान तथा कृष्ठी मैनाली
मनपर्ने संगीतकर्मी :	स्व. गोपाल योञ्जन
मनपर्ने विदेशी संगीतकर्मी :	स्व. मोहम्मद रफी
मनपर्ने म्युजिक भिडियो :	प्रायः सबै
फुसंदमा :	चलचित्र तथा म्युजिक भिडियोहरू हेर्छु, पत्रपत्रिका पढ्छु
आफ्नै वारेमा बताउनुपर्दा :	मेहनत गर्न मनपराउने व्यक्ति
सफलताको रहस्य :	लगनशीलता र धैर्यता
संगीत भनेको :	सागर हो जुन कहिल्यै रित्तैदैन, साथै यो एउटा भावना व्यक्त गर्ने माध्यम पनि हो।
मनपर्ने संगीत :	आधुनिक तथा पार्श्वगायन
गायक नभएको भए :	फुटबल खेलाडी बन्थे होला
मनपर्ने खेल :	फुटबल
जीवनसाथीमा के खोज्नुहुन्छ :	समझदारी तथा सरलता
डेडिडमा कोसँग जाने इच्छा छ :	कोही छिन्, तर नभनौं
श्रोतालाई के भन्नुहुन्छ :	मेरो पहिलो गीतसंग्रह सुनिदिनुहोला र मलाई माया गरिदिनुहोला
मनपर्ने रंग :	कालो
पहिलो म्युजिक भिडियो :	माया नगर्ने
पहिलो फोटोसेसन :	नेपाली तारा घोषणा भएपछि

Introducing

The new
Kotex Ultra Dri-Comfort
with wider back

The new
Kotex Maxi Dri-Comfort
with wings

Rs. 64/-* only

Perfect pads. At perfect prices.

*M.R.P. (inclusive of all taxes): For 8 sanitary pads of Kotex Dri-Comfort Ultra & 10 sanitary pads of Kotex Dri-Comfort Maxi.

क्यासेट

अमर प्रेम

निम संगीत स्वर्ण कार द्वारा संगीतबद्ध तथा रचना गरिएका पप एवं आधुनिक गीतहरूको नयाँ सिडी संग्रह 'अमर प्रेम' श्रोतामाभू भएको छ। रञ्जना म्युजिकले बजारमा ल्याएको यो संग्रहमा आठवटा गीत सुन्न सकिन्छ। संग्रह जगदिश समाल, सपनाश्री, गगन, खेमराज गुरुङ, कृष्ण तथा निम संगीतले गाएका गीतले सजिएको छ।

प्रेमज्योति

संगीतकार आनन्द राईद्वारा संगीतबद्ध आधुनिक गीतहरूको नयाँ संग्रह 'प्रेमज्योति' बजारमा आएको छ। ज्योति महिला साक्षरता केन्द्रको प्रस्तुतिमा तयार पारिएको यो संग्रहका गीतहरू मुना अर्यालले रचना गरेकी हुन्। अनुरास म्युजिकले बजारमा ल्याएको यो संग्रह उदय सोताङ, संगीता प्रधान राना, मनिना सोताङ, सुधाकर पन्त, उदेश श्रेष्ठ, कुन्ती मोक्तान, विश्व नेपालीका स्वरका गीतले सजिएका छन्।

वार्ता गराइदिऊँ

नेपाली सांगीतिक क्षेत्रमा पहिलो पटक लोक तेहेरी गीत संग्रह तयार भएको छ। 'वार्ता गराइदिऊँ' शीर्षक राखिएको यो गीत संग्रह गायक तथा संगीतकार राजनराज सिवाकोटीले तयार पारेका हुन्। संग्रहमा रामचन्द्र काफ्ले, सिन्धु मल्ल, माण्डवी त्रिपाठी, राजनराज सिवाकोटी, अञ्जना गुरुङ, शिव परियार आदि गायक-गायिकाको स्वर सुन्न सकिन्छ। लोक व्याप गीतसमेत समावेश गरिएको यो संग्रहका गीतका शब्द तथा लय संकलक राजनराज सिवाकोटी हुन्।

रंगमञ्च

युनेस्कोको आयोजनामा नेपालगन्जस्थित सभाहलमा यसै साता नाटक 'चेलीको आँसु' मञ्चन गरियो। हारुन अलीको लेखन तथा निर्देशनमा मञ्चन भएको उक्त नाटकमा भारतमा बेचिन लागेकी चेलीको व्यथा समेटिएको छ। लेखक तथा निर्देशक अलीले नाटकमा ग्रामीण भेकका सोझा युवतीहरूलाई दलालले कसरी लोभ्याएर भारतमा बेचि लान्छन् भन्ने यथार्थलाई देखाएका थिए।

-दलित सेवा संघको आयोजना एवं प्रो-पब्लिकको सहयोगमा विराटनगरको सहिद रङ्गलामा गत शुक्रवार नाटक 'जालो' को मञ्चन भयो। सुदूर पश्चिमाञ्चलका जिल्लाहरूबाट आरम्भ भएको उक्त नाटकको मञ्चन नेपालका दश जिल्लामा गर्ने योजनाअनुसार पूर्वाञ्चलको मोरङ जिल्लाको विराटनगरपछि भ्रमणमा पुगेर टुंगिएको छ। 'भ्रष्टाचारविरुद्ध मेची-महाकाली नाटक तथा सांस्कृतिक अभियान' अन्तर्गत मञ्चन गरिएको उक्त नाटकको लेखन मधुसुदन गिरी तथा निर्देशन प्रेमप्रकाश स्वर्णाकारले गरेका थिए। नाटकमा जग्गा खरिद-बिक्री गर्न सरकारी अड्डामा फुका दुई पक्षले हेरेक सरकारी कामकाजमा भ्रष्टाचारीहरूलाई रिभाउनुपरेको कथा समेटिएको छ।

पुस्तक

व्यङ्ग्यविनोद

नारायण 'गोदारे' द्वारा लिखित व्यङ्ग्यात्मक निबन्धहरूको संग्रह 'व्यङ्ग्यविनोद' मा समासामयिक विषयवस्तुप्रति तीखो व्यङ्ग्य प्रहार गरिएको छ। यो संग्रहमा ३९ वटा निबन्ध समावेश गरिएको छ। ९४ पृष्ठको यो निबन्ध-संग्रहको प्रकाशन सुमिता बाँसकोटाले गरेकी हुन्। संग्रहको बिक्री मूल्य १ सय ५० रुपैयाँ राखिएको छ।

पोस्टमार्टम

कथाकार डा. रवीन्द्र समीरका ८४ वटा लघुकथाको संग्रह 'पोस्टमार्टम' लाई दीपा पाण्डेले प्रकाशित गरेकी हुन्। लघुकथा रुचाउने पाठकहरूका लागि फुर्सद कटाउने साधन बन्न सक्ने यो पुस्तकको मूल्य ६० रुपैयाँ छ।

ग्यालरी

-नेपाली फोटो पत्रकारहरूले वर्षभरि खिचेका समाचारमूलक तस्वीरको प्रदर्शनी राजधानीको बबरमहलस्थित नेपाल आर्ट काउन्सिलको ग्यालरीमा सञ्चालन भैरहेको छ। ७८ जना फोटो पत्रकारले खिचेका १ सय ५० थान तस्वीरको उक्त प्रदर्शनीको आयोजना नेपाल फोटोपत्रकार मञ्चले गरेको हो। आज शुक्रवारसम्म चल्ने उक्त प्रदर्शनीले जनआन्दोलन-२ को स्मरणलाई ताजा बनाउँछ। प्रदर्शनीमा राखिएका तस्वीरहरूमध्ये उत्कृष्ट तस्वीरको छनौट दर्शक मतका आधारमा हुनेछ।

-वात्सायन नामबाट कार्टुनिष्टका रूपमा कहलिएका ६३ वर्षीय कलाकार दुर्गा बरालद्वारा सिर्जना गरिएका २९ वटा चित्रकला लाजिम्पाटस्थित ग्यालरी नाइनमा प्रदर्शन भैरहेका छन्। जेठ २१ गतेसम्म सञ्चालन हुने उक्त प्रदर्शनी विगतको स्मृति, वर्तमानका वास्तविकता र भविष्यको कल्पनामा आधारित छन्। एकेलिक, चारकोल तथा पानी रंग प्रयोग गरिएको प्रदर्शित कलामा कलाकार बरालले जीवनमा भोगेका विभिन्न सामाजिक तथा राजनैतिक घटनालाई चित्रण गरेका छन्।

चलचित्र

जीवनदाता

कृष्यात गुन्डा रमित हुँगाना, विराज भट्ट तथा राजेश दुगाना पैसाका लागि जे पनि गर्न सक्छन्। प्रहरीले उनीहरूलाई समात्ने अभिभारा डिएसपी राजेश हमाललाई सुम्पिएको हुन्छ। एक धनी परिवारकी बालिका इशान राउतलाई सम्पत्तिका लागि अपहरण गरी हत्या गर्ने काम ती गुन्डालाई दिइन्छ, तर ती बालिकाको बालसुलभताले कठोर मन भएका गुन्डाहरूको मन परलन्छ र उनीहरू सुधिन्छन्। अब उनीहरूले त्यो काम जिम्मा लगाउनेहरूलाई नै सिध्याउने निधो गर्छन्। कानुनको प्रतिनिधि भएका राजेश हमाल उनीहरूबाट कुनै पनि अपराध नहोस् भन्ने चाहन्छन्। बालमनोविज्ञान, नाटकीय कथा, ड्रन्ड आदिलाई समेटेर निर्माण गरिएको यो चलचित्रमा भरना थापा तथा रेजिना उप्रेती नायिका छन्। यो चलचित्रको निर्माण सुशील पोखरेलले गरेका हुन् भने यसको निर्देशन मदन घिमिरेले गरेका छन्। महेश खड्काको संगीत सुन्न पाइने चलचित्र 'जीवनदाता' का लेखक विकास आचार्य हुन्।

लेडिज टेलर

वलिउडमा हास्यचलचित्रको निर्माणमा तीव्रता आएपछि हास्यकलाकारहरू पनि चलचित्रको मुख्य भूमिकामा देखिन थालेका छन्। परेश रावल पछि व्यस्त मानिएका राजपाल यादवले यो साता सार्वजनिक हुने चलचित्र 'लेडिज टेलर' भन्दाअघि दुईवटा चलचित्रमा भूमिका निर्वाह गरिसकेका छन्। लेडिज टेलरमा राजपाल महिलाहरूको पहिरन सिलाउने दर्जीको भूमिकामा छन्। यो चलचित्रमा किम शर्मा उनको नायिका भएकी छन्। दृश्यैपिच्छे हँसाउने यो चलचित्रको निर्देशन आर. उदयकान्तले गरेका हुन्। पी. विजयकुमारले निर्माण गरेको यो चलचित्रमा मुकेश ऋषि, शहनवाज खान, मनोज पहवा, रज्जाक खान, सोनिका गिल, कृष्ण भट्ट, प्रीति भुटानी, राइना मुखर्जी, वर्षा चौधरी, दिनेश हिंगु आदि कलाकारले अभिनय गरेका छन्।

केभाइट

फिलिपिन्सको केभाइट सहरमा बसोबास गर्ने जनता गरिवीबाट छुटकारा पाउन संघर्षरत हुन्छन्। उनीहरू बाँच्नका लागि जे पनि गर्न सक्छन्। अमेरिकी नागरिक एडम उक्त सहरमा पुग्छन्। सहरको एयरपोर्टमा पुग्नेबित्तिकै उनलाई कतैबाट फोन आउँछ। फोन गर्ने व्यक्तिले उनकी आमा र बहिनीलाई अपहरण गरेको खबर सुनाउँछ। यदि उसले उनीहरूको माग पूरा नगरे उनीहरूको हत्या गर्ने धम्की पनि फोन गर्ने मानिसले दिन्छ। अपहरण गराउने मानिस त्यहाँको आतंकवादी सरदार अबु सैयफ हुन्छन्। एडम आफ्नी आमा र बहिनीको खोजी गर्न थाल्छन्। एक घण्टा बीस मिनेट लामो यो चलचित्रमा इयान गामाजोले मुख्य भूमिका निर्वाह गरेका छन्। चलचित्रको निर्देशन पनि उनले नै गरेका हुन्।

सानो पर्दा

- इमेज च्यानलबाट प्रसारण भैरहेको सांगीतिक कार्यक्रम 'उकाली-ओराली' मा नयाँ भिडियो जक्की भित्रिएको छिन्। हाल लोकदेहोरी गीतका भिडियोमात्र प्रसारण भैरहेको यो कार्यक्रममार्फत् ज्योति श्रेष्ठ सानो पर्दामा आएका हुन्। आगामी दिनमा पप तथा व्याप गीतका भिडियोसमेत प्रसारण गरिने योजना रहेको ज्योति बताउँछिन्। स्नातक प्रथम वर्षकी यी छात्रा ज्योति आफ्नो आमाको प्रेरणाले भिडियो जक्की बनेको धारणा व्यक्त गर्छिन्।

- राजधानीमा विभिन्न केवल च्यानलबाट सांगीतिक कार्यक्रम प्रसारण हुने क्रम बढ्दो छ। सीईसी च्यानलले हासिल गरेको लोकप्रियतासँगै अहिले सीईसीकै प्रसारणमा नयाँ नेपाली सांगीतिक च्यानल 'वाई टिभी' को परीक्षण प्रसारण प्रारम्भ भएको छ। यो च्यानलले अहिले विभिन्न नेपाली गीतका म्युजिक भिडियोका साथै हिन्दी गीतहरू पनि प्रसारण गरिरहेको छ।

- नेपाल टेलिभिजनबाट २०५६ साल असार १४ गतेदेखि प्रसारण भएको सांगीतिक प्रतिस्पर्धात्मक कार्यक्रम 'तिम्रो सुर मेरो गीत' ले निरन्तरता पाइरहेको छ। यो प्रतिस्पर्धात्मक कार्यक्रम वैशाखको तेस्रो सातादेखि नयाँ शैलीमा प्रसारण हुन थालेको छ। कार्यक्रमका निर्माता, निर्देशक तथा परिकल्पनाकार हरि बस्नेतका अनुसार वैशाख २२ गतेदेखि यो कार्यक्रमको नयाँ प्रतिस्पर्धा प्रारम्भ भएको छ। भृकुटीमण्डपको फन पार्कमा आउटडोर छायांकन गरिएको यो कार्यक्रमको अबको प्रत्येक शृंखलामा तीन जना प्रतिस्पर्धीलाई मात्र गीत गाउन दिइनेछ। साथै प्रत्येक कार्यक्रममा एक जना गायक अथवा गायिकालाई अतिथि उद्घोषकका रूपमा समावेश गरिनेछ। जसअनुसार पहिलो कार्यक्रममा गायिका रिजा उप्रेतीले त्यो जिम्मेवारी पूरा गरेकी थिइन्। प्रत्येक कार्यक्रममा एक जना संगीतकर्मीलाई निर्णायक बनाइने यो कार्यक्रमको उद्घोषण रवि उपाध्याय तथा माम्मि घोषले गरिरहेका छन्।

- संगीतकार मिलन मोक्तानको निर्देशनमा तयार भएको टेलिभिजन कार्यक्रम 'देश-परदेश' मा अब कतारमा बसोबास गर्ने नेपालीका सन्देशहरू समेट्ने तयारी हुँदैछ। यसअघि यो कार्यक्रममार्फत मलेसियामा रोजगारीका क्रममा बसोबास गर्ने नेपालीहरूले आफ्ना नातेदार तथा आफन्तहरूलाई

सन्देश दिएका थिए। निर्देशक मोक्तानका अनुसार नेपाल पर्यटन बोर्डको सहयोगका केही दिनमै कार्यक्रम युनिट छायांकनका लागि कतार जानेछ। मलेसियाको कार्यक्रममा पर्दा देखिएको उद्घोषिका रसिला कायस्थ आगामी कार्यक्रममा देखिनेछन्। उनको विकल्पमा नयाँ अनुहारको खोजी जारी छ। कार्यक्रमको निर्माण साधना कला केन्द्रले गरेको हो।

- पूर्व मिस नेपाल उषा खड्गी दुई भिन्न शैलीका कार्यक्रममार्फत दर्शकमाभू प्रस्तुत भएकी छिन्। नेपाल वान च्यानलबाट शुक्रवार साँझ साढे छ बजे प्रसारण हुने कार्यक्रम 'फ्राइडे न्यू यू' फेशनसँगसम्बन्धी कार्यक्रम हो। यो कार्यक्रममा दर्शकलाई बजारमा उपलब्ध नयाँ पहिरनका सम्बन्धमा जानकारी दिइन्छ। टिनएजसहरूमाभू यो कार्यक्रमको लोकप्रियता बढ्दो छ। त्यस्तै यही च्यानलबाट शनिवार साँझ साढे छ बजे प्रसारण हुने 'आस्था' धार्मिक कार्यक्रम हो। विभिन्न धार्मिक क्षेत्रमा पुगेर त्यहाँको धार्मिक महत्त्वका बारेमा जानकारी दिने यो कार्यक्रम कम समयमै दर्शकले रुचाएका छन्। प्रमोटर्स नेपालले निर्माण गरेका यी दुवै कार्यक्रमको निर्देशक उषा खड्गी आफैले गरेकी छिन्।

- राजधानीका विभिन्न केवल च्यानलबाट सांगीतिक कार्यक्रम प्रसारण हुने क्रम बढ्दो छ। सीईसी च्यानलले हासिल गरेको लोकप्रियतासँगै अहिले सीईसीकै प्रसारणमा नयाँ नेपाली सांगीतिक च्यानल 'वाई टिभी' को परीक्षण प्रसारण प्रारम्भ भएको छ। यो च्यानलले अहिले विभिन्न नेपाली गीतका म्युजिक भिडियोका साथै हिन्दी गीतहरू पनि प्रसारण गरिरहेको छ।

Be an Air Hostess
Be a Flight Steward

My Dream
My AHTI
Thank You!

Admission OPEN

After successful training
WE PROVIDE Job Placement Assistant in **NEPAL, INDIA** as well different International Airlines

FREE Facilities

- Swimming
- Stationery
- Airport Familiarization
- Scarf

Highly experienced Instructors
Licence holder from CAAN

Air Hostess Training Institute (P) Ltd.
NECO Complex (Opp. BICC hall, Main Gate) New Baneshwor KTM.
Ph# 4783564, 2042030 E-mail: ahti@wlink.com.np

प्राइभेट Test/SLC 2063 मा निःशुल्क अन्तिम भर्ना

कक्षा ८ भा ९ पास गरी स्कुल जान नसकेका, कक्षा ९ पास फेल, Test/SLC फेल भएर स्कुल जान नसकेका विद्यार्थीहरूका लागि अध्ययन गर्ने सुवर्ण अवसर

- Computer Basic Course Rs. 777/- मात्र।
- दुई महिनामा नै अंग्रेजी भाषा फरर

सम्पर्क : जेम्स इन्स्टिट्यूट
ठेक. फोन : ४-२३५६५४

संगीत

Kathmandu University तथा R.R. Collage का अनुभवी सगिन प्राध्यापकद्वारा या आफ्नो व्यक्तिगत इन्स्टिट्यूट मा माध्यम जितार ताला र म्याड्रिटिकको सहाय सहजन भद्रको छ। साथै S.L.C. दिएर जसै विद्यार्थीहरूका लागि विशेष रक्षा सञ्चालन प्रारम्भ गरेको छ।

सुदूरपश्चिम जसपाका अध्यक्षी
फुफि विकास केक जालो प्रवृत्ति, बाग्लुजार। फोन : ६-२३४६५५

प्राइभेट Test/SLC

• विगत ६ वर्ष देखि १००% पास गराउन सफल

• अंग्रेजी र नेपाली दुवै माध्यम

• विहानी र दिवा दुवै सिफ्ट

• मासिक शुल्क मात्र रु ५५०

Our Services

- Language
- Computer
- Web Page Designing
- Graphic Designing
- Accounting Package
- All Level Tuition

मर्णा निशुल्क

Magnolia Inst. Lagankhel
5545457, 9841332064

First Vision Inst. Lagankhel
2121474

ज्ञान विज्ञान

संकटमा ओरांगओटान

स्तनधारी जनावर ओरांगओटानको अस्तित्व दिन-प्रतिदिन संकटमा पर्दै गएको वातावरणविज्ञहरूले बताएका छन् । अनुसन्धानकर्ताहरूका अनुसार पाम आयलको माग बजारमा बढ्दै गएकोले ओरांगओटानको बासस्थान सखाप हुँदैछ । पर्यावरणविदहरूका अनुसार उक्त तेलको बढ्दो मागले ओरांगओटानको बासस्थान खतरामा परेको छ । फ्रेन्ड अफ अर्थ ओरांगओटानको संरक्षणसँग सम्बद्ध संगठनहरूले दक्षिण-पूर्वी एसियामा ओरांगओटान ९० प्रतिशत समाप्त भैसकेको बताएका छन् । अनुसन्धान प्रतिवेदनअनुसार यही अवस्था रहने हो भने आगामी १२ वर्षमा ओरांगओटान पृथ्वीबाट पूर्ण रूपमा लोप हुनेछ ।

भिटामिन डी

सान डियागोस्थित मुरेज क्यान्सर केन्द्र (यूसीडीएस) का वैज्ञानिकहरूका अनुसार एक हजार इन्टरनेसनल युनिट अर्थात् २५ माइक्रोग्राम भिटामिन डी को दैनिक सेवनले आन्द्राको क्यान्सर हुने सम्भावनालाई धेरै हदसम्म घटाउन सकिन्छ ।

यूसीडीएसका विशेषज्ञहरूले गरेको पछिल्लो अनुसन्धानले आन्द्राको क्यान्सरको जोखिम ५० प्रतिशत घटाउन सेवन गर्नु पर्ने भिटामिनको निश्चित परिणाम कितान गरेको छ । यस्ता कार्यक्रमबाट हरेक वर्ष २८ हजार मानिसलाई सम्भावित मृत्युबाट जोगाउन सकिन्छ । जर्नल अफ स्टेरोइड बायोकेमिस्ट्री एन्ड मल्क्युलर बायोलोजीमा हालै प्रकाशित उक्त अध्ययन प्रतिवेदन भिटामिन डी र आन्द्राको क्यान्सरबीचको रोकथाम सम्बन्ध दर्साउने १८ वटा वैज्ञानिक दस्तावेजलाई समीक्षा गरेर तयार पारिएको हो ।

जन्मदिनको शुभकामना

जन्मदिनको शुभकामना

नाम : .....

जन्म मिति : .....

स्कूल : .....

ठेगाना : .....

तस्बिर अनिवार्य

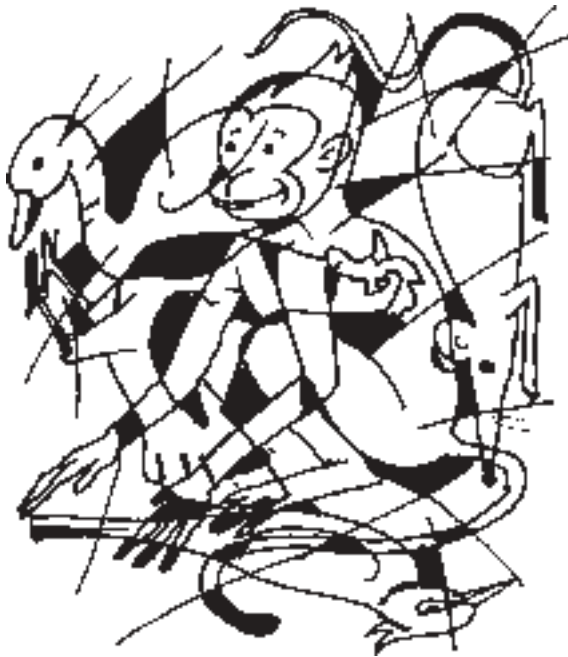
तस्बिर र विवरण दुई साताअगाडि आइपुग्नुपर्नेछ ।

तल दिइएको चित्रमा ६ वटा फरक छुट्याऊ

। २०५५ । २०५५ । २०५५ । २०५५ । २०५५ । २०५५

तल दिइएको चित्रमा कति प्राणीहरू लुकेका छन् ?

। २०५५ । २०५५ । २०५५ । २०५५ । २०५५ । २०५५

शब्दहरू खोज

मु	ग	र	मा	भि	शा	कु	न्त	ल
ना	आ	व	ह	खा	यु	प	स	ञ्च
म	त्स	प	वि	री	म्भु	क	गु	सु
द	वृ	ग	हा	न्द्र	ज	था	न	लो
न	व	ला	गि	रि	लु	नी	र	च
कृ	षि	बा	ला	सु	अ	च	ल्लो	ना
म	था	म्न	मा	नि	न्न	म्पा	हु	र्न
ना	षी	च	श्मा	छु	पू	र	दी	ल
स्तु	ना	ला	मो	व	न	कु	सु	म

माथि दिइएका अक्षरहरूमा महाकवि लक्ष्मीप्रसाद देवकोटाका आठवटा कृतिका नाम लुकेका छन् । ती नामहरू सायद तिमीले पनि सुनेको हुनुपर्छ । के तिमी ती नामहरू खोज्न सक्छौ ?

। २०५५ । २०५५ । २०५५ । २०५५ । २०५५ । २०५५

साक्षरता घटाउन लाइफ अभियान

संयुक्त राष्ट्रसंघीय शैक्षिक, वैज्ञानिक तथा सांस्कृतिक संगठन (युनेस्को) ले सन् २०१५ सम्ममा विश्वको वयस्क निरक्षरता दर आधा घटाउने प्रमुख उद्देश्यका साथ सशक्तीकरणका लागि शैक्षिक पहलअन्तर्गत लिटरेसी इनिशियटिभ फर इम्प्यावरमेन्ट (लाइफ) नामक नयाँ अभियान थालेको छ । लाइफ अभियानको रणनीतिले ५० प्रतिशत निरक्षरता दर रहेका तथा १ करोडभन्दा बढी जनसंख्या निरक्षर रहेका मुलुकहरूमा साक्षरता दर बढाउन सहयोग गर्ने युनेस्कोले जनाएको छ ।

युनेस्कोले सार्वजनिक गरेको एक तथ्यांकअनुसार विश्वका ७७ करोड १० लाख वयस्क उमेरका मानिस निरक्षर छन् ।

यसका साथै १० करोड ३० लाख बालबालिका विद्यालय जानबाट वञ्चित छन् । विश्वको ८५ प्रतिशत निरक्षरता नेपाललगायत ३४ मुलुकमा छ ।

निरक्षरता दर बढी रहेका मुलुकहरूमा अफगानिस्तान, बंगलादेश, पाकिस्तान, भारत, बुर्किनाफासो, ब्राजिल, चाड, चीन, कंगो, इथियोपिया तथा गाम्बिया छन् । लाइफ अभियानको रणनीति तीन चरणमा लागू हुनेछ । सन् २००६ बाट प्रारम्भ हुने सो अभियानको पहिलो चरण बंगलादेश, इजिप्ट, हैटी, माली, मोरक्को, नाइजर, नाइजेरिया, पाकिस्तान, सेनेगल र यमनमा लागू हुनेछ भने दोस्रो तथा तेस्रो चरण क्रमशः २००८ र २०१० मा सुरु हुनेछ ।

साप्ताहिक अंकजाल प्रतियोगिता-६८

१. सँगै दिइएको १६ वटा कोठाहरूमा ६७ देखि ८२ सम्मका अंकहरू नदोहोरिने गरी यसरी भर, जसबाट तिनीहरूको योगफल ठाडो, तेस्रो, छडके जसरी जोड्दा पनि २९८ होस् ।

२. अंकजाल साप्ताहिकको कार्यालयमा प्रकाशित भएको मितिले दुई साताभित्र पठाइसक्नुपर्नेछ ।

३. विजेतालाई २ सय रुपैयाँ पुरस्कार दिइनेछ ।

नाम : .....

स्कूल : .....

ठेगाना : .....

अंकजाल ६४ मा सहभागीहरूको संख्या : २१०

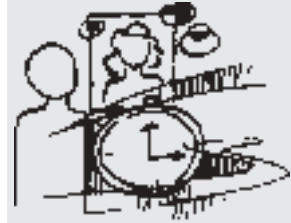
गोलाप्रथाबाट विजेता :

दीक्षा कुँवर, कक्षा ७, ज्ञानुबाबा इ. स्कूल, पोखरा

कविता

मैले छाडिसकेँ

तिम्रो नाममा सहीछाप गरेको मुटु मैले आफ्नै नाममा सारिसकेँ नहेर मेरो बाटो तिमी मैले तिम्रो गल्ली हिंड्न छाडिसकेँ दोबाटोको पर्खाइको त हिसाबै रहेन क्रमशः दिनहरू वितिरहे त्यसैले त तिम्रो प्रतीक्षामा आजकाल घडी हेर्न छाडिसकेँ त्यो रूपको के जादू चल्थो कुनि पागल बन्दै फिरिरहे सुन्दर म्हाभ्रमको कपटता पुग्यो अब तिम्रो नाम रट्न छाडिसकेँ हृदय जित्ने आशमा तिम्रो, कयौपटक आफैलाई हारिरहे कठोर त्यो मन परिलएन तर मैले पनि मैन बन्न छाडिसकेँ घाउ थिए अनिगन्ती आफ्नै, फेरि समयले तिम्रो घाउ थपिरह्यो चोटहरू नचहन्थ्याएका होइनन् तैपनि तिम्रो यादमा दुख छाडिसकेँ।

-रञ्जिता दाहाल

भन्छौं के मलाई

सोच्यो के तिमीले भन्छौं के मलाई फाइदा के छ र ? मेरो फोटो जलाई अँधीको पाइला मेरो जुनकिरी हुन्छ सधैं उज्यालोमै मुटु पोल्ने कोचो किन सलाई आफ्नो पीडा आफैँ पिई हाँसे थें म त्यो हाँसा पनि लुटी, लगिदियो कसलाई शून्यतामा रमेको मनमा हलचल थपिदियो कून जनमको श्राप लियो यो ज्योति ढलाई फाइदा के छ र ? मेरो फोटो जलाई ?

-मनोज

कता गइन् ?

आजभोलि कता गइन् मेरी मनकी रानी खोज्दा-खोज्दा थाकिसकेँ मनको कुनाकानी सधैं जिउने सँगै मन वाचा कसम खाई पानीबिनाको माछा भै निस्ठुरीले जिजाई भेट हुँदा हाँसी-खुसी नहुँदामा फोन सानो चोट मलाई पर्दा दुखाई रुन्थी मन हुरी आयो कि वाढी पस्यो मेरो मायामा आँखा मनमा घुमिरहेने भरी माया परी छुग्रामा च्यासे भनी मलाई बोलाउने गर्थिन् उनी नतडपाई मेरी रानी फोन गरेकै हुनि आज-भोलि कता गइन् मेरी मनकी रानी खोज्दा-खोज्दै थाकिसकेँ मनको कुनाकानी।

-सुरेन्द्र खनाल

आऊ मेरो लोलीमा

रमाइलो होलीमा दिल बस्यो चोलीमा तिम्रो मीठो मुस्कान लट्टै परेँ बोलीमा तिम्रो पछि आ'को म लिई माया सोलीमा तिम्रै लागि भनेर प्रेम भुष्पा भोलीमा लैजान्छु तिमीलाई सुनपंखी डोलीमा एक्ले किन हिंड्दैछौं आउ मेरो लोलीमा।

-दर्शन दिनेश

तपाईंलाई आफ्नो नाम कस्तो लाग्छ ?

ठीकै लाग्छ, नामै त हो नि।

सुरेन्द्र खड्का, सुन्दरीजल अरूले त २१ औं शताब्दीमा यस्तो नाम भन्छन्, तर मलाई राम्रै लाग्छ। नाम जस्तै म कुनै काममा हात हालेपछि त्यसको भक्त नै हुन्छु।

भक्त खालिङ राई (२१), उदयपुर एकदम मज्जाको, नेवारी भाषामा भाजुको अर्थ 'ज्वाइँ' हुन्छ, त्यसैले सबैले भाजु-भाजु भन्दा आनन्द आउँछ।

भाजुरल श्रेष्ठ (२२), हेटौँडा अफयूरोस लाग्छ, साथीहरूले मान्छे चिन्छन् तर नामै भुन्छन्।

वैद्यनाथ कोइराला (२७) मीठो लाग्छ।

केशव श्रेष्ठ (२०) मलाई आफ्नो नाम असली लाग्छ, विजयसँगै उत्सव जोड्दा सुनमा सुगन्ध थपिएको छ।

bijayusab@hotmail.com मेरा लागि त सुन्दर, एकदम राम्रो, कर्णप्रिय, सुन्दै मुक्त भइन्छ कि जस्तो, वरू अरूलाई कस्तो लाग्छ कुनि ?

मुक्ति अधिकारी, करादी, स्याङ्जा जसको हात छैन उसको नाम हस्तबहादुर, जसको आँखा छैन उसको नाम नेत्रबहादुर भए भैँ जसको प्रेमिका छैन उसको नाम युगल हुनु स्वाभाविक हो त ?

युगलकिशोर लामिछाने (२४), बारा नामको आधारमा मानिसको पहिचान हुने भएकाले सबैलाई आफ्नो नाम राम्रै लाग्छ तर परिश्रमबाट सिर्जित नाम नै उपयुक्त हुन्छ।

राना रमेश (२१), हरिवन, सर्लाही राम्रो, मेरो नाम नेपालमा करिब ५ लाखभन्दा बढीको होला।

रोशन शर्मा (१९), सुनसरी माता-पिताले चुनेर राखेको नाम नराम्रो हुन्छ र ?

कृष्ण खाती (२१), सर्लाही बच्चा आफ्नो राम्रो रे, श्रीमतीचाहिँ अर्काको रे, आफ्नो नाम आफैलाई राम्रो हुन्छ। अरूको त नजर मात्र राम्रो हुनुपर्छ।

मनिक न्यौपाने (२३), गोरखा मलाई मेरो नाम साह्रै राम्रो लाग्छ। एकातिर कमलले फूलको परिचय दिन्छ भने अर्कातर्फ कमलले नरम अथवा नम्रतालाई जनाउँछ।

कमल जिरी (२३), बाग्लुङ अभिभावकहरूले माया गरेर राखिदिनु भएको नाम कसलाई मनपर्दैन र ? मलाई त मेरो नाम मनपर्छ, वरु तपाईंलाई नि ?

ज्योति सुब्बा, विराटनगर गजब छ प्रश्न पनि। सम्पादक ज्यूलाई आफ्नो नाम भुन लाग्यो कि कसो ? आफ्नो नाम त राम्रै लाग्छ नि, नराम्रो भन्न मिल्दैन।

समनथी श्रेष्ठ, बर्दिया बोलाउँदा त ठीकै लाग्छ। विगारेर बेलाउँदाचाहिँ दिक्क लाग्छ।

शोभा भुजेल (२१), जोरपाटी राम्रै लाग्छ।

सुनिता भुजेल उनको नामसँग जोडेर बोलाइदिदा राम्रै लाग्छ।

उत्तम ब्यान्जु, भक्तपुर आफूलाई त ठीकै लाग्छ, अरूले

अब हाम्रो पालो

यो स्तम्भमा हामीले राखेका प्रश्नको ३० शब्दमा नबढाई उत्तर पठाउनुपर्नेछ। प्रत्येक उत्तरका साथमा आफ्नो पूरा नाम, ठेगाना र उमेर लेख्न नविर्सनुहोला। प्रश्न नम्बर एक सधैं आगामी प्रश्नका रूपमा रहनेछ। एउटा पानामा एउटा उत्तर मात्र स्वीकार गरिनेछ।

-सम्पादक

१. प्रेम गर्नेहरूले के वा कोबाट बच्नुपर्छ किन ?
२. तपाईं चलचित्र, टेलिचलचित्र आदि हेर्दा रुनुहुन्छ ? किन ?
३. दुःख वा समस्या पर्दा तपाईं कसलाई सम्झनुहुन्छ, किन ?
४. तपाईंलाई सधैं दुःख दिइरहेने एउटा कुरा के हो ? किन ?
५. प्रेम गर्दा सबैभन्दा ठूलो डर कून कुराको हुन्छ ? किन ?
६. नेपालको राजनैतिक समस्या के गरे समाधान होला ?
७. विवाहपूर्वको यौनसम्बन्ध कतिको उचित हो ? किन ?
८. के गरे पैसा कमाइन्छ ?
९. सफल मान्छे हुन के गर्नुपर्छ ?
१०. पुरुषको व्यक्तित्व केमा हुन्छ ?

बोलाउँदा राम्रो लाग्छ।

इन्दिरा भुजेल (२४), आमाले प्यारो गरेर बोलाउँदा साह्रै राम्रो लाग्छ।

अञ्जु थापामगर (१७), महाराजगन्ज राम्रै लाग्छ, कतिपयले त नाममात्र सुनेर केटा हो कि केटी छुट्याउने सक्दैनन्।

सुमन बाग्ले

हुन त आफ्नै नामको प्रशंसा गर्दा घमण्डी जस्तो लाग्ला, मेरो नाम मलाई वान पिस लाग्छ, मेरो नामसँग कसैको नामसँग मिल्दैन तर कहिले काहीँ साप्ताहिकले नै पूरा नाम नछापिदिदा भने दुःख लाग्छ।

निर्मलपुनित बिष्ट, काठमाडौँ मेरो प्यारो भाइलाई चाहिँ औधी

लघुकथा

परिवर्तन

'समाजमा परिवर्तन हुनुपर्छ। बितिसकेको थियो। त्यसैले उनी गाउँ-गाउँमा यस्तै कुरा गर्दै हिंड्थिन्।

घर छाडेको लगभग चौध महिनापछि सुशीला घर फर्किइन्। गाउँलेहरूले सोचे- 'सुशीला फेरि पनि त्यही कुरा गर्न आएकी होली', तर सुशीला फेरि नफर्कने गरी आएकी थिइन्। उनी गाउँमै बस्न थालिन्।

-मदन ढुङ्गाना

रोजगारमुलक तालिम

- एसो मेकानिक
  - इलेक्ट्रीकल
  - प्लम्बिङ
  - स्काफोल्डीङ
  - पेन्टिङ आदी
- सिस्टमको पनि व्यवस्था छ।

०१-६२१४५१०, ०१-६२१४५१०

राम्रो लाग्छ रे, मलाई त ठीकै लाग्छ।

तारादेवी ढुंगाना राम्रो लाग्छ, उनलाई राम्रो लाग्ने प्रत्येक कुरा मलाई मनपर्छ।

पागल साथी, मलेखु राम्रो लाग्छ, राजाको छोरा नभए पनि राजकुमार भनिन पाएको छ।

राजकुमार श्रेष्ठ, धादिङ राम्रै लाग्छ, किन कुनै खोट वा शंका छ र ?

राजेश, बयलवास पल्ला घरेसान्नीलाई त राम्रै लाग्छ। किनको के मतलब ? सम्पादक ब्रो।

नविन न्यौपाने मलाई मेरो नाम मेरो कामसँग नमिले भैँ लाग्छ।

सर्वजित भ्ना मेरी आमाले राखिदिएको, बोलाउँदा राम्रै लाग्छ।

पवित्रा थापामगर सुन्दरीको ओठमा सधैं डेरा जमाउने लाली जस्तो लाग्छ, म सधैं रातो कलमले आफ्नो नाम लेख्छु।

विश्वबन्धु भण्डारी (१७), पाल्पा मलाई त मेरो नामप्रति गर्व लाग्छ, नामभन्दा काम नै मुख्य कुरा हो। यदि मैले राम्रो काम गरे नाम जस्तो भए पनि राम्रो भैँहाल्छ नि।

चन्द्रा ठकुरी (१८), भक्तपुर स्वभाव अनुरूप नै मेरो नाम छ, यही कारणले होला

कोमलपनको फाइदा उठाउनेहरू कोमल मन लिएर आउँछन् र असह्य तीर रोपी जान्छन्।

कमल सिग्देल, तनहुँ राम्रै लाग्छ नि, नाम राम्रो भएर मात्र हुँदैन, व्यवहार राम्रो हुनुपर्छ नि।

अमृत मगर, पाल्पा एकदम राम्रो र प्यारो लाग्छ, नाम नै त्यस्तै छ यार।

राई रमेश गाउँले, हाल : कतार

हासौ ल

एउटा गाउँले युवक यातायातको सुविधा नभएकाले हिंड्दै सदरमुकाम गैरहेको थियो, तर सदरमुकाम पुग्नुअघि नै रात पस्यो। उसले एउटा घरमा बास माग्यो। घरबेटीले भनिन्, 'यहाँ छोरी-बुहारी मात्रै छन्, बास पाइदैन।'।

उसले अर्को घरमा बास माग्यो। त्यहाँ पनि त्यस्तै जवाफ आयो। उसले जुन-जुन घरमा बास माग्यो, त्यस्तै जवाफ पायो। निकै रात परेपछि उसले अन्तिम घरमा भन्यो, 'मलाई रात काट्नु छ, तपाईंको घरमा छोरी-बुहारी छन् ?'

०००

एक सिकारुले प्रशिक्षक अर्कै काममा व्यस्त भएको मौका पाएर हेलिकप्टर चलाउन थाल्यो। करिब ५ सय फिट उचाइमा पुगेपछि अचानक हेलिकप्टर तल झर्न थाल्यो। प्रशिक्षकले सोध्यो, 'के भयो ? हेलिकप्टर किन झर्न थाल्यो ?'

सिकारुले भन्यो- 'केही होइन। माथि पुगेपछि मलाई जाडो हुन थाल्यो। त्यसैले पंखा बन्द गरिदिएको हुँ।'।

०००

कुनै बेलाकी चर्चित दुई हिरोइनका छोरीहरू एक-आपसमा कुरा गर्दै थिए।

'तिम्रो नयाँ ड्याडी आउनुभएको छ रे हो ?'

'हो, म तिमीसँग भेट गराइदिन्छु।'।

'पर्दैन। म उहाँलाई चिन्छु। दुई वर्षअघि उहाँ मेरो ड्याडी भएर हाम्रो घरमा आउनुभएको थियो।'।

PRIVATE TEST/SLC

— २०६३ को लागि १ वर्षे —
STUDENT SUPPORT SEMINAR CLASSES
मा भर्ना खुल्यो

- १ वर्षे सेमिनार कक्षाहरू
- अंग्रेजी र नेपाली दुवै माध्यम
- विहानी र दिवा दुवै सिफ्ट
- Science र Math को लागि Practical र Visual Lab
- तपाईंको Mind Power अनुसारका कक्षा
- हप्ताको सातै दिन पढाई
- Computer, Email / Internet को सुविधा
- होस्टेल यातायात र Day Boarder को सुविधा

यदि तपाईं
दुई वर्ष अगाडि कक्षा
८ पास गरे वा ९ र १०
मा फेल वा पास भई पढाई
अडक्यो भने हामीले
तुरुन्त सम्पर्क
रख्नुहोस्।

SEA PUBLIC OPEN SCHOOL
Thamel, Ktm. Ph :- 4420537 / 4434960
Email :- seapublic@enet.com.np

प्राइभेट S.L.C.

मा पास हुन नै परी नि:शुल्क भर्ना।
+०१ को Signal up नि +०१ को नं. ९१२३३३ सफल कम्प्युटरको
मञ्चन भएको अग्लो नेपाली दुई माध्यममा पढाउने।

यदि तपाईं S.L.C. +2 फेल भए पनि No Tension
Nos. Dehli Board कसका लागि ?

१. ए गरी पासा र १०० S.L.C. नभएर Math र Science पढ्न नरोक्ने
२. S.L.C. पढेँ Gap कक्षा र +2 गरी पढ्न नरोक्ने
३. एक कक्ष नै - २ दिन मात्रै
४. २५ दिन मात्रै
५. Faculty Change गर्न सक्ने
६. परी नजर गराउने छैन।

पढ्न दिइयमात्र पढे फुले. संसारभरी नै मान्यता प्राप्त

Career Open Academy

Purano Baneswar Chowk, KTM, Ph: 01-2100347

Learn English
Own course Multi-Multimedia Lab & Library
Special Discount for SLC group!
TOEFL/IELTS Pre.
Special Language Centre, Bag Bazar, 4-268945, 4-247897
English Language C. Old Bazar, 4-252366, Old Language C. Old Bazar, 4-247897
Language Study, C. Old Bazar, 4-247897

सन्देश

माफ गरिदेऊ, तिम्रो भावनालाई मैले बुझ्न सकिनँ। यदि बिसिएका छैनौ भने फोन गर ल।

दिल्लु

रोजी, नववर्षको हार्दिक शुभकामना एवं एसएलसी परीक्षाको नतिजा अपेक्षा गरेअनुरूप आओस्।

आनन्द

साथीहरू, लक्ष्मी, राजेश, भीमसेन, अञ्जु, सागर, ईश्वरी, सीता, मनोज, संगम, सुनिता, विमला, मधु, विशाल, दुर्गा, विशेष गरी रमिला, विध्या एवं लक्ष्मीलाई हार्दिक शुभकामना सहित मीठो सम्झना।

प्रशान्त

आदरणीय आमाबुवा, दाजुभाइ, भाउजु, दिदीबहिनी, कल्पना, काका भरत, काकी शुभद्रा, मामामाइजू सपरिवार तथा सम्पूर्ण नेपाली दाजुभाइ, दिदीबहिनीहरूमा नववर्षको सुअवसरमा सुस्वास्थ्य, दीर्घायु एवं उत्तरोत्तर प्रगति तथा शान्तिको शुभकामना।

श्यामसुन्दर वन

सबु, हाम्रो नाता आदिमभैँ लाग्यो, सायद तिम्रो पत्र नपाएर हुनसक्छ। प्लिज भुल्दै भए पनि सम्झिदिनु, यही हो मित्रताको रीत।

उदय

जीवनको गोरेटो

आमालाई चिठी

आदरणीय आमा सादर दोग,

कुशल छु, कुशलताको कामना गर्छु। धेरै दिनपश्चात आज यो पत्र लेख्छु। सायद यो पत्र हात पर्दा १६ वर्ष पहिले हजुरले मलाई जन्माउँदा हजुरलाई मैले जति हैरानी दिएकी थिएँ आज खाटा बसिसकेको प्रसव वेदनाको घाउ कोटयाएर नून-खुर्सानी छरेर त्यति नै हैरानी दिएजस्तो हुन्छ होला। आमा, हजुर कति भाग्यमानी हुनुहुन्थ्यो, कति सुखी र खुसी हुनुहुन्थ्यो? सबैले हजुरको सुख र खुसीको प्रशंसा गर्थे। बुवा जागिरे, हजुर गृहिणी। एउटा छोरा, एउटी छोरी सानो परिवार सुखी परिवार भन्ने कुरा उदाहरण नै बनेको थियो। सुफुवुफुले भरिपूर्ण हुनुहुन्थ्यो मेरा बुवा। बुवाले हजुरलाई छोराछोरी जन्माउने साधन कहिल्यै मान्नुभएन, त्यसैले त हजुर दुईवटा छोराछोरीकी आमाभन्दा पनि नपत्याउने कति स्वस्थ र सुकुमारी देखिनुहुन्थ्यो? सबैले हजुरको रूपको प्रशंसा गर्थे। आफूले रोपेको फूल फुलाएर सुन्दर, सुगन्धमय बगैँचा बनाउँदा भन्ने आशा त जुनसुकै मालीले पनि सोचेकै हुन्छ। तर शिशिरको तुषारापातले ठिँगुयाउँछ वा ग्रीष्मको हुरीवतासले लछारपछार पारी त्यो सपना चकनाचूर पाउँछ। परिवारमा लक्ष्मीकी रूपमा चिनिएकी म, सुख र सयलमा बालापन बिताइरहेकी थिएँ। मलाई ज्ञानी, शिथिल र बुद्धिमान बनाउन छोरासरह विद्यालय पठाउनुभयो। म सरासर पढ्दै गर्दै नौ कक्षासम्म।

विद्यालय आउने-जाने बाटोमा एकाएक म एउटा शालिग्राममा ठोक्किन पुगें। हुँगो भए त फुटाइदिन्ये वा खनेर निकालिदिन्ये। कालीगण्डकी किनारमा पाइने शालिग्राम कहाँबाट म हिँड्ने बाटोमा ठोक्किन आयो! यो ठोक्काइ मैले आफैँलाई जन्म दिने आमाबाबुसँग भन्न सकिनँ। त्यो शालिग्रामको ठक्कर मातृवात्सल्यभन्दा पनि मीठो, न्यानो र मायालु लाग्न थाल्यो। छोरीको जात भएर हो वा मेरो काँचो उमेर भएर हो वा हजुरहरूको इज्जतमा दाग लगाउन हो। मैले उसलाई हजुरहरू र

आफन्तजनभन्दा माथिल्लो स्थानमा राखेर पुज्न थालें।

आमा, हिंजोआज रोएर दिन बिताउनुहुन्छ रे! उच्च जात क्षेत्रीकी छोरी, दलित जातसँग भागेर जानु बाबुआमाका लागि चिन्ताको कारण बन्न सक्छ। यही पुरातनवादी सोचले गर्दा छुवाछूत, जातभातको कुरा आजसम्म जीवितै छ। संसारमा जात छ भने नारी र पुरुषमात्र छ। आमा, त्यसमा पनि रगत सबैको रातो हुन्छ भने यो भेदभाव किन?

कहिलेसम्म हाम्रो समाजमा यी पर्खालहरू ठडिने हुन्? यी पर्खाल भत्काउनु त पर्छ नै तर आज म आफैँ अधि बढेकी हुँदा हजुरलाई असह्य भएको हो। मान्छेहरू भाषण र योजनाहरू बनाएर दलितका नाममा ठगी खान्छन्, उनीहरू समाज सुधारकको मुकुण्डो भिरेर हिँडेका छन्। मैले त्यस्तो मुकुण्डो भिरेर हिँडेकी होइन आमा। मैले त आफ्नो जीवनसाथी रोजेर हिँडेकी हुँ। हजुरले जीवन छँदासम्म मलाई र मेरा श्रीमानलाई हजुरको घरमा भित्र्याउनुहुनेछैन। नबुझेहरू मलाई गाली गलान् तर मानवीय दृष्टिले हेर्दा मैले कुनै गल्ती गरेकी छैन।

हजुरको आशा थियो होला छोरीलाई धेरै पढाउने, ठूली मान्छे बनाउने, आफ्नै जातको धनी केटालाई कन्यादान गरी दाइजोपातसँगै डोलीमा चढाई पठाउने अनि छोरीज्वाइँ भित्र्याउने, दुःखसुखका कुरा गर्ने, त्यो सबै हजुरको भाग्यमा रहेनछ, आमा यही बुझ्नुहोस्। कथित तल्लो जातको केटालाई रोजी हिँड्ने छोरीलाई हजुरमात्र होइन, हाम्रो समाजका सबै आमाहरूले जिउँदै मरेको ठान्छन्।

म के गरूँ त आमा? मैले आफ्नो निर्णय लिएँ। अब यस्तो र उस्तो भनेर मेरो घर नबिगारिदिनुहोस्। एकपल्ट उहाँसित विवाह गरिसकेपछि मलाई विभिन्न लोभ र लालच देखाएर फर्काउने प्रयास नगर्नुहोस्। त्यसो गरे हजुरहरूलाई पाप त लाग्छ नै, समाजमा मेरो कुनै अस्तित्व रहँदैन। म निन्दनीय हुन्छु। एकपल्ट एउटालाई तन, मन, वचन सुमिसकेपछि अर्कोलाई फेरि रिक्तिएको तन, मन, वचन कसरी सुम्पने? हजुर पनि त नारी हुनुहुन्छ। नारीले नारीको व्यथा नबुझ्नुहोस् नै यो समाजमा हामी

नारीहरू पछि परेका हौं।

मान्छे-मान्छेबीचको छोइछिटा र भेदभावका पर्खाल भत्काउन मलाई ईश्वरले हजुरको कोखमा बास गराएछन्। हजुर धन्य हुनुहुन्छ आमा, म गर्व गर्छु। हजुरकी सन्तान समाजमा नमुना बन्न पाएकोमा आमा! यसरी मैले पत्रमा यतिका कुरा लेखेको पढ्दा हजुरको छातीमा गाँठो पर्ला। छाती गाँठो पारेर कति दिन नुनिला आँसु झार्नुहुन्छ? कुरा काट्नेहरूले विभिन्न कुरा सुनाउँछन् होला, भनौं पिरोलिनुहुन्छ होला। बिन्ती अब कुरा सुन् र रुन बन्द गर्नुहोस्। फूलको थुँगाजस्तो शरीर त्यसरी नओइलाउनुहोस्। म त यहाँ रोएकी छैन। मेरो धन्य मैले आफैँ बेसाएकी हुँ र मैले नै फत्ते गर्नु छ।

आमा! हृदयमा बिभेको काँडाले शरीर गलाउँछ भन्छन्, मैले हजुरको हृदयमा काँडा बिभाएँ। सक्नुहुन्छ भने दाजु र मलाई सजाएर राख्नुभएको हजुरको हृदयको कुनाबाट मेरो नाम र प्रतिबिम्ब भिकेर फालिदिनुहोस्। दुई सन्तानमा एउटा छोराकी आमा मात्र हुँ भनेर बस्तुहोस् जसले गर्दा

हजुरलाई दिन बिताउन सजिलो होस्। म हजुरको मुहारमा पहिलेकै खुसी देख्न चाहन्छु।

आमा, पीर नगर्नुहोस्। म मेरो कुनै पनि दुःख हजुरहरूसँग पोख्न आउनेछैन। म मेरो माइती भनेर पनि मेरा श्रीमान्का आफन्तलाई चिनाउनेछैन। कहिलेकाहीँ बाटोमा भेट भयो भने के गर्ने होला भनेर तर्सिनुपर्दैन, ढुक्क भएर हिँड्नुहोला।

चिठीमा यस्ता कुरा लेखेर खुबै जान्ने भइछ भन्ने लाग्यो होला, त्यसो होइन। म आफूमा जति सर्वज्ञ भएर पनि हजुरहरूका लागि अल्पज्ञ नै ठहरिन्छु किनकि म हजुरकी सन्तान हुँ। सन्तानले आफूलाई जितिसके ठूला मान्नु बाबुआमाका अगाडि साना नै हुन्छन् होइन? मैले हजुरहरूको इज्जतलाई ख्याल नगरी कथित दलितसँग विवाह गरेर गल्ती गरेँ वा सही? त्यो त हेर्न बाँकी नै छ। हुन त म कथित दलितकी श्रीमतीले दिएको शुभकामना के स्वीकार्नुहोला र! तैपनि माइतीको प्रगति भएको सुन्न पाउँ।

-लक्ष्मी

कुपन सन्देश

पाउने :
सन्देश :
पठाउने :

प्रति सन्देश रु. २०/- अनिवार्य

साप्ताहिक साथीका लागि फर्म

नाम : .....
उमेर : ..... उचाइ : .....
पेसा : ..... शिक्षा : .....
स्वभाव : ..... वैवाहिक स्थिति : .....
अभिरुचि : .....
वर्ण : .....
इमेल : .....
ठेगाना : .....
तपाईं कस्तो साथीको खोजीमा हुनुहुन्छ ?

नोट : तस्विर र नगद रु. ५०/- अनिवार्य छ। आफूले उल्लेख गर्न चाहेको थप विवरण छुट्टै पानामा पठाउन सकिनेछ।

साप्ताहिक साथी

-१९ वर्षीय सुरेश तामाडले एसएलसीसम्मको अध्ययन पूरा गरेका छन्। ५ फिट ४ इन्च अग्ला तामाडले नोकरीलाई पेसा बनाएका छन्। संगीत एवं पत्रमित्रतालाई अभिरुचि मान्ने सुरेश जातभातको भेदभाव नगर्ने, आफूभन्दा सानालाई माया तथा ठूलालाई आदर गर्ने साथीको खोजीमा छन्। उनलाई देवीमार्ग, वडा नं. ३३ ज्ञानेश्वर, काठमाडौँको ठेगानामा पत्राचार गर्न सकिन्छ।
-व्यापारलाई पेसा बनाएका २० वर्षीय राजेश लामाले १० कक्षासम्मको अध्ययन पूरा गरेका छन्। असल स्वभावका लामाको उचाइ ५ फिट ४ इन्च छ भने उनी

गोरो वर्णका छन्। दुःखमा साथ दिने, सुखमा हाँस्ने र साथी बनाएपछि कहिल्यै नछुट्ने साथीको खोजीमा रहेका राजेशलाई काठमाडौँ निम्न व्यापारी संघ, पसल नं. ५१ भुक्टीमण्डप, काठमाडौँको ठेगानामा पत्राचार गर्न सकिन्छ।
-जिन्दगीका हरेक पाइलामा

साथ दिने, मिलनसार एवं मेहनती साथीको खोजीमा रहेका २३ वर्षीय मोहन शर्मा मरासिनी हाल वीवीएस पहिलो वर्षका छात्र हुन्। चन्चले स्वभावका मोहन गीतसंगीत सुन्न एवं पत्रपत्रिका पढ्न मन पराउँछन्। ५ फिट ८ इन्च अग्ला मोहन हाल सिंगापुरमा छन्। उनलाई guymohan_sharma@yahoo.com मा इमेल गरी साथी बनाउन सकिन्छ।

-नम्र स्वभावका २१ वर्षीय छिरिङ लामा स्याङ्तान पत्रमित्रता गर्न तथा संगीत सुन्न रुचाउँछन्। गहूँगोरो वर्णका अविवाहित लामा ५ फिट ४ इन्च अग्ला छन्। सुखदुःखमा साथ दिने, असमान व्यवहार नगर्ने

तथा मनको कुरा बुझ्न सक्ने साथीको खोजीमा रहेका छिरिङलाई थकाली फास्ट फुड, भगवतीस्थान, ठमेल, काठमाडौँको ठेगानामा पत्राचार गरी साथी बनाउन सकिन्छ।

-५ फिट ५ इन्च अग्ला २४ वर्षीय दीपेश एसपीडीसीले एसएलसीसम्मको अध्ययन पूरा गरेका छन्। सरल स्वभावका दीपेश देशको सेवा गर्न तथा असल साथी बनाउन रुचि राख्छन्। नोकरीलाई पेसा बनाएका दीपेश दुःखमा नआत्तिने, सुखमा नमात्तिने तथा ठूलोको आदर गर्ने एवं सानालाई माया गर्ने साथीको खोजीमा छन्। दीपेशलाई सोलुखुम्बु, सल्लेरी, पो.व.नं. ७ मा पत्राचार गर्न सकिन्छ।

तपाईंको यो साता

ज्यो. पं. ओजराज उपाध्याय लोहनी

	मेष		सिंह		धनु
--	------------	--	-------------	--	------------

मेष
समय प्रतिकूल रहनेछ। गलत विचार एवं शत्रु बढ्नेछन्। काममा अवरोध आउनेछ। बिनाकारण बढ्ने विवादले चिन्तित तुल्याउनेछ। बुधवार तथा विहीवार प्रसन्नता बढ्ने एवं काममा सुधार आउने योग छ। भेटघाटमा रमाउने अवसर मिलेछ। अरुको भरोसा गरे धोका होला। पराक्रम बढ्नुका साथै अधुरा काम बन्ने तथा नयाँ काम प्राप्त हुने योग छ।

सिंह
प्रयत्न गरे सफलता मिलेछ। खर्च एवं विवाद बढ्ने हुँदा सफलताका लागि गोपनियता अपनाउनुपर्ने छ। मानसम्मान मिल्नुका साथै धन आर्जन गर्ने अवसर प्राप्त हुनेछ। बोलीको प्रभाव बढ्नुका साथै सजिलै अरुको मन जित्न सकिनेछ। पतिपत्नीबीचको विवादले तीव्रता लिनुका साथै चिन्ता बढ्ने सम्भावना छ।

धनु
स्वास्थ्यमा समस्या उत्पन्न हुनुका साथै काममा अवरोध आउनेछ। नैराश्रयता एवं उदासीनता बढ्ने छ। घरेलु समस्याले सताउनेछ। सोमवारदेखि मानसम्मान मिल्ने एवं अध्ययनमा सफलता मिल्ने योग छ। धन आर्जन गर्ने अवसर प्राप्त होला। खानपानमा ध्यान दिनुपर्ने बेला छ।

वृष
पारम्भमा पराक्रम बढ्नेछ। अधुरा काम बन्ने तथा नयाँ काम प्राप्त हुने योग छ। मानसम्मान पनि मिल्नेछ। बोलीको प्रभाव बढ्नेछ। शनिवारदेखि घरेलु समस्याले सताउने हुँदा सफलताका लागि घरवाहिर रहनु उचित हुनेछ। गलत विचार बढ्ने हुँदा सोचेर काम गर्नुहोला।

कन्या
धन आर्जन एवं आफन्तहरूको उचित सहयोग प्राप्त हुनेछ। बोलीको प्रभाव बढ्नेछ। भोजभरेमा सामेल हुने अवसर मिल्नेछ। आपसी सुखदुःखको कुरा गर्ने मौका छ। शनिवार तथा आइतवार खर्च, विवाद एवं चिन्ता बढ्ने, स्वास्थ्यमा समस्या उत्पन्न हुने तथा काममा अवरोध आउने योग छ।

मकर
यात्रा गर्ने अवसर मिल्नेछ। भेटघाटमा रुचि बढ्नेछ। आफन्तहरूले उचित सहयोग गर्नेछन्। शत्रु बढ्ने पनि जित तपाईंकै हुनेछ। धार्मिक कार्यमा रुचि बढ्नेछ। मानसम्मान पनि प्राप्त हुनेछ। शनिवार तथा आइतवार स्वास्थ्यमा समस्या उत्पन्न हुने, काममा अवरोध आउने तथा चिन्ता बढ्ने योग छ।

मिथुन
पलपलमा संयम अपनाउनुपर्नेछ। कुरा काट्नेहरू बढ्ने हुँदा बोल्दा विचार पुऱ्याउनुहोला। पराक्रम बढ्नुका साथै अधुरा काम बन्ने तथा नयाँ काम प्राप्त हुने योग छ। भूटा आरोप लान सक्छ अरुको विश्वास गर्नु उचित हुँदैन। धनमाल हराउन सक्छ। अध्ययनमा प्राप्त हुने सफलता यथावत् रहनेछ।

तुला
मानसम्मानका साथै धन आर्जन गर्ने अवसर मिल्नेछ। यात्रा पनि हुनसक्छ। भेटघाटमा रमाउने बेला छ। कुरा काट्नेहरू प्रशंसा गर्न थाल्नेछन्। अरुको विश्वास जित्न सजिलै सकिनेछ। सोमवार तथा मंगलवार खर्च, विवाद एवं चिन्ता बढ्ने तथा काममा अवरोध आउने योग छ।

कुम्भ
परिश्रम गर्दा काममा सफलता मिल्ने तथा धन आर्जन हुने योग छ। व्यापार बढ्नुका साथै यात्रा गर्ने अवसर मिल्नेछ। पराक्रम बढ्ने, अधुरा काम बन्ने तथा नयाँ काम प्राप्त हुने योग भए पनि सोमवार, मंगलवार तथा बुधवार, स्वास्थ्यमा समस्या एवं काममा अवरोध आउने तथा चिन्ता बढ्ने देखिन्छ।

कर्कट
मानसम्मान मिल्नेछ। आँट एवं साहस बढ्नेछ। पराक्रम बढ्नुका साथै अधुरा काम बन्ने तथा नयाँ काम पाउने योग छ। आमदानी बढ्नुका साथै मानसम्मान पाउने योग छ। सजिलै अरुको विश्वास जित्न सकिनेछ। व्यापार बढ्ने तथा यात्रा हुने योग भए पनि स्वास्थ्यमा संकट आउने हुँदा खानपानमा ध्यान दिनु उचित होला।

वृश्चिक
धर्म बढ्नेछ। काममा सफलता मिल्नुका साथै धन आर्जन गर्ने अवसर मिल्नेछ। अरुले तपाईंको प्रशंसा गर्नेछन्। यात्रा हुनसक्छ। शत्रु बढ्ने हुँदा संयम अपनाउनुहोला। गलत विचार बढ्ने हुँदा धैर्यतामा जोड दिनुपर्ला। विहीवार चिन्ता बढ्नेछ।

मीन
काम बढी गर्नुपरे पनि सोचेजस्तै सफलता मिल्नेछ। आफन्तहरूले पनि सहयोग गर्नेछन्। पराक्रम एवं बोलीको प्रभाव बढ्नेछ। यात्रामा लाभ हुनुका साथै भेटघाटमा रमाउने अवसर मिल्नेछ। अरुलाई आकर्षित गर्न सकिनेछ। अध्ययनमा सफलता प्राप्त हुनेछ। विवाद एवं चिन्ता बढ्नुका साथै स्वास्थ्यमा समस्या उत्पन्न हुनसक्छ।

यो साताको पञ्चाङ्ग

जेठ १९ गते : कुमार षष्ठी, २१ गते : निर्दोष बालबालिकामाथि अत्याचारविरुद्धको अन्तर्राष्ट्रिय दिवस, २२ गते : विश्व वातावरण दिवस, २४ गते : निर्जला एकादशी व्रत, तुलसीको वीउ रोप्ने दिन

प्रश्न : म २२ वर्षीय अविवाहित युवक हूँ । १८ वर्षीया प्रेमिकासँग एक वर्षदेखि उनको सहमतिमा यौनसम्पर्क गर्दै आएको छु । यौनसम्पर्क गर्ने क्रममा हामी एक-अर्काको यौनअंगमा चुम्बन गर्छौं । यसै क्रममा कहिलेकाहीँ एक-अर्काको वीर्य पनि निलिन्छ । के यसरी वीर्य निल्दा स्वास्थ्यमा असर पर्छ ? यसरी नियमित वीर्य निल्लाले अथवा वीर्य निकाल्दा स्वास्थ्य कमजोर हुन्छ ? मेरी प्रेमिकाको यौन अंग पनि चिलाइरहन्छ । यो यौनरोगको लक्षण त होइन ? उनले पहिलो पटक मसँग नै यौनसम्बन्ध राखेकी हुन् । के menstruation period मा कन्डम लगाएर यौनसम्पर्क राख्न सकिँदैन ? यसो गर्दा के-कस्तो असर पर्छ ? menstruation भएको कति दिनमा यौनसम्पर्क राख्न उचित होला वा गर्भ रहँदैन ?

- आर. एस.

उत्तर : एक-अर्काको वीर्य खाँदा खराब गर्छ ? किशोरावस्था अनि युवावस्थामा यौनइच्छा एकदमै तीव्र हुने भएकाले यौनसम्पर्कको मौका त खोजिन्छ नै । सबै प्रकारले परिपक्व नभै यौनसम्पर्क राख्दा त्यसको परिणाम के-कस्तो होला भनेर डर अनि त्यसको सामना गर्न उनीहरू आवश्यक रूपमा तयार हुँदैनन् । तपाईंहरूको प्रेमी-प्रेमिका हुनुभएकाले आशा गर्नु, तपाईंहरूको यो सम्बन्ध यौनआवेगलाई शान्त पार्ने कुरामा मात्र केन्द्रित छैन । दीर्घकालीन रूपमा सम्बन्धलाई कसरी अघि बढाउने भन्ने कुरा त सोच्नुपर्ने होला । विवाहपूर्वको यौनसम्पर्कलाई समाजले बन्दै ज लगाएकाले कतिपय कुरामा विशेष सावधानी अपनाउनुपर्ने हुन्छ । गर्भनिरोधको उपाय एक महत्त्वपूर्ण पक्ष हो । गर्भ नरहोस् भन्नका लागि गर्भनिरोधको कुनै उपाय अपनाउनु बेस हुन्छ । तपाईंले कन्डमको प्रयोग गर्नुभएको संकेत त पत्रमा छ नै । नियमित रूपमा यौनसम्पर्क नहुने जोडीका लागि यो उपयुक्त साधन हो । त्यसबाहेक तपाईंले अन्य कुनै पनि साधन अपनाउन सक्नुहुन्छ । यो स्तम्भको नियमित पाठक हुनुहुन्छ भने तपाईंलाई महिनावारी नियमित छ भने मात्र प्राकृतिक विधि प्रभावकारी काम गर्ने कुरा त थाहा नै होला । सामान्यतया महिनावारीका सुरुका र पछिल्ला १० दिन गर्भ रहने दृष्टिकोणले सुरक्षित हुन्छ भने बीचको १० दिन असुरक्षित ।

तपाईं-हामीलाई थाहै छ, पुरुष यौन उत्तेजनाको चरमसुखको स्थितिमा पुगेको हाराहारीमा विशेष किसिमको सेतो पदार्थ लिङ्गबाट निस्कन्छ । हामी त्यसैलाई वीर्य भन्छौं तर महिलामा पुरुषको जस्तो वीर्य निस्कदैन । महिलाको योनिबाट उत्तेजना भएपछि प्रशस्त मात्रामा रस निस्कन्छ, जसलाई हामी योनिरस भन्छौं । त्यसैले तपाईंले भन्नुभएजस्तो यहाँ एक-अर्काको वीर्य खाएको भन्ने कुरा अलि मिल्दैन । तपाईंलाई थाहै होला, वीर्यमा नै शुक्रकीट हुन्छ र यही शुक्रकीट महिलालाई डिम्बमा मिल्नेपछि मानव जीवन प्रारम्भ हुन्छ । शुक्रकीटजस्तो कोमल कोष राम्रोसँग बाँच्न सकोस् भनेर वीर्यमा आवश्यक सबै तत्व हुन्छन् । छोटकरीमा अन्य पदार्थ वीर्यमा विषालु पदार्थ केही हुँदैन र रासायनिक दृष्टिकोणले हेर्ने हो भने केही सामान्य कार्बोहाइड्रेट, केही प्रोटीनको साथमा मुख्यतया पानी हुन्छ । 'शुक्रकीट' बाँच्न सकोस् भनेर संरचना गरिएकाले मानवकोषलाई हानि गर्ने किसिमको कुनै पदार्थ यसमा हुँदैन । अर्को कुरा, हाम्रो

डा. राजेन्द्र भट्टा

कमजोर बनाउला भन्ने कुरामा पीर गर्नु पर्दैन । यौनसम्पर्क गर्दा वा उक्त अघि-पछिका शारीरिक क्रियाकलापदेखि लिङ्ग उत्तेजना, रस निस्कने वीर्य स्वखलजस्ता कतिपय क्रिया-प्रक्रियामा पनि शक्ति (क्यालोरी) खर्च हुन्छ भन्ने कुरा विर्सनु हुँदैन ।

महिनावारीमा यौन सम्पर्क
महिनावारीको वेलाका स्वस्थ पुरुष तथा महिलाको बीचमा हुने यौनसम्पर्कलाई बर्जित गर्नुपर्ने कुनै वैज्ञानिक कारण छैन । तपाईंलाई थाहा छ भने महिनावारीको रगतको स्रोत पाठेघर हो र पाठेघरको मुखमा भएको सानो प्वालबाट यो रगत बाहिर आउँछ । पाठेघरको मुखले बाहिर आइसकेको कुरालाई यहाँसम्म कि कतिपय सूक्ष्म जीवलाई हतपत्त भित्र जान दिँदैन । यौनसम्पर्क गर्दा योनिरसको सम्पर्कमा लिङ्ग आउँछ । त्यसैगरी थोरै भए पनि लिङ्गबाट आउने रसको सम्पर्कमा योनि पनि आउँछ । यदि स्वस्थ व्यक्तिको बीचमा भएको यौनसम्पर्कमा हुने यस किसिमको रसको सम्पर्कले हानि गर्दैन । चुम्बन गर्दैमा हानि हुँदैन । महिनावारीको वेलामा आउने रगतलाई कतिपयले फोहर रगत मान्छन्, तर यो कुरा सत्य होइन । महिनावारीमा आउने रगत फोहर होइन भनेर सबैले बुझ्नु आवश्यक छ । यसवेला कन्डम लगाएर मात्र होइन, कन्डम नलगाई पनि यौनसम्पर्क गर्न सकिन्छ, तर कन्डम लगाउँदा लिङ्गमा रगत नलान्ने हुँदा सजिलो हुन्छ र यौनरोगबाट पनि बच्न सकिन्छ । तपाईंले पनि आफ्नी प्रेमिकाबाहेक अन्य कुनैसँग यौनसम्पर्क राख्नुभएको छैन भने उनलाई पनि यौनरोग भएको भन्नु मिल्दैन । सायद सरसफाइको कमी वा योनिमा दुईसी जातिको संक्रमणले चिलाउने समस्या उत्पन्न भएको हुन सक्छ । समस्या कायम रहे चिकित्सकीय परीक्षण गराउनुहोला ।

बाथ र दमको अचूक उपचार
8-894089
साप्ताहिक एमटीनेटिक्टिभे साप्ताहिकमा उपस्थित रहन अनुमतिपत्र प्राप्त गर्न सकिन्छ।
विद्यालय आयुर्वेद औषधालय
फोन: 8-894089

सुखी विवाहित जीवनको लागि
सेवाको १२ वर्ष
पापुलर आयुर्वेद औषधालय
फोन: 8-894089

RJ/VJing & Radio Technician
पसुब प्रशिक्षकहरू :- कुसुम बन्दाचार्य : हेम सुवेदी :
नरेश भट्टराई : महिमा भट्टराई : शारोमणी बस्नेती :
राज धोखे : सुबल पट्ट : कृष्ण मन्त : साधना अन्व
रेडियो DJ/VJ, Audio Technician & Media Personalities
Practical on own studio, CD Recording (Demo, Jobs etc best),
Professional Trainers, Field Work, Affordable fee structure
The Media's Collection Pvt. Ltd.
Phone : 2093402 Special Discount

उत्तीर्ण हुनेको उद्देश्य लिई अध्ययन गराईदछ
अर्को खुल्यो-063
Private Test-SLC D.E.O. I.A, I.Com, B.A, MA, M.P.A. T.U.
Regular Tuition & Coaching Test-SLC, I.A, I.Com, I.Sc, +2, CBSE, Bachelor & Master
फोन: 4422105

५०% छुटमा LANGUAGE TRAINING
विद्यार्थीको लागि
विद्यार्थीको लागि
विद्यार्थीको लागि

तालिमको लागि
राज इलेक्ट्रोनिकस
फोन: 449558

English
Creative English Dictionary
Easy Learning
Boost Vocabulary
Ph: 268645, 247597

हेटल तालिम
त्रिवेणी हेटल टेजिब सेल्टर
फोन: 8894494/2089320094

विद्यार्थीका लागि सुवर्ण अवसर !
S&S Institute, Ph:4412386

दोस्रो चरणमा पुग्ने होड

मिति	स्थान	खेल
१३ जुन	फ्राङ्कफर्ट	कोरियाविरुद्ध टोगो
१३ जुन	स्टुटगार्ट	फ्रान्सविरुद्ध स्वीटजरल्यान्ड
१८ जुन	लिजजिग	कोरियाविरुद्ध फ्रान्स
१९ जुन	डर्टमण्ड	स्वीटजरल्यान्डविरुद्ध टोगो
२३ जुन	हानोभर	कोरियाविरुद्ध स्वीटजरल्यान्ड
२३ जुन	कोलोन	फ्रान्सविरुद्ध टोगो

सन् २००२ को विश्वकपमा आश्चर्यजनक ढंगले पहिलो चरणबाटै बाहिरिएको फ्रान्सले विश्वकपको अठारौँ संस्करणमा आइपुग्दा उपाधि जित्ने दुईवटा महत्त्वपूर्ण हैसियत गुमाएको छ। 'लेस ब्लूज' उपनामले चिनिने फ्रान्सका लागि जापान-कोरिया विश्वकपको जस्तो डिफेन्डिङ च्याम्पियनको बिल्ला छैन र त्यतिबेला जस्तो विश्वकप जित्न सक्ने शीर्ष पाँच टिमको समूहमा उनीहरूको नाम पनि समावेश छैन।

पछिल्लो पटक गृहमैदानको फाइदा उठाउँदै विश्वकपको सेमीफाइनलसम्म पुगेको दक्षिण कोरिया, विश्वकपमा खासै राम्रो नतिजा निकाल्न नसकेको स्वीटजरल्यान्ड र पहिलो पटक विश्वकपमा छानिएको अफ्रिकी टिम टोगो सम्मिलित समूह 'जी' बाट दोस्रो चरणमा प्रवेश पाउन फ्रान्सका लागि कठिन हुनेछैन।

अफ्रिकी टिम टोगोले सेनेगलसँग चार वर्षअघिको हारको सन्त्रास भने बोकेर आएको छ, फ्रान्सेलीहरूका लागि। जापान-कोरिया विश्वकपको उद्घाटन खेलमै त्यतिबेलाको नवप्रवेशी सेनेगलसँग पराजित भएको फ्रान्स त्यसपछि प्रतियोगिताभर उठ्नै नसक्ने गरी पछारियो, जसका कारण विश्वकप उपाधि रक्षा गर्न त्यहाँ पुगेका फ्रान्सेलीहरू एउटै गोल नगरी पहिलो चरणबाटै घर फर्कन बाध्य भए।

टोगोमात्र होइन, युरोपेली क्षेत्रको छनौट चरणको नतिजा हेर्दा स्वीटजरल्यान्ड पनि फ्रान्सलाई सहजै उम्किन दिने पक्षमा देखिँदैन। एसियाली क्षेत्रमा दक्षिण कोरियाको प्रदर्शनले विश्वभर चर्चा र सम्मान पाइरहेको बेला समूह 'जी' बाट दोस्रो चरणमा पुग्ने होड निकै तीव्र देखिन्छ। खास गरी आफ्नै छिमेकी स्वीटजरल्यान्डविरुद्ध जुलाई १० मा

स्टुटगार्टमा हुने पहिलो चरणको खेल फ्रान्सका लागि सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण हुनेछ। युरोपेली क्षेत्रको छनौट चरणको दुवै खेलमा फ्रान्सलाई विजयवाट बञ्चित गर्ने स्वीस टिम यसपटक जित्ने तयारीमा छ।

इतिहासको कुरा मान्ने हो भने सन् १९९८ को विजेता फ्रान्स र गत विश्वकपमा सेमीफाइनल खेल्ने दक्षिण कोरिया यो समूहबाट दोस्रो चरणमा पुग्ने मुख्य दावेदार हुन्। त्यसो त छनौट चरणमा एउटै खेल नहारे पनि प्ले अफमाफत विश्वकपको यात्रा तय गरेको स्वीटजरल्यान्ड पनि यी दुई टिमभन्दा खासै फरक छैन।

चार वर्षअघिको पीडा विसर्ने प्रयासमा रहेको फ्रान्स यस पटक संयमित देखिन्छ। प्रशिक्षक रेमन्ड डोमिनिकले प्रत्येक प्रतिद्वन्द्वीसँग समान व्यवहार गर्ने बताइसकेका छन्। युरोपेली क्षेत्र समूह 'सी' को छनौट चरणमा स्वीस टिमभन्दा अघि रहेर विश्वकप यात्रा तय गरेको फ्रान्सका लागि कप्तान जिनेदिन जिदानको पुनरागमन एउटा सुखद सन्देश हो। युरो २००४ मा टिमको असफलतासँगै अन्तर्राष्ट्रिय फुटबलबाट संन्यास लिएको घोषणा गरेका जिदानले सबैको अनुरोधलाई स्वीकार गरेर विश्वकप २००६ का लागि फ्रान्सलाई सघाउन संन्यास फिर्ता लिएका हुन्। उनीबाहेक पुरानै स्टारहरू लिलियम थुराम तथा क्लाउडियो माकेलेल यसपटक पनि फ्रान्सका महत्त्वपूर्ण सदस्य हुनेछन्।

फ्रान्समै व्यावसायिक फुटबल

फ्रान्स

सहभागिता : सन् १९३०, १९३४, १९३८, १९४२, १९४६, १९५०, १९५४, १९५८, १९६२, १९६६, १९७०, १९८२, १९८६, १९९० र २००२

उपलब्धि : विजेता सन् १९९०

स्वीटजरल्यान्ड

सहभागिता : सन् १९३४, १९३८, १९४०, १९४४, १९६२, १९६६ र १९९४

उपलब्धि : क्वार्टरफाइनल सन् १९३४, १९३८ र १९४४

दक्षिण कोरिया

सहभागिता : सन् १९४४, १९८६, १९९०, १९९४, १९९८ र २००२

उपलब्धि : सेमीफाइनल सन् २००२

टोगो

पहिलो पटक सहभागी

खेल्ने अलेक्जेन्डर फ्रेड तथा जोहन भोगेल स्वीस टिमका प्रमुख हतियार हुन्। यी दुवैले फ्रान्सली फुटबल

टिमलाई बाहिरबाट मात्र होइन, भित्रैबाट चिनेका छन्। डच प्रशिक्षक डिक एडभोकेटको

समूह जी

फ्रान्स
स्वीटजरल्यान्ड
दक्षिण कोरिया
टोगो

प्रशिक्षणमा रहेको दक्षिण कोरियाले विश्वकपको तयारीमा सन्तोषजनक नतिजा निकालेका कारण पनि उनीहरूले चार वर्षअघि जस्तो जर्मनीमा पनि सनसनीखेज नतिजा निकाल्नेमा कोरिया समर्थकहरू विश्वस्त छन्। नेदरल्यान्डलाई सन् १९९४ को विश्वकपको क्वार्टरफाइनल तथा २००४ को युरो कपको सेमीफाइनलमा पुर्याएका एडभोकेटले पछिल्लो ९ महिनामा कोरियाली टिममा निकै सुधार गरेका छन्। म्यानचेस्टर युनाइटेडका पार्क जी सुडलाई आफ्नो मुख्य खेलाडीका रूपमा हेर्ने कोरियासँग युरोपेली क्लब फुटबलमा जमेका स्टारहरूको कमी छैन। पहिलो खेल टोगोविरुद्ध खेल्ने तयारीमा रहेको कोरिया चार वर्षअघि इटाली, पोर्चुगल तथा स्पेनजस्ता टिमलाई हराएजस्तो यसपटक फ्रान्सलाई स्तब्ध पार्ने दाउमा छ।

अर्कोतर्फ कसैले ध्यान नदिएको टोगोलाई प्रतियोगिताकै सबैभन्दा कमजोर टिमको कोटीमा राखेहरूको संख्या धेरै छ। उनीहरूसँग एउटै विश्वस्तरीय खेलाडी छैनन्। छनौट चरणमा ११ गोल गरेर अफ्रिकाभर चर्चा पाएका इमानुएल एडवायेर टिमका मुख्य खेलाडी हुन्।

विश्वकप मैदानमित्र

खेलाडीलाई उत्साहित गर्न पुरस्कार रकममा वृद्धि

युरोपका क्लबहरूमा घानाका खेलाडीहरूको व्यापक

माग छ। घानाका खेलाडीहरू पनि युरोपका क्लबहरूले आफूप्रति

राखेको अपेक्षामा खरो उत्र्दै आएका छन् तर घानाका तिनै खेलाडीहरूले पहिलो पटक आफ्नो देशप्रति ठूलो गुण पनि लगाएका छन्। राम्रो खेलाडी भएर पनि विश्वकप फुटबलबाट टाढा हुनुपरेको अनुभव गरिरहेको घाना जर्मनी विश्वकप फुटबलमा आफूलाई पहिलो पटक प्रस्तुत गर्न लागेको छ।

अफ्रिकी मूलका नामी देशहरूलाई पराजित गरेर विश्वकपमा पुगेका कारण अहिले घानाप्रति सबै अफ्रिकी मूलकको आशा बढेको छ। आफ्ना खेलाडीहरूको मनोबल बढाउन घानाले हालै पहिलो चरण पार गरेर खेलाडीहरूलाई २० हजार डलर पुरस्कार दिने घोषणा गरेको छ।

म्याराडोनाको प्रशिक्षक बन्ने चाहना

सन् १९८६ को विश्वकप फुटबलको उपाधि अर्जेन्टिनालाई दिलाएका डिएगो म्याराडोनाको मनमा खेलिरहेको एउटा कुरा अहिले चर्चामा छ। कोकिनको सेवनका कारण अन्तर्राष्ट्रिय फुटबलबाट निष्कासित भएपछि म्याराडोनाले संन्यास लिएका थिए। हाल विभिन्न खेलकुदका लागि चन्दा संकलन अभियानमा लागेका म्याराडोनाले स्पेनको एक टेलिभिजनलाई अन्तर्वार्ता

दिँदै आफ्नो चाहना अर्जेन्टिनाको राष्ट्रिय फुटबल टिमको प्रशिक्षक हुने भएको बताएका छन्। म्याराडोनाले आफ्नो फुटबल क्यारियरबाट सिकेको कुरा खेलाडीहरूसँग बाँड्नु उनको जीवनको अर्को रमाइलो क्षण हुने कुरा बताएका छन्। म्याराडोनाका अनुसार अहिले अर्जेन्टिना ब्राजिलभन्दा केही तल मात्र रहेका कारण उनको प्रशिक्षण

पाए अर्जेन्टिनाको स्तर केही माथि उठ्न सक्छ।

एडिडास जापानप्रति आकर्षित

खेलकुद सामग्री निर्माण गर्ने शीर्षस्थ कम्पनी एडिडासले हालै जापानको फुटबलसँग थप आठ वर्षका लागि प्रचार-प्रसारको अनुबन्ध गरेको छ। यो अनुबन्धअनुसार जापानका राष्ट्रिय खेलाडीहरूले एडिडासद्वारा निर्माण गरिएका जर्सीहरू मात्र लगाउनुपर्नेछ। पछिल्लो सम्झौता सन् २००७ मा समाप्त हुने भएपछि एडिडासले सन् २०१५ सम्मका लागि सम्झौता नवीकरण गरेको हो। यसका लागि एडिडासले जापान फुटबल एसोसिएसनलाई १४ करोड डलर दिनेछ।

राष्ट्र दुई टिम एक

एउटै विश्वकपमा दुई राष्ट्रको प्रतिनिधित्व गर्न पाउनु र दुवै देशलाई उपाधि जिताउनुको गौरव कस्तो होला? विश्वकप २००६ को उपाधि सर्बिया एन्ड मोन्टेनेग्रोले जिते प्रशिक्षक इलिजा पेत्कोभिकलाई कस्तो सम्मान प्राप्त होला?

विश्वकपको ७६ वर्षे इतिहासमा पेत्कोभिक त्यस्ता पहिलो प्रशिक्षक हुन्, जसले एउटै विश्वकपमा दुई देशको संयुक्त टिमलाई प्रशिक्षण दिनेछन्। यसै महिना सम्पन्न जनमत-संग्रहमा मोन्टेनेग्रोका जनताले सर्बियाबाट अलग हुने निर्णय गरे पनि विश्वकपमा भने दुवै देश एक भएर खेल्दैछन्। विश्वकपपछि छुट्टिनपर्ने भए पनि खेलाडीहरूलाई यसले खासै ठूलो असर पुऱ्याएको छैन,

उनीहरूको पुरै ध्यान विश्वकपतर्फ छ। पछि दुई टिम टुक्रिँदासमेत खासै असर पर्ने छैन किनभने मिको भिसिनिकवाहेक बाँकी सबै खेलाडीले सर्बियाकै टिमबाट विश्वकपपछि पनि एकसाथ खेल्न पाउनेछन्। इटालीयन सिरी ए क्लब लिसवाट व्यावसायिक फुटबल खेल्ने भिसिनिकले भने मोन्टेनेग्रोको प्रतिनिधित्व गर्नेछन्।

उता मोन्टेनेग्रो क्षेत्रमै जन्मिएका गोलकिपर ड्रगोस्लाभ जेभ्रिकले भने आफूलाई सर्व बनाविसकेका छन्। 'यतिबेला हामी छुट्टिने होइन, एक हुने बेला हो। हामी विश्वकपमा संयुक्त राष्ट्रिय टिम भएर जान चाहन्छौं,' टिमका

पछिल्लो पटक १९९८ को विश्वकप खेलेको सर्बिया एन्ड मोन्टेनेग्रोले त्यही नामबाट आठ पटक विश्वकपमा सहभागिता जनाइसकेको छ, तर उनीहरूको नयाँ नाममा भने यो नै पहिलो र अन्तिम विश्वकप हुनेछ। केही गरी टिमले जर्मनीमा विश्वकप टूट्टी उचाल्यो भने अर्को एउटा कुरा के पक्का छ भने सर्बिया एन्ड मोन्टेनेग्रोको नाममा विश्वकप टूट्टीको रक्षा गर्न भने उनीहरू असफल हुनेछन्।

भर्खरै स्वतन्त्र भएको मोन्टेनेग्रोले फिफा र युईफएमा आवद्धता लिन बाँकी नै छ। त्यसैले सन् २००८ को युरोपियन

कप्तान साभो मिलेसोभिक भन्छन्। विश्वकप २००६ का लागि समूह 'सी' मा रहेको सर्बिया एन्ड मोन्टेनेग्रोको टिमले पहिलो चरणमा अर्जेन्टिना, नेदरल्यान्ड तथा आइभरीकोस्टको सामना गर्दैछ। युगोस्लाभियाको नामबाट

च्याम्पियनसिपका छनौट खेलमा उनीहरूले भाग लिने सम्भावना समाप्त भैसकेको छ। उनीहरूको पहिलो अन्तर्राष्ट्रिय सहभागिता सन् २०१० को दक्षिण अफ्रिका विश्वकपका लागि छनौट चरणका दौरान हुनेछ।

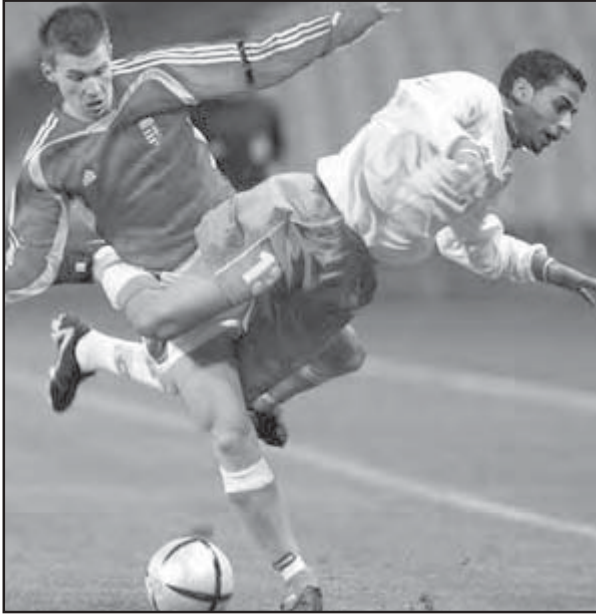

स्पेनका लागि सजिलो समूह एच

समूह एच

स्पेन
युक्रेन
साउदी अरेबिया
ट्युनिसिया

स्पेन
सहभागिता : सन् १९३४, १९५०, १९६२, १९६६, १९७८, १९८२, १९८६, १९९०, १९९४, १९९८ र २००२
उपलब्धि : चौथो स्थान सन् १९५०
साउदी अरेबिया
सहभागिता : सन् १९९४, १९९८ र २००२
उपलब्धि : दोस्रो चरण सन् १९९४
युक्रेन
पहिलो पटक सहभागी
ट्युनिसिया
सहभागिता : सन् १९७८, १९९८ र २००२

युवा खेलाडी रहेका स्पेनको अग्रपंक्तिलाई राउल गोन्जालेजको मात्र भर पर्नुपर्ने अवस्था छैन। आर्सनललाई युरोपेली च्याम्पियन्स लिगको फाइनलमा पुऱ्याउन महत्त्वपूर्ण भूमिका खेलेका २० वर्षीय फ्राङ्गिगाजसँगै स्पेनिस लिगमा रियल म्याड्रिडका स्यामुयल इटोपिछि सबैभन्दा बढी गोल गर्ने दोस्रो खेलाडी बनेका भ्यालेन्सियाका डेभिड भिल्ला तथा लिभरपुलका जाभी ओलोन्सो रियल म्याड्रिडकै राउल र गोलकिपर इकार कासियास स्पेनका प्रमुख खेलाडी हुन्।

विश्वकपका लागि छानिंदा र यतिबेलाको युकेनको अवस्थामा निकै ठूलो परिवर्तन आइसकेको छ। युरोपेली च्याम्पियन ग्रीस, डेनमार्क तथा गत विश्वकपमा सेमिफाइनलमा पुगेको टर्कीजस्ता टिम सामेल समूहबाट विश्वकपका लागि छानिनु चानचुने कुरा होइन। इटालियन क्लब एसी मिलानका स्ट्राइकर आन्द्रे सेभचेन्को युकेनका प्रमुख खेलाडी हुन्। गत वर्ष कन्फेडरेसन कपमा शशक्त प्रदर्शन गरेको ट्युनिसियाले पनि आफूलाई कम नआँकन चेतावनी दिएको छ। गत वर्ष जर्मनीमै भएको कन्फेडरेसन कपमा अर्जेन्टिनालाई कडा टक्कर दिए पनि १ का विरुद्ध २ गोलले पराजित ट्युनिस टिमले अस्ट्रेलियालाई २-० ले हराएको थियो।

१८ औं विश्वकप विशेष

मिति	स्थान	खेल
१४ जुन	लिपजिग	स्पेनविरुद्ध युक्रेन
१४ जुन	म्युनिख	साउदी अरेबियाविरुद्ध ट्युनिसिया
१९ जुन	स्टुटगार्ट	साउदी अरेबियाविरुद्ध युक्रेन
१९ जुन	म्युनिख	स्पेनविरुद्ध ट्युनिसिया
२३ जुन	क्याजरलौटर्न	साउदी अरेबियाविरुद्ध स्पेन
१४ जुन	बर्लिन	युक्रेनविरुद्ध ट्युनिसिया

सन् २००० मा फ्रान्सलाई युरोपियन च्याम्पियन बनाएका प्रशिक्षक रोजर लेमेरेले सन् २००४ मा ट्युनिसियालाई अफ्रिकी च्याम्पियन बनाए। उनले नै टिमलाई जर्मनी यात्रामा साथ दिए। छुट्टाछुट्टै महादेशमा उपाधि जित्ने पहिलो प्रशिक्षक लेमेरेको प्रशिक्षणमा ट्युनिसिया तहल्का मच्चाउने सोचमा छ। यस्तै सन् २००४ को अफ्रिकी नेसनस कप ट्युनिसियालाई जिताउन प्रमुख भूमिका खेलेका फ्रान्सिलिउदो डोस सान्तोस विश्वकप २००६ मा टिमका मुख्य खेलाडी हुन्। पछिल्लो विश्वकपमा जर्मनीसँग ८ गोल खाएर निराश बनेको एसियाली टिम साउदी अरेबिया कमसेकम सन् १९९४ विश्वकपको नतिजा दोहोऱ्याउने दाउमा छ। त्यतिबेला दोस्रो चरणमा

पुगेर स्वीडेनसँग पराजित भएको साउदी अरेबियाका लागि विश्वकपमा हालसम्मकै सबैभन्दा उत्कृष्ट नतिजा त्यही हो। पहिलो सहभागितामै दोस्रो चरणमा पुगेको टिम त्यसपछिका विश्वकपमा एउटा पनि खेल जित्न असफल भएको छ, जसमा पाँच हार सामेल छन्। १२ वर्षमा १५ प्रशिक्षक परिवर्तन गरिसकेको साउदी यस्तो टिम हो जोसँग आफ्नो देशवाहिर व्यावसायिक फुटबल खेल्ने एउटै खेलाडी छैनन्। सन् १९९४ को विश्वकपदेखि टिममा नियमित स्थान बनाउँदै आएका भेट्टान फरवाड समी अल जावेर उनीहरूका मुख्य खेलाडी हुन्। एसियाका पूर्व वर्ष खेलाडी नवाफ अल टेम्प्याट, हमाद अल मोन्तसारी साउदी अरेबियाका अन्य आशालाग्दा खेलाडी हुन्।

विश्वकप मैदानबाहिर

कीर्तिमान रकम अस्वीकार

मेसिन मानिने हेनरीलाई आ-आफ्नो क्लबमा भित्र्याउन वार्सिलोना र रियल म्याड्रिडले ५ करोड पाउन्डको प्रस्ताव राखेका थिए। आर्सनलका उप-प्रमुख डेविड डेन भन्छन्- 'कीर्तिमान रकम लिएर हेनरीलाई अर्को क्लबमा पठाउने प्रस्ताव हामीले अस्वीकार गर्छौं, किनभने हेनरी

विक्रीका लागि होइनन्।' स्पेनिस क्लबहरूको प्रस्ताव आर्सनलले स्वीकार गरेको भए ४ करोड ७० लाख पाउन्ड मुल्य चुकाएर रियल म्याड्रिडमा गएका जिनेदिन जिदानको कीर्तिमान तोडिने थियो। सन् १९९९ को अगस्टमा १ करोड ५ लाख पाउन्डमा इटालिको क्लब युभेन्टसबाट आर्सनलसँग अनुबन्धित भएपछि हेनरीले उक्त क्लबका निम्ति अहिले सम्मकै सर्वाधिक गोल गरेका छन्।

रोनाल्डिन्होको ओछ्यानमा सुत्ने हो ?

के तपाईंलाई रोनाल्डिन्हो सुतेको ओछ्यानमा सुत्ने रहर जागेको छ ? यदि तपाईंले रोनाल्डिन्होको लोकप्रियतालाई बुझ्नुभएको छ भने पक्कै पनि तपाईंलाई उनी सुतेको ओछ्यानमा सुत्ने रहर हुनुपर्छ। यदि छ भने www.ebay.ch मा

छलफल गरेर चर्चित खेलाडीहरू बसेको कोठामा सुत्नका लागि इन्टरनेटमार्फत बोलकबोल आहवान गरेका हुन्। लिलामका लागि लोकप्रिय वेबसाइट www.ebay.ch मा दर्ता भएको लगत्तै रोनाल्डिन्हो सुतेको कोठाको मूल्य एक रातका

लगइन हुनुहोस्। अहिले ब्राजिलका खेलाडीहरू विश्वकप फुटबलको पूर्वसन्ध्यामा अभ्यास खेल खेल्न स्वीजरल्यान्डमा छन्। अभ्यास खेलका क्रममा उनीहरू एउटा आरामदायी होटलमा छन्। ब्राजिलियन टिम बस्ने होटल बुक भएपछि होटल व्यवस्थापनले सामान्य

लागि ३० हजार १ सय २० रुपैयाँमा लिलाम भएको छ। उक्त होटलले ब्राजिलका अरू चर्चित खेलाडी बसेको कोठालाई पनि लिलाममार्फत विक्रीका लागि आहवान गरेको थियो तर रोनाल्डो, काका, एडियानो र रोबर्टो कार्लोसका कोठा रोनाल्डिन्होको भन्दा ५ हजार रुपैयाँ कम पाए।

विश्व कपको मूल्य

विश्वकप सुरु हुनु दुई साता बाँकी रहेका सबैजसो टिकट बुकिड तथा विक्री भैसकेका छन्। गत डिसेम्बरदेखि सुरु भएको टिकट बुकिड कार्य विश्वकप सुरु हुने दिनसम्म कायम रहने भनिए पनि अब टिकट पाउन निकै मुस्किल पर्ने बताइएको छ।

प्रतियोगितामा सबैभन्दा सस्तो दरको टिकटको मूल्य पहिलो चरणका लागि तोकिएको छ। यो चरणमा दर्शकहरूले ३ हजार २ सय ९० रुपैयाँदेखि ९ हजार ४ सयसम्म तिर्नुपर्नेछ। दोस्रो चरणका लागि प्रत्येक टिकटको मूल्य पहिलो चरणमा भन्दा २ सय देखि १ हजार रुपैयाँसम्म बढी छ। यसैगरी क्वार्टरफाइनलका लागि ५ हजार १ सय ६८ रुपैयाँदेखि १६ हजार ९ सय ११ रुपैयाँ सम्म तिर्नुपर्नेछ। सेमीफाइनलका लागि सबैभन्दा महँगो टिकटको मूल्य ५६ हजार ३ सय ७० रुपैयाँ हुनेछ। टिकट विक्रीका लागि स्थान विभाजन गर्दा मैदानको लम्बाइतर्फ दुवैतिरको सिटलाई पहिलो श्रेणी, रंगशालाको चारवटा कुनामा रहेका सिटलाई दोस्रो श्रेणी, दुवै गोल पोस्टको पछाडिपछि रंगशालाको माथिल्लो तलालाई तेस्रो श्रेणी र दुवै गोल पोस्टको पछाडि तल्लो तलालाई चौथो श्रेणीमा वर्गीकरण गरिएको छ। टिकटको मूल्य खेलको स्तर हेरेर निर्धारण गरिएको छ। जसअनुरूप उद्घाटन खेलमा पहिलो श्रेणीको टिकट मूल्य २८ हजार १ सय ८५ रुपैयाँ छ भने चौथो श्रेणीको टिकटको मूल्य ६ हजार १ सय ६ रुपैयाँ छ।

प्रतियोगितामा सबैभन्दा सस्तो दरको टिकटको मूल्य पहिलो चरणका लागि तोकिएको छ। यो चरणमा दर्शकहरूले ३ हजार २ सय ९० रुपैयाँदेखि ९ हजार ४ सयसम्म तिर्नुपर्नेछ। दोस्रो चरणका लागि प्रत्येक टिकटको मूल्य पहिलो चरणमा भन्दा २ सय देखि १ हजार रुपैयाँसम्म बढी छ। यसैगरी क्वार्टरफाइनलका लागि ५ हजार १ सय ६८ रुपैयाँदेखि १६ हजार ९ सय ११ रुपैयाँ सम्म तिर्नुपर्नेछ। सेमीफाइनलका लागि सबैभन्दा महँगो टिकटको मूल्य ५६ हजार ३ सय ७० रुपैयाँ हुनेछ। टिकट विक्रीका लागि स्थान विभाजन गर्दा मैदानको लम्बाइतर्फ दुवैतिरको सिटलाई पहिलो श्रेणी, रंगशालाको चारवटा कुनामा रहेका सिटलाई दोस्रो श्रेणी, दुवै गोल पोस्टको पछाडिपछि रंगशालाको माथिल्लो तलालाई तेस्रो श्रेणी र दुवै गोल पोस्टको पछाडि तल्लो तलालाई चौथो श्रेणीमा वर्गीकरण गरिएको छ। टिकटको मूल्य खेलको स्तर हेरेर निर्धारण गरिएको छ। जसअनुरूप उद्घाटन खेलमा पहिलो श्रेणीको टिकट मूल्य २८ हजार १ सय ८५ रुपैयाँ छ भने चौथो श्रेणीको टिकटको मूल्य ६ हजार १ सय ६ रुपैयाँ छ।

टिकटको मूल्य

खेल	पहिलो श्रेणी	दोस्रो श्रेणी	तेस्रो श्रेणी	चौथो श्रेणी
उद्घाटन	२८१८५	१५०३२	१०८०४	६१०६
पहिलो चरण	९३९५	५६३७	४२३०	३२९०
दोस्रो चरण	११२७४	७०५०	५६३७	४२३०
क्वार्टरफाइनल	१६९११	१०३३५	७९८५	५१६८
सेमीफाइनल	३७५८०	२२५४८	१४०९२	८४५४
तेस्रो स्थान	११२७४	७०५०	५६३७	४२३०
फाइनल	५६३७०	३३८२२	२०६६९	११२७४

(शुल्क नेपाली रुपैयाँमा)

अतिरिक्त समयको सिकार

१८ औं विश्वकप विशेष

फुटबल ९० मिनेटको खेल हो, तर उक्त अवधिसम्म बराबरी भए नकआउट चरणमा अतिरिक्त ३० मिनेट समय थपेर खेलको छिनोफानो गरिन्छ। अतिरिक्त समय कौतूहलले भरिपूर्ण मात्र हुँदैन, जित्ने टिमलाई भाग्यमानी र पराजित हुने टिमलाई अभागि मानिन्छ। विश्वकप फुटबलको इतिहासमा अतिरिक्त समयमा धेरै आश्चर्यजनक नतिजा निस्किएका छन्।

सन् १९५४ : हंगेरीविरुद्ध उरुग्वे
साविक विजेता उरुग्वे उपाधि रक्षाको दौडमा उत्कृष्ट फर्ममा थियो। सेमीफाइनलमा जोल्डन सिबेर र नान्दोर हिडेज्कुटीको गोलले हंगेरी शून्यका विरुद्ध दुई गोलले अगाडि थियो। उरुग्वेका जवान इडुडो होबर्गले ७६ र ८७ औं मिनेटमा गोल फर्काउँदै खेल दुई-दुई गोलको बराबरीमा पुऱ्याए। भिक्टोर आन्ड्रे द घाइते भएर बाहिरिँदा १० जनामा सीमित भए पनि सान्दोर काक्सिसले अतिरिक्त समयमा दुई गोल ठोकदै हंगेरीलाई फाइनल पुऱ्याए। हंगेरीको उक्त टिम हालसम्मकै

सर्वोत्कृष्ट मानिन्छ।
सन् १९६६ : इङ्ल्यान्डविरुद्ध पश्चिम जर्मनी
आठौं विश्वकप फुटबलको फाइनललाई इतिहासकै सर्वोत्कृष्ट खेल मानिन्छ। हयालरले जर्मनीलाई अग्रता दिलाए पनि इङ्ल्यान्डको ज्योफ हर्स्टको गोलले पूर्वाद्ध एक-एकको रोमाञ्चक बराबरीमै सकियो। मार्टिन पिटर्सले इङ्ल्यान्डलाई एकका विरुद्ध दुई गोलको अग्रता दिलाए। जर्मनीका बुल्कगाड वेवरले अन्तिम समयमा गोल फर्काउँदै ९० मिनेटको समय बराबरीमै टुड्याए। हर्स्टको १० दसौं मिनेटको विवादास्पद गोलसंगै घरेलु मैदानमा इङ्ल्यान्ड दुईका विरुद्ध तीन गोलले अधि बढ्यो। हर्स्टले जोडदार रूपमा प्रहार गरेको बल गोलपोस्टको बारमा लागेर भुईँमा ठोक्किएको थियो। जर्मन वेवरले हेड गर्दै बल क्लियर गरे पनि स्वीस रेफ्री डाइस्टले लाइन्स्यानसंगको परामर्शपछि गोलको मान्यता दिए। हर्स्टले ह्याट्रिक पूरा गर्दैवेम्बलीमा इङ्ल्यान्डलाई विश्वकप उपाधि जिताए।
सन् १९७० : पश्चिम जर्मनीविरुद्ध इङ्ल्यान्ड

पश्चिम जर्मनी लियोनको ५० डिग्री सेल्सियस तापक्रममा चार वर्षअघिको फाइनलको बदला लिन आतुर थियो। क्वार्टरफाइनल जित्दै फेरि विश्वकप उचाल्ने कुरामा इङ्ल्यान्ड आशावादी थियो। एलान मुलरी र मार्टिन पिटर्सले गोल गर्दै साविक विजेता इङ्ल्यान्डलाई शून्यका विरुद्ध दुई गोलको अग्रता दिलाए। प्रशिक्षक आल्फ राम्सी इङ्ल्यान्डको जितमा दुक्क भए। सेमीफाइनलका निमित्त आराम दिने सोचाइले उनले प्लेमेकर बबी चार्लटनलाई परिवर्तन गरी मैदानबाहिर निकाले। उनको त्यो योजना घातक बन्यो। चार्लटन निस्किएको केही मिनेटमै जर्मनीका फ्रेन्ज बेकेनवाउर र उवे मिलरले गोल फर्काउँदै खेललाई दुई-दुई गोलको बराबरीमा पुऱ्याए। अग्ला जर्मनहरूका निमित्त गर्ड म्युलरले अतिरिक्त समयमा गोल गर्दै इङ्ल्यान्डको विश्वकप यात्रा टुड्याए।

सन् १९७० : इटलीविरुद्ध जर्मनी
नवौं विश्वकप फुटबलको पहिलो सेमीफाइनल नाटकीय रह्यो। इटली र जर्मनीबीचको उक्त खेल शताब्दीकै उत्कृष्ट खेलका रूपमा प्रख्यात छ। रोबर्टो बेसिसेङ्गाले सातौं मिनेटमै इटलीलाई अग्रता दिलाए। अन्तिम समयमा जर्मनका हेन्ज स्नेलिनरले गोल फर्काउँदै खेल

विश्वकप फुटबल अर्को शुक्रवारदेखि

अतिरिक्त समयमा पुऱ्याए। आफ्नो भाँचिएको काँध हातसँगै शरीरमा बाँधेर बहादुरीपूर्वक खेल्दै बेकेनवाउरले जर्मनीको मनोबल उच्च पारेका थिए। अतिरिक्त समयमा दुवै टिमले पालेपालो गोल गर्दै अग्रता हासिल गरे। ३० मिनेटमा ५ गोल सम्भव भएको खेल सकिन २ मिनेट बाँकी छँदा जियान्नी रिभेराले गोल गरेपछि इटली विजयी भयो।

सन् १९७८ : अर्जेन्टिनाविरुद्ध हल्यान्ड
प्रमुख खेलाडी योहान क्रुफु अनुपस्थित रहे पनि उत्कृष्ट प्रदर्शन गर्दै हल्यान्ड लगातार दोस्रोपल्ट फाइनल प्रवेश गरेको थियो। 'फलहरूको फाइनल'का रूपमा प्रख्यात खेलको पूर्वाद्धमा डानियल बेर्तोनीको गोलले अर्जेन्टिनाले अग्रता लियो। डिफेन्सिभ नाइजल उत्तरार्धमा गोल फर्काउँदै डच टोलीलाई ८२ औं मिनेटमा बराबरीमा पुऱ्याए। एघारौं विश्वकपका सर्वाधिक गोलकर्ता मारियो केम्पसले १ सय ५ र १ सय १५ औं मिनेटमा गोल ठोकदै अर्जेन्टिनालाई पहिलोपल्ट विश्वकप उपाधि दिलाए।

सन् १९८२ : पश्चिम जर्मनीविरुद्ध फ्रान्स
बाह्रौं विश्वकपको सेमीफाइनलमा पियरे लिटवर्सकीको गोलको मद्दत १७ औं मिनेटमै जर्मनीले अग्रता लिए पनि मिसेल प्लाटिनीले प्राप्त पेनाल्टीमा गोल फर्काउँदै फ्रान्सले निर्धारित समय एक-एक गोलको बराबरीमा रोक्को। अतिरिक्त समयमा मारियस ट्रेजर तथा अलाइन जिरेसेले एक-एक गोल गर्दै

फ्रान्सलाई एकका विरुद्ध तीन गोलको अग्रता दिलाए। तर उत्कृष्ट टिम स्पिरिट प्रदर्शन गर्दै खेलमा फर्किएका जर्मनहरूले आश्चर्यजनक रूपमा खेल बराबरीमा पुऱ्याए। कार्ल हेन्ज रुमेनिज र क्लाउस फिस्चरले जर्मनीका लागि गोल गरेका थिए। विश्वकप फुटबलको इतिहासमा पहिलोपल्ट खेल पेनाल्टी सुटआउटमा पुग्यो, जसमा जर्मनी चारका विरुद्ध पाँच गोलले विजयी भयो।

सन् १९८६ : बेल्जियमविरुद्ध सोभियत संघ
बेल्जियम र सोभियतसंघबीच प्रि-क्वार्टरफाइनल खेल खराब मौसमका बावजूद पनि रोमान्चक रह्यो। इगोर बेलानोभले दुई गोल गरेपछि सोभियत संघ शून्यका विरुद्ध दुई गोलले अधि बढ्यो। ७८ औं मिनेटपछि बेल्जियममा इन्जो सिफो र जान सुलेमानले एक-एक गोल गर्दै बराबरी गरेकाले नाटकीय रूपमा खेल अतिरिक्त समयतर्फ लम्बिएको थियो। अतिरिक्त समयमा स्टेफेन डेमोल र निको क्लेजरले गोल गर्दै बेल्जियमको जित निश्चित पारे। बेलानोभले एक गोल फर्काए पनि सोभियत संघको हार टार्न सकेनन्।

सन् १९८६ : फ्रान्सविरुद्ध ब्राजिल
साविक विजेता इटलीलाई पराजित गरेको फ्रान्सले ब्राजिलविरुद्ध अविस्मरणीय प्रदर्शन गर्‍यो। फ्रेन्च उचाइ र ब्राजिलियन कलाबीचको खेल एक-एक गोलको बराबरी रहेको स्थितिमा ब्राजिलले पेनाल्टी प्रहार गर्ने मौका प्राप्त गर्‍यो, तर जिकोले प्रहार गरेको पेनाल्टी फ्रेन्च गोलकिपर जोयल व्याट्सले विफल तुल्याए। जिको नायकबाट एकाएक खलनायक भए। अतिरिक्त समयमा कुनै गोल नभएपछि पेनाल्टी सुटआउटमा फ्रान्स तीनका विरुद्ध चार गोलले विजयी भयो।

सन् १९९० : इङ्ल्यान्डविरुद्ध क्यामरून
उद्घाटन खेलमा साविक विजेता अर्जेन्टिनालाई स्तब्ध पारेको क्यामरूनले क्वार्टरफाइनलमा

इङ्ल्यान्डविरुद्ध उत्कृष्ट खेल दोहोऱ्यायो। इङ्ल्यान्डका निमित्त डेविड प्लाटले सुरुमै गोल गरे पनि प्राप्त पेनाल्टीमा बूढो बाघ रोजर मिल्ला र इजेने हकेकेको गोलले क्यामरूनले एकका विरुद्ध दुई गोलको आश्चर्यजनक अग्रता लिन दा इङ्ल्यान्डले तीतो नजिताको सामना गर्नुपर्ने अनुमान धेरैले गरेका थिए। खेल सकिन आठ मिनेट बाँकी हुँदा पेनाल्टीमा ग्यारी लिनकरले बराबरीका निमित्त गोल गरेर इङ्ल्यान्डको आशा जीवितै पारे। अतिरिक्त समयमा रेफ्रीले इङ्ल्यान्डको पक्षमा पेनाल्टीको अवसर दिए, जसलाई लिनकरले गोलमा परिणत गर्दै क्यामरूनलाई विदाइ गरे।

सन् १९९० : जर्मनीविरुद्ध इङ्ल्यान्ड
पारम्परिक प्रतिद्वन्द्वी जर्मनी र इङ्ल्यान्डको सेमीफाइनलभेट सनसनीपूर्ण रह्यो। एन्डी बेहमीको गोलले जर्मनीले एक गोलले अग्रता लियो, तर गेरी लिनकरले खेल सकिन दस मिनेट बाँकी हुँदा गोल फर्काउँदै इङ्ल्यान्डलाई ब्युत्साए। अतिरिक्त समयमा गोल हुन सकेन। इङ्ल्यान्डका स्टुवार्ट पर्सी र क्रिस वाडलेको प्रहार पेनाल्टी सुटआउटमा असफल भएकाले जर्मनी तीनका विरुद्ध चार गोलले विजयी हुँदै फाइनलमा पुग्यो। जर्मनीले अर्जेन्टिनालाई शून्यका विरुद्ध एक गोलले पराजित गर्दै तेस्रोपल्ट विश्वकप उपाधि चम्केको थियो।

सन् १९९८ : ब्राजिलविरुद्ध हल्यान्ड
ब्राजिल र हल्यान्डबीचको पहिलो सेमीफाइनल खेल १६ औं विश्वकप फुटबलकै उत्कृष्ट खेल मानिन्छ। मिन्न शैलीको फुटबल खेल्ने दुई टिमको खेल सनसनीपूर्ण रह्यो। ब्राजिलियन कला र उत्कृष्ट डच टिम वर्कबीचको खेलमा रोनाल्डोले गोल गर्दै साविक विजेता ब्राजिललाई अग्रता दिलाए। डच स्ट्राइकर प्याट्रिक क्लाइभर्टले ८६ औं मिनेटमा गोल गर्दै खेल एक-एक गोलको बराबरीमा ल्याए। अतिरिक्त समयमा गोल हुन सकेन। पेनाल्टी सुटआउटमा ब्राजिलले हल्यान्डलाई दुईका विरुद्ध चार गोलले पराजित गर्दै फाइनलमा प्रवेश गर्‍यो।

सन् २००२ : दक्षिण कोरियाविरुद्ध इटली
अठारौं विश्वकपको सह-आयोजक दक्षिण कोरियाविरुद्धको प्रि-क्वार्टरफाइनल खेल इटालियनका निमित्त विर्सनलायक रह्यो। आन जुड हवानको पेनाल्टी प्रहार गोलरक्षक बुफोनले असफल पारेको लगत्तै क्रिश्चियन भियरीले १८ औं मिनेटमै इटलीलाई अग्रता दिलाए। इटली क्वार्टरफाइनल यात्रा गर्ने कुरामा दुक्क थियो, तर खेल सकिन मात्र दुई मिनेट बाँकी छँदा सोल कि-हयोनले बललाई जाली चुमाउँदै रेड डेभिल्सलाई एक-एक गोलको बराबरीमा पुऱ्याए। कप्तान फ्रान्सेस्को टोट्टी अतिरिक्त समयमा रातो कार्डको दर्शन गर्दै मैदानबाट बाहिरिएपछि इटली संकटमा पर्‍यो। गोलडेन गोलको समय सकिन ३ मिनेटअगावै आन जुड हवानले हेडद्वारा दर्शनीय गोल गर्दै दक्षिण कोरियालाई सेमीफाइनलतर्फ डोऱ्याए।

-राजु घिसिड

कक्षा ८ वा ९ पास तथा ८ वा Test / SLC फेल भएकाहरूको लागि

प्राइभेट Test/SLC

विगत वर्षको अपार सफलता
Science र Math को लागि Visual Lab
English and Nepali Medium
तपाईंको Mind Power अनुसारका कक्षा

निम्न शुल्कमा भर्ना

कक्षा समय: विहान, दिउँसो
Free English Language Classes
कक्षा ९ र १० को पाठ्यवस्तु १ वर्षमै पढाईने

लगनखेल	गोगबु	चावहिल
Third Vision Academy 2121717, 9841268267 मच्छिन्द्र मीनी मार्केटको अगाडि	Buddha Academy 4383927, 9851010974 गोगबु चौक (गणेशथान जाने बाटो)	Bright Future Institute 4463073, 9851002804

Prepare TOEFL at
ETS AUTHORIZED
TOEFL® iBT CENTER

City Education Consultants
Saree Palace Building Putalisadak Hotel Canary Bagbazar
Tel. : 4248313

प्राइभेट Test/SLC

कक्षा ८ वा ९ पास गर्दै स्कुल आन बस्नेको
कक्षा ९ Test in SLC फेल भई स्कुल आन छाडेका
स्कुलमा फेरि भर्ना र उपाधि आर्जन गर्नका लागि विशेष कक्षाहरू

निम्न English language Basic Computer Course
अंग्रेजी र कम्प्युटर साविक नपढेका
कक्षा समय: विहान, दिउँसो, बेलुका
रमा लाग्न विशेष कक्षाहरू उपलब्ध गर्नुको
उपलब्ध कार्यक्रम विवरणहरूका लागि विवरण
लाभकारी मिलाउन सम्पर्क गर्नुपर्छ

UNIVERSAL EDUCATION FOUNDATION
कक्षा ९-१०-११-१२
Ph: ८२३९८८६, ८८८९३५९८८८

निःशुल्क भर्ना खुल्यो! Private Test/SLC 063
के तपाईं फर्म हुनेनै गाँ ०६३ नानपा!
Private Test/SLC दिन चाहनुहुन्छ ?
कक्षा ९-१०-११-१२
COSSET EDU. CENTER
साविकमफट, Tel: 2160736

अतिथि कलम

खेलाडीहरूको मात्र खेल होइन फुटबल

१८ औं विश्वकप विशेष

महेश्वर मुल्मी

मुख्य सहायक प्रशिक्षक राष्ट्रिय फुटबल टिम

विश्वकप फुटबलमा आयोजकले छनौट चरणविना सोफ्ट फाइनल चरणमा प्रवेश पाउने हुनाले विश्वकप अगाडि उनीहरूको प्रदर्शन राम्रो नहुने अनुमान बढी गरिन्छ, तर पछिल्ला केही विश्वकपलाई हेर्ने हो भने आयोजकले राम्रो नतिजा ल्याएको देखिन्छ। यो सफलताको पछाडि आयोजक हुनुका विभिन्न फाइदा पनि जोडिएको पाइन्छ। फुटबलमा मात्र होइन, अन्य खेलमा पनि गृहमैदानले थाहा नपाउने किसिमले खेलाडीहरूलाई सहयोग गरिरहेको हुन्छ। विश्वकप फुटबल प्रतियोगिताका पछिल्ला केही प्रतियोगिता हेर्ने हो भने यो कुराको पुष्टि हुन्छ।

सन् १९९८ र सन् २००२ को विश्वकप फुटबललाई तुलना गर्ने हो भने फ्रान्स तुलनात्मक रूपमा केही बलियो थियो, जसले आफ्नो गृहमैदानको फाइदा उठायो र विश्वकप नै जित्यो। दक्षिण कोरियाले विश्वकपमा पहिलो चरण पार गर्न सकेको थिएन, तर आफू आयोजक हुँदा उसले

सेमिफाइनलसम्मको यात्रा तय गर्‍यो। यसपटक विश्वकप फुटबलमा जर्मनीले पनि फ्रान्सले आफ्नो गृहमैदानमा उठाएको जस्तो फाइदा उठाउन सक्छ। ट्रेनिङकल र ट्याक्टिकल रूपमा हेर्दा जर्मनी माथिल्लो दर्जामै आउँछ। विश्वकप फुटबलमा सहभागी हुने खेलाडी तथा राष्ट्रहरू १९/२० नै हुन्छन्। त्यहाँ केवल मौका र दर्शकको प्रेरणाको आवश्यकता मात्र हुन्छ। मेरो विचारमा यिनै कारणले जर्मनीले यसपटक बढी फाइदा उठाउन सक्नेछ।

घरेलु दर्शकको समर्थनमा जर्मन खेलाडीहरूले एकातर्फ सबैभन्दा बढी फाइदा उठाउनेछन् भने अर्कातर्फ खेलाडीहरू मैदानको स्थितिका सम्बन्धमा पूर्ण जानकारी भएका कारण थप फाइदा उठाउन सक्नेछन्। मैले जर्मनीको स्पोर्ट्स ट्रेनिङ शैलीलाई केही नजिकबाट नियाल्ने अवसर पाएको छु। उनीहरूको ट्रेनिङ स्थल विश्वमै राम्रो मानिन्छ। यसबाहेक विश्वकप फुटबल आयोजक समितिका फ्रेन्ज ब्रेकनवाउर आफै पनि विश्वकप जित्ने टिमका सदस्य हुन्, उनले यसपटक जर्मनीलाई गृहमैदानमा विश्वकप जिताउन भरमग्दुर प्रयास गर्नेछन्। बेकनवाउर खेलाडी हुँदा देशवासीसँग बाँडेको खुसीयाली यसपटक पदाधिकारी भएर बाँड्ने चाहनामा छन्।

यो विश्वकप फुटबलमा सहभागी भएका ३२ राष्ट्रमध्ये उपाधि जित्ने बढी सम्भावना ब्राजिल, अर्जेन्टिना तथा इङ्ल्यान्डको भएको मानिँदै आएको छ। विश्वकप फुटबल बढी पटक जित्नेको मात्र नभएर ब्राजिलियन टिममा रहेका खेलाडीहरूको व्यक्तिगत क्षमताका आधारमा पनि ब्राजिल सधैं विश्वकप

जित्ने पहिलो रोजाइको राष्ट्र हुने गरेको छ। त्यसपछि अर्को ल्याटिन अमेरिकी राष्ट्र अर्जेन्टिनाको नाम आउने गरेको छ। युरोपबाट भने इङ्ल्यान्डको नाम अग्रपंक्तिमा आउँछ, किनभने इङ्लिस खेलाडीहरू अन्तर्राष्ट्रिय फुटबलमा बढी ग्ल्यामरस मानिन्छन्। युरोप फुटबलका लागि व्यावसायिक खेल प्रदर्शन गर्ने राम्रो थलो हो। युरोपका विभिन्न प्रतियोगिता हेरेर नै खेलाडीहरूको स्तर जाँच गर्न सकिन्छ। यही आधारमा अहिले विश्वकप फुटबलमा के-कस्तो नतिजा आउँछ भन्ने अनुमान गर्न थालिएको छ।

क्लब स्तरमा विभिन्न देशका खेलाडीहरूसँग टिम गेम खेल्ने बानी परेका खेलाडीहरूले विश्वकपमा भने आफ्ना राष्ट्रका खेलाडीहरूसँग तालमेल मिलाउनुपर्ने हुन्छ। यो कार्यले अन्य राष्ट्रका खेलाडीहरूलाई केही असजिलो भए पनि पूर्ण रूपमा व्यावसायिक खेलाडीहरूलाई भने सजिलो नै हुन्छ।

युरोपमा आयोजना हुने लिग प्रतियोगिता ६ महिनाभन्दा बढी चल्ने हुनाले त्यस्ता प्रतियोगितामा खेलाडीहरूले आफ्नो व्यक्तिगत प्रदर्शनलाई उत्कर्षमा पुऱ्याउने पर्याप्त अवसर पाउँछन्, तर विश्वकपमा प्रतिस्पर्धा गर्ने अवसर थोरै हुने र त्यो अवसरलाई पर्याप्त सदुपयोग गर्नुपर्ने हुनाले प्रशिक्षकले टिम गेमकै रणनीति बनाउनुपर्ने हुन्छ। तर पनि कहिलेकाहीं खेलाडीहरूले अद्भुत क्षमता प्रदर्शन गर्छन्, जसले खेललाई थप रोमाञ्चक बनाउँछ।

विश्वकप फुटबलमा कहिलेकाहीं कुनै खेलाडीले रोमाञ्चक प्रदर्शन किन गर्छन् भने उसलाई आफ्नो व्यापार बढाउनु पनि हुन्छ। त्यो अवस्थामा

उसको योगदान टिमको सफलताका लागि भए पनि यसको फाइदा उसले विश्वकपपछि विभिन्न क्लबसँग आफूलाई बढावढ गरेर पाउँछ। फुटबलमा देशका तर्फबाट खेल्दा कम्ती आर्थिक लाभ हुने गरेको छ, तर विश्वकपमा भने त्यस्तो छैन। पछिल्लो पटक देखिएको ट्रेन्डलाई हेर्ने हो भने अधिकांश राष्ट्रले आफ्नो टिमले विश्वकप जित्ने आकर्षक रकम पुरस्कार दिने घोषणा गर्ने गरेका छन्। यो पुरस्कार राशि जति भए पनि यो सफलताबाट प्राप्त हुने मुख्य फाइदा भनेको क्लबस्तरमा माग बढ्नु नै हो।

विगत केही वर्षदेखि विश्वको ट्रेन्डलाई हेर्ने हो भने प्रतियोगिताको समयमा प्रशिक्षकसहित १२ जना खेलाडीले मैदानमा प्रतिस्पर्धा गरिरहेका हुन्छन्। ११ जना खेलाडीले बल खेलाउन पाउँछन् भने प्रशिक्षकले लगातार रणनीति बनाइरहेको हुन्छ। विश्वकप फुटबलले प्रशिक्षकहरूलाई पनि लाइमलाइटमा ल्याएको छ भने कोच पनि खेलाडीहरूसँगै चर्चामा आउन थालेका छन्। अहिले कुन टिममा कुन खेलाडी छन् भन्ने कुरा जति महत्त्वपूर्ण हुन्छ, त्यत्तै महत्त्वपूर्ण प्रशिक्षकका बारेमा पनि हुन्छ।

प्रश्न

प्रदीप महर्जन, नेपाली राष्ट्रिय टिम तथा नबिल थिस्टार क्लबका नियमित एवं महत्त्वपूर्ण खेलाडी। एन्फा एकेडेमीको पहिलो ब्याचका २२ वर्षीय प्लेमेकर महर्जनले गत महिना बंगलादेशमा सम्पन्न एएफसी च्यालेन्ज कपमा नेपाललाई सेमीफाइनलसम्म पुऱ्याउन महत्त्वपूर्ण भूमिका खेलेका थिए। उमेर समूहका विभिन्न प्रतियोगिता हुँदै सन् २००४ मा पाकिस्तानमा नवौं दक्षिण एसियाली खेलकुदअन्तर्गत अन्डर-२३ राष्ट्रिय फुटबल टिममा स्थान बनाएका महर्जनले गत पुसमा पाकिस्तानमै दक्षिण एसियाली फुटबल च्याम्पियनसिपका क्रममा पहिलो पटक राष्ट्रिय टिममा स्थान बनाए।

१ यस पटकको विश्वकप कसरी हेर्दै हुनुहुन्छ ?

साथीभाइसँग मिलेर हेर्ने योजना बनाउँदैछु। त्यसो भयो भने रमाइलो पनि हुनेछ। यसपटक सकेसम्म कुनै पनि खेल नछुटाई हेर्ने सोचाइमा छु।

२ विश्वकपले तपाईंको जीवनमा कस्तो महत्त्व राख्छ ?

विश्वका उत्कृष्ट टिमको सहभागितामा प्रत्येक चार वर्षमा आयोजना हुने भएकाले विश्वकप सबैका लागि उत्तिकै महत्त्वपूर्ण छ। खासगरी हामीजस्ता खेलाडीका लागि त यसको महत्त्व अझ बढी छ। विश्वकपमा विश्वका उत्कृष्ट खेलाडीको प्रदर्शनबाट केही सिक्न र त्यसलाई आफ्नो

खेलजीवनमा समेत लागू गर्न चाहन्छु।

३ तपाईंलाई मन पर्ने टिम कुन हो ?

सन् १९९४ मा पहिलो पटक विश्वकप हेर्दा नै मलाई ब्राजिल मन परेको हो र अहिलेसम्म पनि मेरो प्रिय टिम त्यही हो। पाँचपटक विश्वकप हात पारेको ब्राजिलियन टिममा मेरो आदर्श खेलाडी रोनाल्डिन्हो पनि छन्। फेरि व्यक्तिगत क्षमतायुक्त खेलाडीले भरिएको ब्राजिलियन टिम यति बेला उत्कृष्ट फर्ममा छ।

४ यसपटक विश्वकप कसले जित्ला जस्तो लाग्छ ?

अहिलेको अवस्था हेर्दा ब्राजिल नै विश्वकपको मुख्य दावेदार हो तर चारवर्ष अघि दावेदारहरू अर्जेन्टिना र फ्रान्स पहिलो चरणबाटै घर

फर्किएको कुरा पनि बिर्सनु हुँदैन। विश्वकपजस्तो प्रतियोगितामा जस्तो नतिजा पनि आउन सक्छ। ब्राजिलले जितेन भने अर्जेन्टिना र इङ्ल्यान्डले जित्न सक्छन्, तिनीहरू पनि मलाई मन पर्ने टिम हुन्। गृहमैदानको फाइदा रहेका कारण जर्मनी पनि विश्वकपको प्रबल दावेदार हो।

५ यसपटक कुनै टिमले अप्रत्याशित नतिजा ल्याउला ?

पछिल्लो पटकको प्रदर्शन र मेहनत हेर्दा चार वर्षअघि आफ्नै गृहमैदानमा सेमीफाइनलमा पुगेको इतिहासलाई दोहोऱ्याउन दक्षिण कोरिया सक्षम छ। दक्षिण कोरियाबाहेक मेक्सिको पनि अप्रत्याशित नतिजा दिन सक्ने टिम हो।

